

**OPIKELUKYKY
LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA**

Ylempää AMK-tutkintoa suorittavien
opiskelijoiden kokemuksia

Päivi Hyttinen

Opinnäytetyö
Matkailuala

Restonomi (ylempi AMK)

2016

Matkailuala
Restonomi (ylempi AMK)

Tekijä(t)	Päivi Hyttinen	Vuosi	2016
Ohjaaja(t)	Kaarina Kantele		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu YAMK-yksikkö		
Työn nimi	Opiskelukyky Lapin ammattikorkeakoulussa - Ylempää AMK-tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kokemuksia		
Sivu- ja liitemäärä	103 + 27		

Opintojen edistymättömyys, pitkittyminen ja keskeyttäminen ovat ajankohtaisia aiheita Suomen korkeakouluissa, niin myös Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-yksikössä (ylempien ammattikorkeakoulututkintojen yksikössä). Rahoituksen taapainossa pitämiseksi tutkintotehokkuutta tulisi nostaa ja saada opiskelijat valmistumaan suunnitellussa ajassa. Yksi opintojen pitkittymisen syy voi olla heikko opiskelukyky. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää YAMK-opiskelijoiden opiskelukykyä Kuntun Opiskelukyky-mallin kolmen osa-alueen, omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta pohjalta. Yksi osa-alue, opiskelutaidot, rajattiin pois, sillä haluttiin selvittää opiskelun ulkoisia esteitä. Opinnäytetyön tulosten avulla Lapin AMK voi kehittää toimintojaan opiskelun esteiden madaltamiseksi ja auttaa opiskelijoiden opintojen etenemistä.

Opinnäytetyö sisälsi kaksi empiiristä tutkimusta. Ensimmäinen toteutettiin kyselytutkimuksena v. 2014 YAMK -opintonsa suomenkielisessä koulutuksessa aloitaneille (n= 126). Kyselyyn vastasi 33 opiskelijaa. Toinen tutkimus toteutettiin laadullisena ryhmäteemahaastatteluna (n=3) kyselytutkimuksen tietojen syventämiseksi.

Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-opiskelijat kokevat opinnäytetyön mukaan opiskelukykinsä hyväksi. Osalla opiskelijoista on kuitenkin opiskelukykyä heikentäviä tekijöitä, kuten taloudellisia huolia, terveydellisiä tekijöitä tai ajanhallinnan ongelmia. Opiskelustressistä, opintojen työläydestä ja vaativuudesta huolimatta opiskeluilmapiiri koetaan erittäin hyvänä ja opiskelu innostavana ja voimaannuttavana ja opintoihin ollaan hyvin sitoutuneita.

Opiskelukykyä tulee edistää tietoisesti koko organisaation toimilla, jotta opinnot saadaan sujumaan suunnitellun aikataulun mukaisesti. Paljon hyvää on jo tehty, mutta kehittämiskohteina esitetään, että Lapin ammattikorkeakoulu panostaa opiskelijoiden jaksamiseen opintojen alkuvaiheessa sekä suunnittelee opiskelijatuutorointi-järjestelmän YAMK-opiskelijoille. Lisäksi opintojaksosten ajankäyttösuunnitelma ja sanallinen palaute tulisi olla jokaisella opintojaksolla saatavilla.

Asiasanat Lapin ammattikorkeakoulu, YAMK-opiskelija, opiskelukyky

Tourism
Master of Hospitality Management

Author(s)	Päivi Hyttinen	Year	2016
Supervisor(s)	Kaarina Kantele		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences – Master’s Degree Unit		
Subject of thesis	Study Ability in the Lapland University of Applied Sciences – Master’s Degree students’ experiences		
Number of pages	103 + 27		

Many students do not graduate from university of applied sciences in Finland. This same problem can be found at Lapland University of Applied Sciences too. Studies are delayed and students drop out. For financial reasons it is very important that studies are completed within the planned time. In this study the three components of the Kunttu’s ability to study model (own resources, learning environment and teaching) were used to clarify how the Master’s Degree students feel about their ability to study in Lapland University of Applied Sciences. The fourth component was not used in this thesis because to keep the focus on external reasons. The results of this thesis help Lapland University of Applied Sciences eliminate barriers of learning.

Two different empirical surveys were made for this thesis. The first was a quantitative survey was made for all students who began their studies in the year 2014 in the Master’s Degree Programme in Finnish (N=126). 33 students replied to the survey. The second was a theme interview with three students.

The Master’s Degree students at the Lapland University of Applied Sciences experience their study ability to be quite good. Some students have some problems which make their ability worse. These include financial problems, health problems and problems with time management. Despite the fact that the students experience their studying very laborious and demanding they find the atmosphere excellent and studying inspiring and empowering.

Lapland University of Applied Sciences as a whole should enhance study ability so that the students would be able to conclude their studies within the planned time. Much has been done already but in the future Lapland University of Applied Sciences must invest in the students’ ability to cope at the beginning of the studies. The Master’s Degree students should have a student tutor system and every course should include a time control plan and a possibility to receive verbal feedback.

Key words Lapland University of Applied Sciences, Master’s Degree student, study ability

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OPISKELUKYKY OPISKELIJAN TYÖKYKYNÄ	4
	2.1 Opiskelukykymallit	4
	2.2 Opiskelukyvyn edistäminen korkeakouluissa	6
3	OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA.....	8
	3.1 Koulutusjärjestelmän duaalimalli	8
	3.2 Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelu.....	10
	3.3 Opiskelijana korkeakoulussa	11
4	OPISKELUKYKY AIKAISEMPIEN TUTKIMUSTEN VALOSSA	15
	4.1 Omiin voimavaroihin liittyvät tutkimukset	15
	4.2 Opiskeluympäristöön liittyvät tutkimukset	19
	4.3 Opetustoimintaan liittyvät tutkimukset	20
5	LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ	22
	5.1 Taustatietoja.....	22
	5.2 Ylemmän AMK-tutkinnon opiskelu Lapin AMK:ssa.....	26
	5.3 Opiskelukyvyn edistäminen Lapin AMK:n YAMK-yksikössä.....	28
6	MITEN OPISKELUKYKYÄ TUTKITTIIN?	31
	6.1 Tutkimuksen tarkoitus	31
	6.2 Kyselytutkimuksen toteutus ja analyysi	31
	6.3 Haastattelun toteutus ja analyysi.....	33
7	OPISKELUKYKY KYSELYTUTKIMUKSEN MUKAAN	37
	7.1 YAMK-opiskelijaprofiili –taustakysymysten valossa	37
	7.2 Omat voimavarat – Jaksanko?	38
	7.3 Opiskeluympäristö – Koulusta verkkoon.....	46
	7.4 Opetustoiminta – Innostavaako?	50
	7.5 Ajatuksia opiskeluun liittyen - ”Rankkaa ja palkitsevaa”	53
8	OPISKELUKYKY HAASTATTELUTUTKIMUKSEN MUKAAN.....	58
	8.1 Taustatiedot.....	58
	8.2 Omat voimavarat – ”Mie selvisin siitä!”	58
	8.3 Opiskeluympäristö – ”Kun netti ei pelannu, niin se ei pelannu!”	65
	8.4 Opetustoiminta – ”Jäi vähän niin kun tyhjän päälle.”	69
	8.5 Opiskelun esteitä – Vaikeuksien kautta voittoon!	74
	8.6 Kehittämistoiveita – Paljon hyvää, jotain parannettavaa	75
9	HYVÄ OPISKELUKYKY TÄNÄÄN – ERITTÄIN HYVÄ HUOMENNA	80
	9.1 YAMK-opiskelijoiden kokemus opiskelukyvystään	80
	9.2 Miten YAMK-opiskelijoiden opiskelukykyä voisi edistää?.....	88
10	LUOTETTAVUUSANALYYSI JA POHDINTA.....	91
	Lähteet.....	97
	LIITTEET	104

TAULUKKOLUETTELO

TAULUKKO 1. LAPIN AMK:N YAMK-TUTKINNOT, KOULUTUSALAT JA NIIDEN OPISKELIJAMÄÄRÄT V. 2014. (LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU 2015D; OPETUSHALLITUKSEN TILASTOPALVELU VIPUNEN 2016.)	23
TAULUKKO 2. YAMK-OPISKELIJAN AJANKÄYTTÖ VUOROKAUDESSA.....	27
TAULUKKO 3. OPISKELIJOIDEN KOKEMIA YLLÄTTÄVIÄ TEKIJÖITÄ OPISKELUN AIKANA OMAT VOIMAVARAT, OPISKELUYMPÄRISTÖ JA OPETUSTOIMINTA OSA-ALUEISIIN JAOTELTUNA.....	39
TAULUKKO 4. OPINTOJEN KESKEYTTÄMISEN HARKITSEMISEEN JOHTANEITA SYITÄ OMAT VOIMAVARAT, OPISKELUYMPÄRISTÖ JA OPETUSTOIMINTA OSA-ALUEISIIN JAOTELTUNA.....	43
TAULUKKO 5. OPISKELUN TYÖLÄÄKSI KOKEMISEN SYITÄ	48

KUVIOLUETTELO

KUVIO 1. DYNAAMINEN OPISKELUKYKYMALLI 2006 (KUNTTU 2011, 34).....	4
KUVIO 2. OPISKELUKYKYTALO (KURRI 2006) ROUHIAINEN 2006, 26 MUKAAN.....	6
KUVIO 3. KOULUTUSJÄRJESTELMÄ SUOMESSA (MUKAELLEN OPH 2016A).....	8
KUVIO 4. LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN YAMK-OPISKELIJAT JA SUORITETUT YAMK-TUTKINNOT VUOSINA 2010-2014 (OPETUSHALLITUKSEN TIETOPALVELU VIPUNEN).....	24
KUVIO 5. LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA V.2014 SUOMENKIELISESSÄ KOULUTUKSESSA ALOITTANEIDEN YAMK- OPISKELIJOIDEN OPISKELUTILANNE OPINTOJEN LAAJUUDEN MUKAAN JAOTELTUNA HELMIKUUSSA 2016 (LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU 2016A).....	25
KUVIO 6. VASTAAJIEN PERHEELLISYYS N=33	37
KUVIO 7. VASTAAJIEN TYÖSSÄKÄYNTI N=33	38
KUVIO 8. AJANKÄYTÖN HALLINNAN ONGELMIEN VAIKUTUS OPISKELUUN N=33.....	40
KUVIO 9. OPISKELUN AIHEUTTAMAT TALOUDELLISET HUOLET N=33	40
KUVIO 10. TYÖSSÄKÄYNTI VAIKEUTTAA OPISKELUA N=32.....	41
KUVIO 11. TYÖNANTAJALTA OPISKELUUN SAADUN TUEN MÄÄRÄ N=33.....	41
KUVIO 12. LÄHEISILTÄ OPISKELUUN SAADUN TUEN MÄÄRÄ N=33.....	42
KUVIO 13. OPISKELUSTA JOHTUVAN STRESSIN MÄÄRÄ N=33.....	42
KUVIO 14. ELÄMÄNTAPOJEN TERVEELLISYYS N=33	44
KUVIO 15. OMAT VOIMAVARAT -OSION VASTAUSTEN KESKIARVOT JA MEDIAANIT MERKITTÄVIÄ HUOMIOITA NUOLILLA KOROSTETTUINA	46
KUVIO 16. VIRTUAALISTEN OPPIMISYMPÄRISTÖJEN TOIMIVUUS N=33	47
KUVIO 17. OPISKELUN TYÖLÄYS N=33	48
KUVIO 18. OPISKELUUILMAPIIRI N=33	49
KUVIO 19. OPISKELUYMPÄRISTÖ-OSION VASTAUSTEN KESKIARVOT JA MEDIAANIT MERKITTÄVIÄ HUOMIOITA NUOLILLA KOROSTETTUINA	50
KUVIO 20. OPISKELUSTA SAADUN PALAUTTEEN MÄÄRÄ N=33	51
KUVIO 21. ARVIOINNIN OIKEUDENMUKAISUUS N=33.....	52

KUVIO 22. TUUTOROINNIN HYÖDYLLISYYS OPISKELUSSA N=32	52
KUVIO 23. OPETUSTOIMINTA –OSION VASTAUSTEN KESKIARVOT JA MEDIAANIT MERKITTÄVIÄ HUOMIOITA NUOLILLA KOROSTETTUINA	53
KUVIO 24. KEHITTÄMISEHDOTUKSET OPISKELUKYKY-MALLIN MUKAISESTI KUVATTUNA.....	88

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakouluissa keskeyttää opintonsa vuosittain keskimäärin 8–9 % aloittaneista opiskelijoista. Opintojen keskeyttäneiden määrä on ammattikorkeakouluissa pysytellyt samana jo useiden vuosien ajan (Tilastokeskus 2016a). Opintojen edistymättömyys, pitkittyminen tai opiskelun keskeyttäminen ovat ajan-kohtaisia aiheita koko maassa ja myös Lapin ammattikorkeakoulussa. Opintojen sujumattomuus tai keskeyttäminen voi johtua monestakin tekijästä. Yksi tällainen tekijä voi olla heikko opiskelukyky.

Opinnäytetyön viitekehyksenä on Kuntun (2011) laatima Opiskelukyky-malli. Mallin mukaan opiskelukyky koostuu neljästä eri osa-alueesta: Omista voimavaroista, opiskelutaidoista, opetustoiminnasta ja opiskeluympäristöstä. Opiskelukyky-mallista jätän käsittelemättä tässä opinnäytetyössä opiskelutaidot osion, sillä tarkoituksena oli selvittää opiskelun ulkoisia esteitä, joihin Lapin ammattikorkeakoululla on mahdollista vaikuttaa.

Toimeksiantajani Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-yksikön (ylempien ammattikorkeakoulututkintojen yksikön) päällikkö on ollut mukana laatimassa hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelmaa Lapin ammattikorkeakouluille keväällä 2014. Hyvinvointisuunnitelmassa on käytetty pohjana Kuntun laatimaa Opiskelukyky-mallia. Hyvinvointisuunnitelmassa mainitaan myös YAMK-opiskelijat ja heidän opiskelunsa erityisluontoisuutensa (Kangastie, Kähkölä, Kärnä, Saari & Sipilä 2014, 8). Oppilaitoksessa on muodostettu myös opiskelijoiden hyvinvointia edistävä työryhmä vuonna 2014 (Juola 2016), mutta hyvinvointityöryhmässä ei ole erikseen YAMK-opiskelijaedustusta. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää opiskelukykyä Lapin ammattikorkeakoulun ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (myöh. YAMK-tutkinnon) opiskelijoiden kokemana.

Opinnot yliopistossa ja alemman ammattikorkeakoulututkinnon opiskelussa eivät edisty, jos opiskelija ei suorita yli 55:ttä opintopistettä lukuvuodessa. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen AMK-tutkintojen rahoitusmallissa yhtenä rahoituskriteerinä on 55 opintopistettä vuodessa suorittaneiden opiskelijoiden määrä. Ylemmät AMK-tutkinnot on tästä opintopistetavoitteesta rajattu pois. YAMK-tutkinnot vaikuttavat kuitenkin ammattikorkeakoulujen rahoitukseen suoritettujen YAMK-

tutkintojen määrän ja julkaisumateriaalien tuottavuuden sekä annetun opiskelijapalautteen perusteella (OKM 2016b). Mm. näiden tekijöiden vuoksi opintojen loppuun suorittaminen suunnitellussa ajassa on Lapin ammattikorkeakoululle tärkeää. Opiskelukyky valikoitui opinnäytetyöni aiheeksi myös oman kokemuksen ja kiinnostuksen pohjalta, sillä koulutukseltani olen ammatillinen erityisopettaja ja opiskelun esteet kiinnostavat kovasti. Aikaisemmissa opinnoissa olen perehtynyt mm. aikuisten oppimisvaikeuksiin.

Lapin Ammattikorkeakoulussa opiskelee ylempää ammattikorkeakoulututkintoa vuosittain n. 350 opiskelijaa (Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen 2016). Heistä monet suorittavat opintojaan työn ohessa ja suurin osa heistä on perheellisiä. Monet YAMK-opiskelijoista asuvat toisella paikkakunnalla ja tulevat opiskelupaikkakunnalle vain lähipäivien ajaksi. Aikuisten, työssäkäyvien, perheellisten ja muualla asuvien opiskelu ammattikorkeakoulussa on hyvin erilaista, kuin nuorten nk. päiväopiskelijoiden tai päätoimisesti yliopistossa tai tiedekorkeakoulussa opiskelevien. YAMK-opiskelijoita on vielä vähän tutkittu, joten tämän opinnäytetyön avulla saamme arvokasta tietoa YAMK-opiskelun haasteista.

Tutkimuskysymyksinä opinnäytetyössäni ovat:

Millaiseksi YAMK-opiskelijat kokevat opiskelukykyänsä?

Mitä esteitä opiskelijat ovat kokeneet opiskelussaan?

Miten oppilaitos voisi auttaa esteiden poistamisessa?

Opinnäytetyöni sisältää kaksi empiiristä tutkimusta, kyselytutkimuksen ja teema-haastattelun. Kahden tutkimusmenetelmän käyttämisellä, pyritään parantamaan tutkimuksen luotettavuutta ja mahdollistamaan valitun aiheen syvälinen tarkastelu.

Raportin aluksi avaan opiskelukykyä tarkemmin ensin erilaisten mallien pohjalta ja myöhemmin aikaisimpien tutkimusten valossa. Kerron myös suomalaisesta koulutusjärjestelmän duaalimallista ja korkeakouluopiskelusta sekä tarkemmin YAMK-tutkinnon opiskelusta. Opinnäytetyön tarkasteluympäristönä toimii Lapin ammattikorkeakoulu, joten siitäkin kerron raportissani tarkemmin. Raporttini loppuosassa kerron tekemistäni kyselytutkimuksesta ja laadullisesta teemahaastat-

telusta sekä niiden tuloksista. Analysoin saamiani tuloksia peilaten niitä dynaamiseen Opiskelukyky-malliin ja aikaisempiin tutkimuksiin. Tuloksia ei tarkastella tulosten esittelyn yhteydessä, vaan tulosten tarkastelu tehdään raportin loppuosassa luvussa 9. Lopuksi esitän myös kehittämissuhteita Lapin ammattikorkeakoululle opiskelukyvyn edistämiseksi sekä analysoin opinnäytetyöni luotettavuutta.

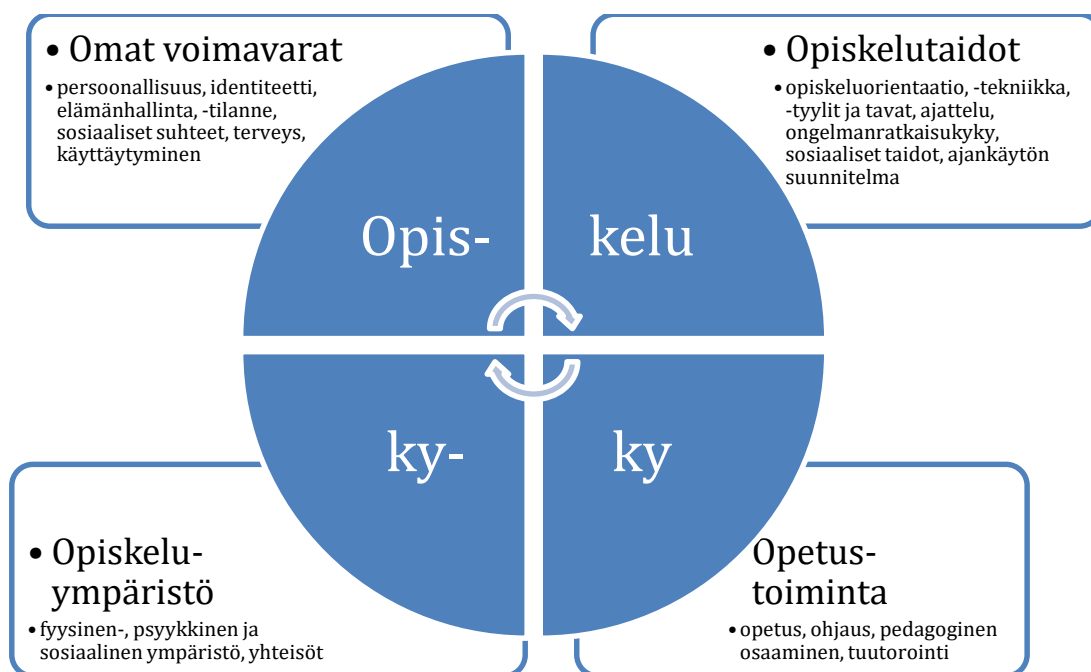
Lähteenä olen käyttänyt aikaisempia tutkimuksia, kansainvälisiä jouluaaleja sekä opiskelukyvyn liittyvää kirjallisuutta monipuolisesti. Olen hyödyntänyt opinnäytetyössäni myös tutkimusmenetelmiin ja tieteelliseen kirjoittamiseen liittyvää kirjallisuutta.

2 OPISKELUKYKY OPISKELIJAN TYÖKYKYNÄ

2.1 Opiskelukykymallit

Dynaaminen opiskelukykymalli

Työkykyä on tutkittu ja selvitetty jo pitkään, mutta opiskelukyvystä ei ole juurikaan puhuttu. Opiskelu on opiskelijan työtä ja oppilaitos työpaikka. Kristina Kunttu (2006) on luonut dynaamisen opiskelukyky-mallin (Kuvio 1). Työterveyslaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön luoman tetraedrimallin pohjalta. Opiskelukykyä määrittävät opiskelijan terveyden ja voimavarojen ohella myös opiskelutaidot, opetus ja opiskeluympäristön tekijät. (Kunttu 2011, 34.)

Kuvio 1. Dynaaminen opiskelukykymalli 2006 (Kunttu 2011, 34)

Opiskelukykymallissa omat voimavarat tarkoittavat opiskelijan persoonallisuutta, elämäntilannetta, sosiaalisia suhteita, terveydentilaa sekä terveyteen vaikuttavia käyttäytymistottumuksia. Elämäntilannetta, voimavarojen riittävyys ja sosiaalinen tuki vaikuttavat suuresti hyvinvointiin. Ammatillista osaamista ovat opiskelutaidot, ongelmanratkaisukyvyt, oppimistyyli, kriittinen ajattelu ja sosiaaliset taidot sekä ajankäytön suunnittelu. Opiskelutaitojen merkitys on tämän päivän opinnoissa korostunut. (Kunttu 2011, 35.)

Opetuksen ja ohjauksen merkitystä opiskelijan opiskelukykyyn ei pidä unohtaa. Pätevä opetus ja ohjaus ovat rakentavia tekijöitä opiskelijan opiskelukyvyssä. Tuutorointi ja integroituminen opiskeluyhteisöön ovat tärkeitä. Opiskelustressi johtuu monesti opetuksen ja ohjaamisen osa-alueista. Opiskeluympäristöön kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen ympäristö. Fyysinen ympäristö kattaa erilaiset oppimisympäristöt, opiskelun olosuhteet, opetusvälineet ja opintojen järjestämisen. Opiskeluyhteisöjä ovat oppilaitosyhteisöt sekä opiskelijan omat yhteisöt. Psyykinen ja sosiaalinen ympäristö sisältävät vuorovaikutuksen, opiskeluilmapiirin sekä vertaistuen. (Kunttu 2011, 35.)

Opiskelukyky mallin taustalla vaikuttaa sosioekonomiset, kulttuuriset ja ympäristön olosuhteet ja asenteet, vahvistaen tai heikentäen opiskelukykyä. Opiskelukyky on toiminnallinen ominaisuus, jossa kaikki osatekijät vaikuttavat toisiinsa. Jos esim. elämäntilanne on tilapäisesti heikentänyt omia voimavaroja, voi hyvä opetus ja opiskelutaidot sekä yhteisö voi auttaa. Motivaatio-ongelmissa hyvä opetus ja yhteisön apu ovat tarpeen. Vaikuttamalla opiskelukyvyyn kaikkiin osa-alueisiin, voidaan opiskelukykyä edistää. Opiskelukyky mallin avulla jäsennehtään mahdollisuuksia opiskelukyvyyn tukemisessa ja edistämässä. (Kunttu 2011, 35.)

Opiskelukyky talomalli

Kurri (2006) tuo esille tutkimuksessaan opiskelukyky mallin, jossa on neljä kerrosta. Kolme kerrosta kuvaa yksilön ominaisuuksia ja yksi opiskelua ja opiskeluolosuhteita. Ensimmäiseen kerrokseen liittyvät mm. opiskelijan omat voimavarat, terveys, elintavat, itsetuntemus, sosiaaliset suhteet, ajankäyttö. Toisessa kerroksessa ovat opiskelutaidot. Kolmannen kerroksen muodostaa arvot, asenteet ja motivaatio. Talon ylimmässä kerroksessa asustaa opetussuunnitelmat, mitoitus, opetus ja ohjaus sekä järjestelmien toimivuus. (Kuvio 2.). Talon kaikkien kerrosten on tuettava toisiaan, jotta talo voi pysyä pystyssä. Opiskelukykytalo sijaitsee perheen, sukulaisten ja ystävien välittömässä läheisyydessä. Siihen vaikuttaa myös yhteiskunta. Niinpä vastuu opiskelukykyvyydestä on jakaantunut yksilön, oppilaitoksen ja yhteiskunnan kesken. (Kurri 2006, 47–49.)

Kuvio 2. Opiskelukykytalo (Kurri 2006) Rouhiainen 2006, 26 mukaan

Tässä opinnäytetyössä käsitellään Kuntun opiskelukykymallin pohjalta ulkoisia tekijöitä, jotka opiskelukykyyhin vaikuttavat. Käsitelen opiskeluympäristö ja omat voimavarat sekä opetustoiminta osiot. Opetustoiminta on ollut tärkeä mm. opiskelustressin aiheuttaja aikaisemmissa tutkimuksissa, minkä vuoksi sekin otetaan tarkasteluun mukaan. Opiskelutaidot rajaan pois opinnäytetyöstäni koska, haluttiin tarkastella opintojen ulkoisia esteitä, joihin Lapin ammattikorkeakoululla on mahdollista vaikuttaa.

2.2 Opiskelukyvyn edistäminen korkeakouluissa

Opiskelukykyyä voidaan Kujalan (2011) mukaan, edistää vaikuttamalla opiskelukykymallin neljään osa-alueeseen. Korkeakoulun kaikkien jäsenten, opettajien, opiskelijoiden, tuki- ja ohjaushenkilöstön sekä johdon tulee yhteistyössä osallistua tähän työhön. Opiskelukyvyn edistäminen tukee opintojen etenemistä, parantaa oppimistuloksia sekä ennaltaehkäisee opiskeluun liittyviä ongelmia. Opiskelukyvyn edistäminen vähentää syrjäytymistä ja helpottaa ongelmien varhaista tunnistamista ja ennaltaehkäisyä. Opiskelukyvystä huolehtimisen hyödyt ulottuvat myös työelämään, sillä hyvinvoiva opiskelija on todennäköisesti osaava ja hyvinvoiva työntekijä.

Opiskelukyvyn edistämiseksi on laadittu opiskelukykysuositukset korkeakouluille. Niihin sisältyvät keskeiset opiskelukyvyn osa-alueet opiskelumotivaatio, ohjaus ja tuki, yhteisöllisyys, esteettömyys, opiskelutaidot, opiskelukunto ja työelämävalmiudet. Kujala (2011) esittelee opiskelukyvyn edistämisen seitsemän hyväksi koettua käytäntöä:

1. Edistäminen on suunnitelmallista ja organisoitua koko oppilaitoksessa
2. Opiskelutaitojen ja opiskelukunnon edistäminen sisällytetään opintoihin
3. Esteetön opiskelu erilaisuus huomioiden
4. Opiskelijoiden arvostus, kannustus ja vaikutusmahdollisuudet
5. Tuki, ohjaus ja kannustaminen koko opintopolun ajan
6. Työelämävalmiuksien kehittäminen osana opintoja
7. Yhteisöllisyys koko yhteisön hyvinvointia edistämässä

Opintojen keskeyttämisen ja viivästymisen estämiseksi voidaan Penttilän (2011) mukaan kohdistaa erinäisiä toimia opiskelua edeltävään aikaan, opintojärjestelyihin, opintojen ulkopuolisiin tekijöihin sekä korkeakoulujen ohjausjärjestelmään. Lapin ammattikorkeakoulussa on laadittu, tutkintosäännön velvoittamana, touko-kuussa 2014 Hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelma. Suunnitelman mukaan Lapin ammattikorkeakoulussa hyvinvoinnin lähtökohtana on kokonaisvaltainen hyvinvoinnin kehittäminen. Pohjana suunnitelmassa käytetään Kuntun opiskelukyky-mallia. Hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelmassa on kirjattu, miten opiskelukyky ja opintojen ohjaus huomioidaan Lapin ammattikorkeakoulussa. Lapin AMK:ssa on myös perustettu työryhmä opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Työryhmä koostuu moniammatillisista asiantuntijoista ja mukana on myös opiskelijakunta Rotkon edustus. Rotkossa ei ole erikseen YAMK-opiskelijoiden edustajaa. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015e, 2016d.)

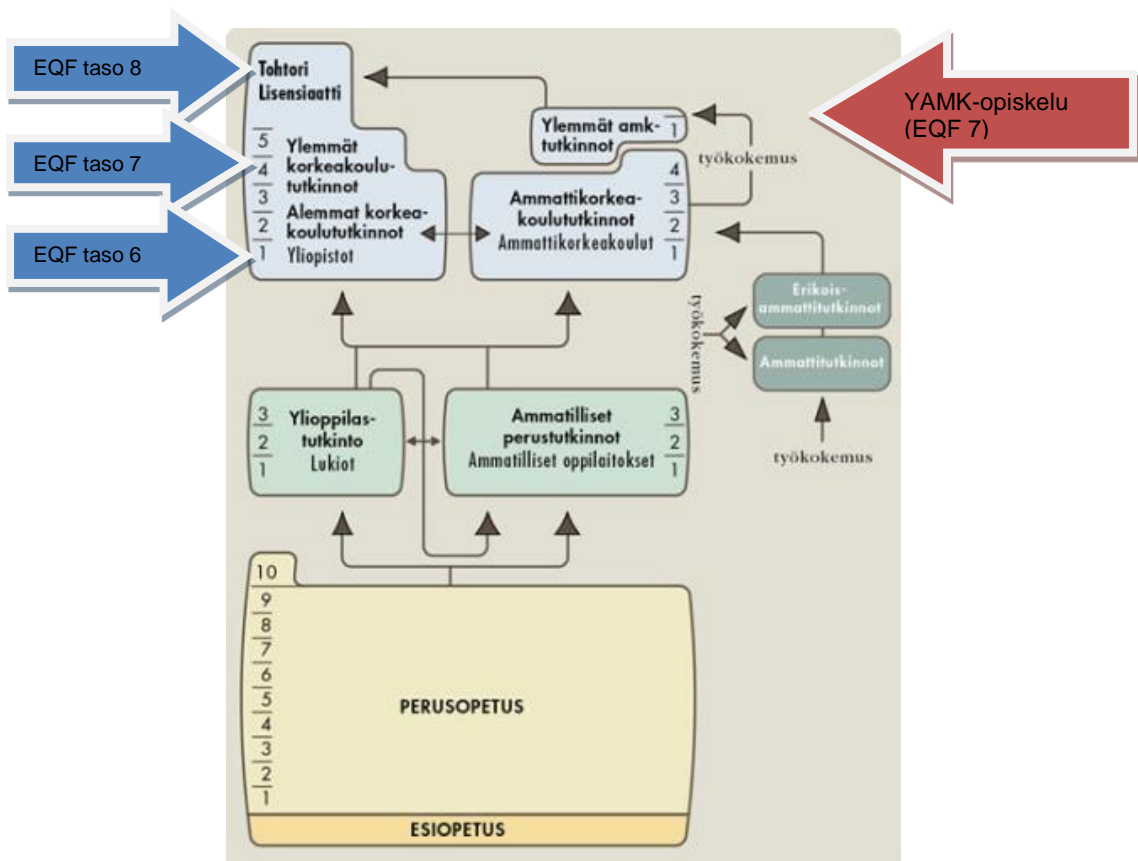
Hyvinvointiin, opiskelijoiden kannustamiseen ja motivoimiseen panostamalla myös tuloksellisuus paranee. Innostunut opiskelija saa hyvin sujuneista opinnoista mielihyvää, jolloin muodostuu positiivinen kehä, joka parantaa myös opiskelun laatua. Jaksava, innostunut opiskelija tuo osaamisensa myös muiden saataville ja näin koko ryhmän osaaminen kasvaa ja tulos paranee. Kun organisaation strategia ja visio ovat kaikkien tiedossa ja arvomaailmat kohtaavat, voivat kaikki hyvin ja myös organisaation tulokset paranevat. (Lantta 2015, 26.)

3 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

3.1 Koulutusjärjestelmän duaalimalli

Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu 9-vuotisesta perusopetuksesta, jota ennen on mahdollista osallistua vuoden kestävään esiopetukseen. Perusopetuksen jälkeen koulutus jatkuu ammatti- tai lukiokoulutuksessa sekä niiden jälkeen korkea-asteen koulutuksessa, jota annetaan yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa (Kuvio 3). (OPH 2016a.)

Suomen korkeakoulujärjestelmä muodostuu yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Tätä kaksiväyläistä koulutusjärjestelmää kutsutaan myös duaalimalliksi. Yliopistoille on ominaista tieteellinen tutkimus ja siihen perustuva ylin opetus. Ammattikorkeakoulut suuntaavat enemmän työelämään ja panostavat sen korkean ammattitaidon vaatimuksiin. (OPH 2016a.)

Kuvio 3. Koulutusjärjestelmä Suomessa (mukaellen OPH 2016a)

Vuonna 1998 osa Euroopan maista päätti allekirjoittaa eurooppalaisten korkeakoulututkintojen järjestelmien harmonisoinnista nk. Sorbonnen julistuksen. Samalla päätettiin seuraavasta sopimuksesta, johon tulisi saada mukaan myös mahdollisimman monta uutta Euroopan maata. Tämän Bolognan julistuksen allekirjoittivat 29 Euroopan maan, Suomen mukaan lukien, opetusministerit v. 1999. Julistuksen tavoitteena on eurooppalaisen koulutuksen kilpailukyvyin ja vetovoiman parantaminen. Korkeakoulututkintouudistuksen pohjana on ollut myös Bolognan julistuksen mukainen lainsäädäntö. Tutkintouudistus on mahdollistanut kaksiportaisen tutkintorakenteen sekä yliopisto-, että ammattikorkeakouluissa. (OKM 2016.)

Ammattikorkeakouluopiskelu (AMK-tutkinto) tarjoaa käytäntöön suuntaavan vaihtoehdon yliopisto-opiskelulle. Ammattikorkeakouluun voi hakea lukion, ylioppilastutkinnon tai ammatillisen koulutuksen jälkeen ja se kestää 3,5–5,5 vuotta. AMK-tutkinto on eurooppalaisen viitekehyksen (EQF) tasoluokituksen mukaan tasoa 6. Vuonna 2005 säädetyssä ammattikorkeakoululaissa (411/2005) määrätään, Bolognan sopimuksen mukaisesti, että ammattikorkeakouluissa voi suorittaa myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK-tutkinto) (Kuvio 3). Ensimmäiset Master-tason (EQF tason 7) YAMK-opinnot alkoivat kokeilulain mukaan 2000-luvun alussa, pitkään käydyn koulutuspoliittisen keskustelun tuloksena kokeiluluontoisena. Keskustelua on käyty siitä, tarvitaanko ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja lainkaan. Tutkintonimikkeestä on myös käyty vilkasta keskustelua ja käydään edelleen. Alun kokeiluvaiheen jälkeen ylempät ammattikorkeakoulututkinnot vakiintuivat käytäntöön v. 2005. (Vänttinen, Aalto, Neuvonen-Rauhala 2015, 6; Ammattikorkeakouluopinnot 2016.)

Ammattikorkeakoulujen rahoituksessa huomioidaan toiminnan laajuus, laatu ja vaikuttavuus. Rahoituksen perustana on yksikköhinta. Yksikköhinnan muodostaminen perustuu koulutuksen sekä soveltavan tutkimus- ja kehitystyön laskennallisiin rahoitusosuuksiin. Koulutuksen osuus on 85 % ja tutkimus- ja kehittämistyön 15 %. Koulutuksen perusteella maksettava rahoitus perustuu mm. suoritettujen AMK-tutkintojen lukumäärään, lukuvuodessa 55 opintopistettä suorittavien AMK-opiskelijoiden lukumäärään (ei koske YAMK-opiskelijoita), työllistymiseen sekä siihen kuinka paljon opiskelijat ovat antaneet palautetta opintojaksoista. Näitä

osuuksia painotetaan erilaisilla kertoimilla. Tutkimus- ja kehittämistyön rahoitusosuus (15 %) perustuu mm. ulkopuoliseen tutkimus- ja hankerahoitukseen, suoritettuihin YAMK-tutkintoihin ja erilaisiin julkaisuihin. Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia ollaan uudistamassa v. 2016 jälkeen. Uudessa, vuoden 2017 alussa voimaantulevassa rahoitusmallissa, kannustetaan ammattikorkeakouluja profiloitumaan, parantamaan laatua ja toimimaan tuottavasti ja taloudellisesti. Rahoituksen kokonaisrakenne säilyy samana mutta eri osioiden painotuksiin tulee muutoksia siten, että tutkintotehokkuus tulee entistäkin merkityksellisemmäksi. (OKM 2016b; OPH 2016b; OKM 2015b)

3.2 Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelu

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö omaa asetuksen mukaan:

- 1) laajat ja syväälliset tiedot sekä tarvittavat teoreettiset tiedot toimia työelämän kehittäjänä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä;
- 2) syväällinen kuva omasta ammattialasta, sen asemasta työelämässä ja yhteiskunnallisesta merkityksestä sekä valmiudet seurata ja eritellä alan tutkimustiedon ja ammattikäytännön kehitystä;
- 3) valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen;
- 4) hyvä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014.)

Vuoteen 2015 mennessä Suomessa YAMK-tutkinnon suorittaneita on jo n. 11 000. Valmistuneiden määrä on noin viidennes opintonsa aloittaneista. Opintonsa keskeyttäneiden määrät ovat olleet suuria. Syitä tutkintotuottavuuden alaisuuteen ei ole paljoa tutkittu, mutta syitä voi hakea ammattikorkeakoulujen toiminnasta, työelämän sekä opiskelijoiden näkökulmasta. Ammattikorkeakoulujen rahoitus perustuu opiskelijamäärän lisäksi suoritettujen tutkintojen määrään. Rahoitusperusteen muutos ei ole vaikuttanut suoritettavien tutkintojen määrään olennaisesti. (Lampinen & Turunen 2015, 6; Vänttinen ym. 2015, 8.)

Suomalainen YAMK-koulutus yhdistää aikuiskoulutuksen ja elinikäisen oppimisen tutkinnoksi hyödyntäen TKI-toimintaa. Koulutus mahdollistaa osa-aikaisen

opiskelun työn ohessa ja on jopa toivottavaa, että opiskelijat työskentelevät opintojen aikana, näin saadaan luonteva yhteys työelämään ja sen kehittämiseen. Opiskelijoilta edellytetään vähintään 3 vuoden työkokemusta alalta aikaisemman AMK -tutkinnon jälkeen. Tällainen yhdistelmä tekee suomalaisesta YAMK-koulutuksesta ainutlaatuisen kansainvälisesti. Opiskelijoiden integroiminen TKI-toimintaan tulisi kuitenkin hyödyntää jatkossa entistäkin tehokkaammin. (Maasen, Kallioinen, Keränen, Penttinen, Spaapen, Wiedenhofen, Kajaste & Mattila 2012, 35.)

Lavikaisen (2010) tutkimuksen mukaan YAMK-opiskelijat ovat tyytyväisempiä saamaansa opetukseen ja ohjaukseen kuin AMK-opiskelijat. YAMK-opiskelijat olivat muita tyytymättömympiä työmäärään, opinto-ohjaukseen ja mahdollisuuteen suorittaa opintoja toisessa ammattikorkeakoulussa. Nämä tekijät voivat osaltaan vaikuttaa opintojen viivästymiseen tai keskeyttämiseen. Yksi syy tutkinnon suorittamattomuuteen voi olla YAMK-tutkinnon huono tunnettavuus työmarkkinoilla. Joillakin aloilla asetukset ei tunnista YAMK-tutkintoa päteväksi, vaikka se antaa saman pätevyyden kuin ylempi korkeakoulututkinto. (Vänttinen ym. 2015, 8.)

3.3 Opiskelijana korkeakoulussa

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK-tutkinto) on työelämälähtöinen korkeakoulututkinto, johon voi hakea, kun on hankkinut vähintään kolme vuotta työkokemusta AMK-tutkinnon jälkeen. Koulutus kestää 1–1,5 vuotta päätoimisena ja sen laajuus on joko 60 tai 90 opintopistettä. YAMK-opinnot voi suorittaa myös työn ohessa, jolloin opiskeluaika on yleensä pidempi. Ylempi AMK-tutkinto antaa saman pätevyyden julkisiin virkoihin kuin yliopistossa hankittu ylempi korkeakoulututkinto (OPH 2016a; Opintopolku 2016.) Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-opiskelijoiden opiskelukykyä kolmen valitun osion (omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta) näkökulmasta. YAMK-opiskelijoista on vain vähän tutkimustietoa saatavilla, joten taustatietoina joudutaan paljolti käyttämään AMK- ja yliopisto-opiskelijoista saatavilla olevaa tietoa.

Korkeakoulussa opiskelijan ajatellaan olevan aktiivinen toimija. Opiskelijan pitää olla itseohjautuva, osata suunnitella aikataulut itse ja otettava selvää asioista.

Näihin ei aina ole ohjausta riittävästi saatavilla. Itsenäinen opiskelu luo erittäin paljon paineita ajanhallinnan taidoille ja itsenäistä opiskelua voi olla jopa puolet opiskeluajasta. Tämä voi olla haasteena monelle opiskelijalle. Aikaansaamattomuus on 80–95 %:lla yliopisto-opiskelijoista tavallinen ilmiö ja heistä puolet kokevat ajankäytön hallinnan olevan ongelma opiskelussa. (Heikkilä, Keski-Koukari & Eerola 2011, 31.)

Monissa ammattiin johtavissa koulutuksissa on erittäin vähän valinnaisuuden mahdollisuuksia. Toisilla aloilla sitä voi olla paljon ja toisilla vähän. Jos valinnaisuutta ei ole riittävästi, voi opiskelijan olla vaikea motivoitua opintoihin. Jos taas vaihtoehtoja on liikaa, on opiskelijan vaikea valita itseään kiinnostava aihe. Tämä voi lisätä ahdistuneisuutta opiskelun aikana. (Heikkilä ym. 2011, 33.)

Jaako (2013) tuo esille artikkelissaan Tinton 1975 laatiman mallin opintojen keskeyttämisestä. Mallin mukaan kriittinen tekijä opintojen jatkamispäätöksessä on se, kuinka opiskelijan odotukset kohtaavat oppilaitoksen vaatimukset. Eli miten opiskelija integroituu ympäristöönsä akateemisesti ja sosiaalisesti. Mitä enemmän opiskelija integroituu, sitä pienempi mahdollisuus on keskeyttämiseen.

Opintojen viivästyminen ja keskeyttäminen lisäävät syrjäytymisriskiä. Keskeyttäminen määritellään Tilastokeskuksessa niin, että opinnot keskeytettyään opiskelija ei jatka missään muualla opintojaan eikä siirry muulle alalle. Vuosittainen keskeyttämisprosentti on 2000-luvulla ollut ammattikorkeakouluissa 8–9% ja yliopistoissa 5–6%. Ammattikorkeakouluopintonsa keskeyttäneistä 2 % siirtyi välittömästi toiseen oppilaitokseen. Opintojen viivästyminen tarkoittaa, ettei tutkinto valmistu tavoiteajassa. Nuorten AMK-tutkintojen keskimääräiset suoritusajat ovat ammattikorkeakoulussa keskimäärin 4,5 vuotta. YAMK-opiskelun kestosta ei ole saatavilla tilastotietoja. (Penttilä 2011, 160; Tilastokeskus 2014a.)

Keskeyttämisen ja viivästymisen syyt ovat yleensä moninaisia. Syynä voi olla opiskeluympäristöön integroitumisen ongelmat, jotka voivat johtua perhetaustasta, yksilöllisistä kyvyistä tai aikaisemmista opinnoista. Ympäristöstä johtuvia opintojen keskeyttämiseen ja viivästymiseen johtavia tekijöitä ovat esim. opintojakson työläys, tuki, ohjaus tai kiinnostavampi elämänsuunta. Motivaatio-ongel-

mat johtuvat esim.siitä, ettei ole päässyt opiskelemaan haluamaansa alaa. Työsäkäynti ja toimeentulo-ongelmat ovat myös viivästymisen tai keskeyttämisen syyinä. Opiskelutaidolliset valmiudet ovat opintojen aikataulussa pysymiseen merkittävä tekijä. (Penttilä 2011, 16--162.)

Opiskelijoiden erilaiset kriisit voivat vaikeuttaa opiskelua korkeakoulussa. Kriisejä voi aiheuttaa toimeentulo, asuminen, parisuhde tai jokin järkyttävä tapahtuma. Tutkimusten mukaan n. 20 % väestöstä kokee jonkin järkyttävän tapahtuman vuosittain. Tällaisia ovat mm. läheisen itsemurha, onnettomuudet ja väkivaltatilanteet ja kansainväliset katastrofit. (Saari 2011, 48.)

Nykyopiskelija elää tukipalveluiden viidakossa. Korkeakoulujen ohjausjärjestelmät ovat hyvin epäselviä ja muuttuvat jatkuvasti. Pitää osata itse etsiä tietoa ja apua. Pitää olla rohkeutta kysyä, mikä on monelle opiskelijalle vaikeaa. Lisäksi opiskelija joutuu monesti opiskelemaan suurissa ryhmissä, joissa ei tunne ketään. Heikkilän ym. (2011) mukaan, alkuvaiheen tuutorointiin pitäisi kiinnittää entistä enemmän huomiota, jotta opiskelija tuntusi olevansa osa yhteisöä. (Heikkilä ym. 2011, 33.)

Monen nuoren opiskelijan toimeentulo opiskeluaikana on opintotuen ja asumislisän varassa. Moni rahoittaa opintojaan myös tekemällä töitä. Tilastokeskuksen mukaan ammattikorkeakoulussa nuorista opiskelijoista 57 % on ollut työssä opiskeluaikana v. 2012 (Tilastokeskus 2014b). Lapin ammattikorkeakoulun matkailualan yliopettaja Kaarina Kanteleen mukaan Lapin ammattikorkeakoulun ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista matkailualan opiskelijoista 95–98 % suorittaa tutkintoa työn ohessa.

Opiskelijabarometrin 2014 mukaan, korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoista noin puolet opiskelevat päätoimisesti eivätkä käy töissä. Neljännes opiskelijoista käy päätoimisen opiskelun ohella osa-aikaisesti töissä ja päätoimisesti työskenteleviä sivutoimisia opiskelijoita on noin yhdeksäsosa. Neljä viidestä opiskelijasta on ollut jossakin opiskelun vaiheessa töissä. Työ on ollut pääsääntöisesti rutiininomaista ja usein palvelualalla. (Salminen 2016, 66–71.)

Opintotuella elävän nuoren AMK-tutkinto-opiskelijan tulotaso on matala. Asumislisä riittää yhteisöasumiseen, mutta ei yksityisiin asuntoihin. Opintolainaa nostaa vain 40 % korkeakouluopiskelijoista. Jos opiskelija sairastuu, vaarantuu myös toimeentulo. Sairastuessa on mahdollista hakea Kelan sairauspäivärahaa. Perheellisten AMK-tutkinnon opiskelijoiden määrä on Suomessa suhteellisen pieni. Yksinhuoltajien ja kahden opiskelijan perheiden tulotaso jää hyvin alhaiseksi. Valtaosa nuorista korkeakouluopiskelijoista saa taloudellista tukea vanhemmiltaan, joten sosioekonomisella tulotasolla on merkitystä. (Wolkoff 2011, 58.)

Haasteita korkeakouluopiskelijan opiskelukyvyille tuo myös opiskelijoiden moninaisuuden lisääntyminen, opiskeluaikojen lyhentäminen, sekä elinikäisen oppimisen ja oppimisen laadun parantamisen vaatimukset. (Kujala 2011, 154.)

Korkeakouluopiskelijoiden terveystarkastukset ovat vähentyneet osaksi siitä syystä, etteivät opiskelijat osallistu niihin. Tutkimusten mukaan terveystarkastuksista pois jäävät voivat huonommin kuin niihin osallistuvat. Nykyään kaikille opiskelijoille lähetetään terveystarkastus ja kaikki saavat siitä palautteen. Henkilökohtaista terveystapaamista tarjotaan niille, joilla on siihen kyselyn pohjalta tarvetta. (Laakso & Kunttu 2011, 109.) Lapin ammattikorkeakoulussa kouluterveydenhuolto on myös YAMK-opiskelijoiden käytettävissä (Sipilä 2016).

4 OPISKELUKYKY AIKAISEMPIEN TUTKIMUSTEN VALOSSA

Opiskelijoita ja heidän opiskelukykyään on tutkittu aikaisemminkin. Useat tutkimukset käsittelevät opiskelijoita nuorisoaste-, yliopisto- tai tiedekorkeakouluympäristöistä. Näihin kyselyihin ovat mahdollisesti vastanneet myös aikuisopiskelijat, mutta heitä ei ole tutkimuksen tuloksissa eritelty. Vain muutama tutkimus ottaa huomioon myös ammattikorkeakouluopiskelijat, mutta nekään eivät eritele YAMK-opiskelijoita erikseen. On hyvin vähän tutkimuksia ammattikorkeakouluista ja vielä vähemmän ylempää ammattikorkeakoulututkintoa työn ohessa opiskelevien opiskelijoiden opiskelukokemuksista. Tutkimuksen vähäisyys voi toki johtua siitä, että YAMK-tutkintoja on ollut vasta reilu 10 vuotta tarjolla. Tällä tutkimuksella on siis hyvin paikkansa ja tarpeensa tutkimuskentässä. Seuraavassa peilaan aikaisempia tutkimuksia Opiskelukyky-mallin kolmesta näkökulmasta: Omat voimavarat (terveys, elämänhallinta, elämäntilanne ja olosuhteet), opiskeluympäristö (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen) ja opetustoiminta (ohjaus ja tuutorointi).

4.1 Omiin voimavaroihin liittyvät tutkimukset

Opiskelukyky-mallin omat voimavarat -osioon kuuluvat esim. fyysinen ja psyykinen terveys. Aikaisempien tutkimusten mukaan valtaosa opiskelijoista kokee opiskelukykynsä hyväksi. Vaikka terveys on koettu hyväksi, opiskelijat oireilevat runsaasti. Korkeakouluopiskelijoista 53 %:lla on ollut jokin pysyvä, pitkäkestoinen tai usein toistuva sairaus, vika tai vamma, joka on vaatinut hoitoa. Korkeakouluopiskelijoille v. 2008 tehdyn terveystutkimuksen mukaan 40 % naisopiskelijoista kärsi viikoittain väsymystä ja heikkoutta, miehistä 19 %. Niska- ja hartiakipuja miehistä oli 17 %:lla ja naisilla 39 %:lla tutkimukseen osallistuneista. Päänsärky oli yleistä 27 %:lla naisista ja miehistä 7 %:lla vastanneista. Neljänneksi yleisin oire oli nukkumiseen liittyvät vaikeudet, joita oli naisista 26 %:lla ja miehistä 17 %:lla. (Puusniekka & Kunttu 2011, 36–37.)

Opiskelijoiden psyykkiset ongelmat ilmenevät unihäiriöinä, ylläsituksena, masennuksen tunteena ja tulevaisuuden suunnittelun vaikeutena. Mielen terveyden häiriöihin tulisi suhtautua oppilaitoksissa vakavasti, sillä mielen terveyden häiriöt ovat merkittävä opiskelukyvyyttömyyden aiheuttaja. Mielen terveyden ongelmat

ovat lisääntyneet myös yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa 2000-luvulla. Joka kymmenes oireilee niin vakavasti, että se haittaa merkittävästi toimintakykyä. (Puusniekka & Kunttu 2011, 37.)

Opiskelustressiä voi aiheuttaa opiskelun liian suureksi koettu vaativuus. Jotkut opiskelijat asettavat itselleen liian suuria vaatimuksia ja kuormittuvat. Joillekin opiskelijoille mikään ei tunnu riittävän. Kaikista olisi saatava huippuarvosanat ja jos ei näin käy niin, opiskelijan itsesyytökset ja huonouden tunne saattavat alkaa haitata opiskelua. Stressiä voi aiheutua myös ajanhallinnan ongelmista tai aikaansaamattomuudesta. Tehtäviä siirretään eteenpäin tai tehdään viime tipassa. Monella itseen kohdistuvat odotukset ovat liian korkealla. Töihin voi olla vaikea tarttua ja se voi olla lyhytjänteistä, mutta tekemättömät työt painavat silti mieltä. Epäonnistumiset heikentävät itseluottamusta ja opiskelu sävytyy negatiivisesti. Lopulta opintoihin sitoutuminen heikkenee entisestään. (Mikkonen & Nieminen 2011, 41.)

Liikunta on tärkeä osa opiskelukyvyn edistämisessä. Liikunnalla on tutkimusten mukaan yhteys opintojen etenemiseen, sosiaalisten suhteiden luomiseen ja stressin hallintaan ja se toimii erilaisten voimavarojen lähteenä. Liikunnan harrastamiseen opiskeluaikana voi liittyä erilaisia haasteita, kuten heikko taloudellinen tilanne tai harrastuksille ei ole aikaa opiskelun ja työssäkäynnin lisäksi. Korkeakouluopiskelijoiden liikunnan lisäämiseksi tarvittaisiin yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Tärkeää olisi saada vähän liikkuvat mukaan yhteisen kuntoliikunnan järjestämisellä. (Miettinen & Kunttu 2011, 198–201.)

Opiskelijabarometrin 2014 mukaan, ammattikorkeakoulun perustutkinto-opiskelijoista 80 % harrastaa hengästyttävää liikuntaa vähintään kerran viikossa ja vähemmän rasittavaa päivittäin. Ammattikorkeakoulun tarjoamia liikuntapalveluita käytti vain 15 % opiskelijoista. Korkeakouluopiskelijoista suurin osa n. 80% kokee terveydentilansa hyväksi, vaikka opinnoista koetaankin stressiä melko paljon. (Villa 2016, 49–54.)

Unettomuus on yleistä ja väsymys hyvin tyypillistä opiskelijoiden keskuudessa. Miesopiskelijoista 20–25 % ja 40 % naisopiskelijoista on kokenut viikoittaisia nuk-

kumiseen liittyviä vaikeuksia. Syynä näihin ovat stressi ja opiskeluun liittyvät paineet sekä ihmissuhteet. Uni on hyvin keskeinen tekijä opiskelukyvyyn ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta. Syvä uni on fyysisen levon ja palautumisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Unella on myös tärkeä tehtävä muistin ja oppimisen kannalta. Levänneet aivot toimivat joustavasti ja luovasti. Opittu tieto tallentuu syvän unen aikana työmuistista pitkäkestoiseen muistiin. Pitkäaikainen univaje heikentää sekä fyysistä, että psyykkistä terveyttä ja vastustuskykyä sekä aiheuttaa sosiaalisia haittoja. Säännöllisen unirytmien noudattaminen voi olla opiskelijalle vaikeaa, iltaelämän, töiden, opintojen ja harrastusten vuoksi, mutta se on ensimmäinen asia, johon kannattaa pyrkiä. (Hannula & Mikkola 2011, 203–204.)

Yliopisto-opiskelijoiden yöunien uhraaminen opiskeluun ei USA:ssa tehdyn tutkimuksen mukaan kannata, sillä unettomuudesta seuraa muita ongelmia opiskelussa. Vähän nukkuneet, opiskeluun yönsä käyttäneet, eivät osanneet kokeessa tai eivät ymmärtäneet opetusta seuraavana päivänä. Monet uhraavat yöuniaansä opiskelulle usean vuoden ajan ja se on haitallinen kehä. (Gillen-O'Neel, Fuligni & Huynh 2013.)

USA:ssa v. 2015 on tehty tutkimus opiskelijoiden stressistä kahdessa korkeakouluun valmistavassa lukiossa (N=333). Tutkimuksessa tarkasteltiin elämäntyytyväisyyttä, opiskeluasennetta sekä stressiin liittyviä ominaisuuksia, kuten ruokailutottumuksia, nukkumista, liikunnan harrastamista ja stressinhallintakeinoja. Opiskelijat arvioivat omaksi stressitasokseen viisiportaisella asteikolla 3,18 ja naiset kokivat enemmän stressiä kuin miehet. Opiskelijat olivat hyvin elämäänsä tyytyväisiä (4,23) ja se korreloi mm. nukkumiseen käytetyn ajan kanssa. Eli mitä enemmän opiskelija nukkui, sitä tyytyväisempi hän oli elämäänsä. Melkein 70 % opiskelijoista oli kokenut fyysisiä stressioireita ainakin kerran viikossa. Opiskelijoista vain 13.8 % nukkui öisin enemmän kuin 8 tuntia. Keskimääräinen yöuni oli 6–7 tuntia. Ne opiskelijat, jotka nukkuivat enemmän, kokivat vähemmän stressioireita. Lounaan syömisellä oli stressitasoon vaikutusta. Ne, jotka söivät koulussa lounasta, kokivat vähemmän stressiä. Opiskelijat liikkuivat aktiivisesti. Opiskelijoista n. 88 % kertoi liikkuvansa ainakin kolmena päivänä viikossa. (Feld & Shusterman 2015, 37.)

Opiskelijabarometri 2012 on Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen katsaus korkeakouluopiskelijoiden opintoihin, arkeen ja hyvinvointiin. Barometrin tarkoituksena on ollut tuottaa tietoa korkeakouluopiskelijoiden opiskelusta ja elämästä. Poikkileikkausaineisto on kerätty Internet- sekä postikyselyinä. Tutkimukseen on osallistunut yliopiston perustutkinto-opiskelijoita ja ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia opiskelijoita 21 ammattikorkeakoulusta. Yliopistojen osalta tutkimusta voidaan pitää edustavana. Neljä ammattikorkeakoulua jättäytyi tutkimuksesta pois. Tutkimus käsittelee taustatietojen jälkeen opintojen etenemistä, näkemyksiä alan valinnasta, opinnoissa menestymistä, opiskelukykyä, sosiaalista hyvinvointia, liikunnan harrastamista sekä terveyttä, asumista, toimeentuloa sekä työssäkäyntiä. Myös arvoja ja asenteita kartoitettiin. Opiskelijabarometri kartoittaa hyvin laajasti opiskelukyky-mallin mukaisia sisältöjä. (Saari & Kettunen, 2013.)

Opiskelijabarometrin 2012 mukaan opiskelijat arvioivat opiskelukykynsä vahvaksi. Ajankäytön hallinta ja muun elämän ja opiskelun yhteensovittaminen herättävät mietteitä. Opiskeluasioita murehdittiin myös yleisesti. Apua ongelmiin on ollut hyvin saatavilla ja opiskelusta saatavaan palautteeseen ollaan oltu tyytyväisiä. Syrjintää, kiusaamista tai häirintää ei ole juurikaan koettu korkeakouluissa. Opiskelijajärjestötoimintaan osallistuminen ei ole ollut kovinkaan yleistä. Korkeakouluopiskelijat kokevat terveydentilansa melko hyväksi. Opintoja haittaavia terveyshaittoja oli n. 15 % vastaajista. Opiskelijat tulevat taloudellisesti toimeen säästäväisyyden avulla. Toimeentulonsa hankalaksi tai epävarmaksi koki n. viidesosa vastaajista. Korkeakoulussa opiskelevista perustutkinto-opiskelijoista barometrin mukaan n. 60 % käy töissä opiskelun ohella. (Saari & Kettunen, 2013.)

Opiskelijabarometri 2014 on tuore katsaus yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden hyvinvointiin. Opiskelijabarometrin mukaan opiskelijat ovat innoissaan opiskelusta ja kokevat sen hyödylliseksi. Haasteita opiskelukyvyille omien voimavarojen osalta aiheutti elämänhallinta ja ajankäyttö. Joka toinen opiskelija murehti opiskeluun liittyviä asioita. (Penttilä 2016, 32.)

Korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden tulonlähteitä ja toimeentulon kokemuksia on selvitetty Otus-tutkimussäätiössä v. 2013. Toimeentulo liittyy omiin opiskelukyvyyn voimavaratekijöihin. Valtakunnalliseen kyselyyn on vastannut

2500 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijaa. Lisäksi haastateltiin 22 opiskelijaa. Opiskelijoiden tulot vaihtelivat 75–1120€ kuukaudessa erilaisissa elämäntilanteissa olevien kesken. Keskimäärin korkeakouluopiskelijan käytettävissä oleva tulo oli 1170€, mediaani 912€. Opiskelijoiden kokemuksen mukaan heikkoa toimeentuloa ennustaa opintolainan nostaminen ja hyvää toimeentuloa työssäkäynti. (Mikkonen, Lavikainen ja Saari 2013, 5.)

4.2 Opiskeluympäristöön liittyvät tutkimukset

Kähärä ja Pietilä (2015, 2) ovat tutkineet yksilöllisyyttä, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta. Nämä liittyvät opiskelukyky-mallin ”opiskeluympäristö”-osioon. Näkökulmia Turun korkeakoulujen esteettömyyteen ja saavutettavuuteen -raportissa tuodaan esille Turun alueen esteettömyysverkoston tekemää tutkimusta opiskelun saavutettavuudesta ja esteettömyydestä. Tutkimukseen osallistui 1646 perustutkinto-opiskelijaa, joista lähes kaikilla oli ollut jonkinlaisia haasteita opinnoissaan. Tyypillisimmät haasteet olivat motivaation puute, ajanhallinnan haasteet, keskittymisvaikeudet ja mielenterveyden vaikeudet. Opiskelua edistää tutkimuksen mukaan, laadukas opetus ja ohjaus, joustava opiskelu sekä toimiva viestintä. Sähköinen viestintä, tiedon löytämisen vaikeus ja tietokoneiden puute tuli tutkimuksessa myös esille. Opetukseen ja metodeihin oltiin tyytyväisiä. Toisilta saatu tuki oli koettu tärkeäksi.

Esteitä opintopolulla? Pekosen (2010) tekemässä tutkimuksessa esitellään opiskelijoiden kokemuksia esteistä ja esteettömyydestä Kuopion yliopistossa. Esteiden lisäksi tutkimuksessa on selvitetty ohjausta ja tukipalveluita. Tutkimusta varten on haastateltu 17 Kuopion yliopiston opiskelijaa. Tutkimuksen mukaan opiskelijat ovat kokeneet laajan kirjon erilaisia esteitä. Esteistä huolimatta opinnot etenevät kuitenkin hyvin. Keskeisimmät esteet olivat: Opiskelijan vamma tai sairaus, sosiaaliset esteet, kulttuuriset esteet, oppimisvaikeudet, taloudelliset haasteet ja ajanhallinnan haasteet, muun elämän ja opiskelun yhteensovittaminen sekä myös opetuksen ja ohjauksen esteet. Esteitä voisi poistaa tutkimuksen mukaan alkuvaiheen tuutoroinnilla, hops-ohjauksella, sosiaalisen vuorovaikutuksen tukemisella, teknologian hyödyntämisellä sekä tukipalveluilla.

Oikeudenmukaisuuden vaikutuksia opiskelijoiden psykososiaaliseen ympäristöön, terveyteen ja hyvinvointiin yläasteella on tutkittu Suomessa. Tutkimuksen mukaan, mitä alempi menettelytapojen oikeudenmukaisuus on, sitä tyytymättömämpänä opiskelija kokee koulunkäyntinsä. Alhainen ihmisten oikeudenmukaisuus lisäsi riskiä alhaiseen koulutukseen, psykosomaattisiin sairauksiin ja masennusoireisiin opiskelijoilla. Molemmilla oli myös vaikutusta koulupinnaukseen. Tästä syystä oikeudenmukaiset työskentelytavat ovat tärkeitä kouluissa. (Elovainio, Pietikäinen, Luopa, Kivimäki, Ferrie, Jokela, Suominen, Vahtera & Virtanen 2011, 1675.)

4.3 Opetustoimintaan liittyvät tutkimukset

Opetustoimintaa opiskelijan kokemana on tutkittu hyvin paljon. Tarkastelun kohteeksi olen tässä opinnäytetyössä ottanut vain opiskelukykyyn ja sen edistämiseen sekä opintojen esteisiin liittyviä tutkimuksia.

Kiitollisuuden ja kouluhyvinvoinnin yhteyttä yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa on tutkittu Kiinassa ihmissuhteiden ja sosiaalisen tuen näkökulmasta. Tuki ja ohjaus kuuluvat Opiskelukyky-mallin ”opetustoiminta” – osioon. Tutkimukseen osallistui 782 opiskelijaa Manner-Kiinan alueelta. lähtään osallistujat olivat 18–23-vuotiaita. Tutkimuksen mukaan kiitollisuus on positiivisesti yhteydessä kouluhyvinvointiin ja sekä ihmissuhteet, että sosiaalinen tuki vahvistavat sitä. (Peizhen, Hongyan, Minyi & Feifei, 2014.)

Opiskelijabarometrissa 2014 on otettu huomioon oikeudenmukaisuuden kokemukset. Sen mukaan ammattikorkeakoulun perustutkinto-opiskelijoista 58 % uskoo muiden ihmisten oikeudenmukaisuuteen ainakin jossain määrin. (Villa 2016, 44.)

Saari (2013) on tutkinut opintojen sujuvuutta. Hän on selvittänyt opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa 55 opintopistettä vuosittain Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa. Tutkimukseen osallistui 902 opiskelijaa vastaamalla kyselylomakkeeseen. Raportissa tarkastellaan opintopistetehon vaihtelevuutta opiskelijan kokemien opiskelutaitojen, elämäntilanteen, työssäkäynnin, opiskelumotivaation

sekä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin suhteen. Tutkimus osoittaa, että heikkojen opiskelijoiden menestystä tukee avunsaaminen ja integroituminen opiskelijayhteisöön. Palautteen avulla opiskelutaitoiset menestyvät paremmin ja opiskelijoita auttaa HOPS, eli opintosuunnitelman laatiminen. Perheellisten opiskelijoiden työssäkäynti hidastaa opintoja merkittävästi. Opetusjärjestelyjen joustavuus edistää perheellisten opiskelua.

Opiskelijabarometristä 2014 selviää, että ammattikorkeakoulun perustutkinto-opiskelijat suhtautuvat kielteisemmin opetukseen kuin yliopisto-opiskelijat. Suurin osa opiskelijoista pitää annettua opetusta mielekkäänä ja kontaktiopetusta toivottiin lisättävän. Opettajien osaamiseen oltiin tyytyväisiä. Opetusjärjestelyjen joustavuuteen ja opiskelusta saadun palautteen määrään ei oltu täysin tyytyväisiä. Opintojen etenemiseen oltiin tyytyväisiä mutta opiskelussa oli koettu hidastavina tekijöinä mm. työssäkäynti, kurssien huono aikataulutus, ohjauksen puute, työläys ja heikko oma motivaatio. (Penttilä 2016, 34–39.) Opiskelijabarometrin tutkimuksissa ei oteta erikseen huomioon YAMK-opiskelijoita.

5 LAPIN AMMATTIKORKEAKOULU OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

5.1 Taustatietoja

Vuoden 2014 alussa aloittaneen Lapin ammattikorkeakoulu Oy:n omistavat Rovaniemen kaupunki, Kemijärven kaupunki, Tornion kaupunki, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä ja Lapin yliopisto. Lapin ammattikorkeakoulun toiminta-ajatuksena on: ”Jalostamme muuttuvan toimintaympäristömme vahvuuksista ja mahdollisuuksista osaamista ja elinvoimaa pohjoisten toimijoiden tarpeisiin.” Visio vuodelle 2020: ”Olemme painoaloillamme arktisen osaamisen edelläkävijä sekä kansainvälisesti arvostettu kouluttaja, kehittäjä ja kumppani.” (Lapin ammattikorkeakoulu, 2015a.)

Lapin ammattikorkeakoulun arvot ovat:

Luottamus

- Olemme luotettu kumppani
- Toimimme tuloksellisesti ja vastuullisesti
- Luotamme omaan ja kumppaneidemme osaamiseen

Ennakkoluulottomuus

- Ennakoimme tulevaa
- Näemme muutokset mahdollisuuksina
- Kokeilemme rohkeasti uutta ja opimme virheistä

Yhteisöllisyys

- Toimimme avoimesti ja vuorovaikutteisesti
- Arvostamme itseämme ja toisiamme
- Jaamme osaamisemme (Lapin ammattikorkeakoulu 2015b.)

Lapin ammattikorkeakoulussa opiskelee vuosittain yhteensä n. 5000 AMK-opiskelijaa. Tässä opinnäytetyössä keskitytään YAMK-opiskelijoihin, joita vuosittain on n. 350 (Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen 2016). Lapin AMK:ssa v. 2014 ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon voi opiskella 8 eri alalla (Taulukko 1.). Taulukkoon on koottu myös tilastotietoa opiskelijamääristä Opetushallituksen Vipunen tilastopalvelusta.

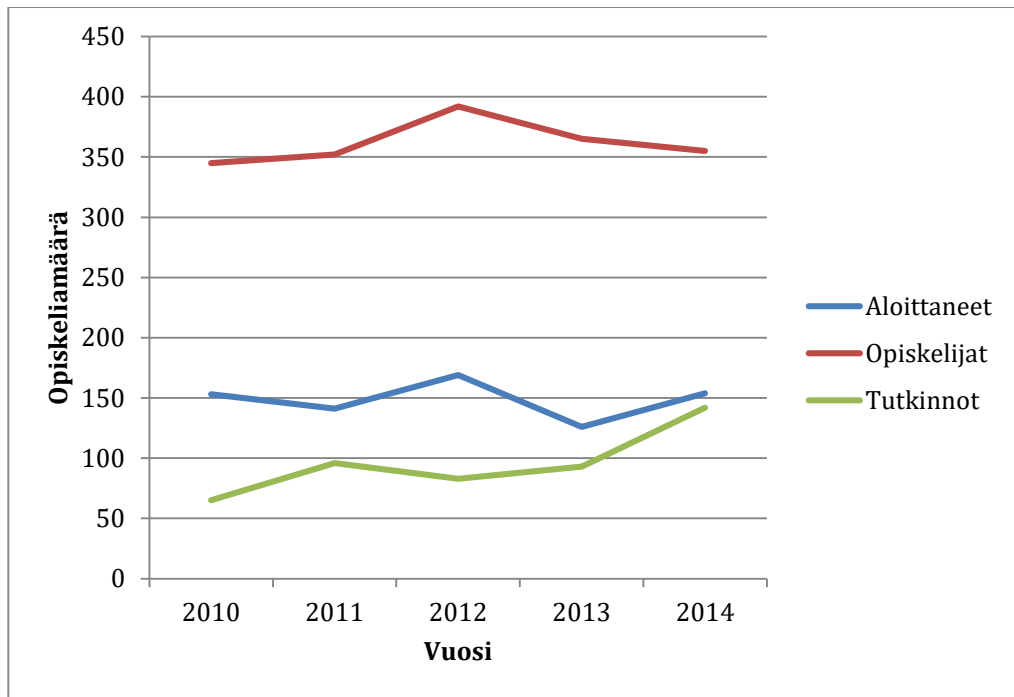
Taulukko 1. Lapin AMK:n YAMK-tutkinnot, koulutusalat ja niiden opiskelijamäärät v. 2014. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015d; Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen 2016.)

Tutkintonimike	Koulutusala	opiskelijamäärä yht. v. 2014
Insinööri (ylempi AMK)	Alueiden käytön suunnittelu, maanmittaustekniikka	126
Insinööri (ylempi AMK)	Teknologiaosaamisen johtaminen	
Sosionomi (ylempi AMK) Geronomi (ylempi AMK)	Sosiaaliala	27
Fysioterapeutti (ylempi AMK), Liikunnanohjaaja (ylempi AMK), Sairaanhoitaja (ylempi AMK), Terveystenhoitaja (ylempi AMK)	Työelämän kehittäminen ja esimiestyö	15 61
Tradenomi (ylempi AMK)	Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen	17
Restonomi (ylempi AMK)	Matkailuala	35
Master of Business Administration, Tradenomi (ylempi AMK)	International Business Management	52
Master of Natural Resources, Metsätalousinsinööri (ylempi AMK)	Forestry	19

Opiskelukykyyn liittyy niin fyysinen kuin psyykinenkin ympäristö. Ympäristön esteettömyyttä korostetaan Lapin ammattikorkeakoulussa myös. Esteettömyydestä on Lapin AMK:n internet sivuilla kerrottu seuraavasti:

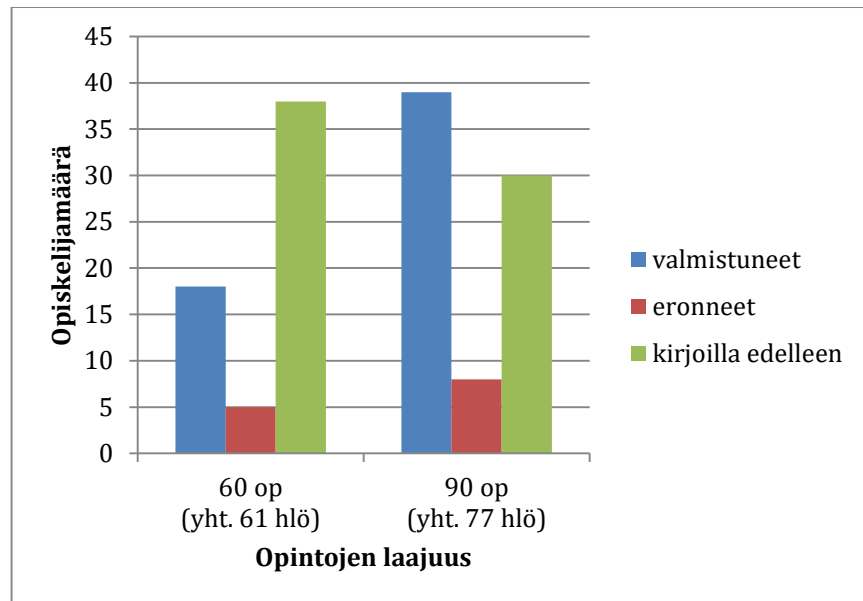
Lapin ammattikorkeakoulun tavoitteena on taata yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet kaikille ammattikorkeakoulun opiskelijoille sekä kehittää ammattikorkeakoulun fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista esteettömyyttä. Lapin ammattikorkeakoulussa esteettömyys on huomioitu mm. hakuprosessissa ja opiskelijavalinnassa, opetusjärjestelyissä ja ohjauksessa, tukipalveluissa, tiloissa ja viestinnässä. Opiskelun esteettömyyttä edistetään tarvittaessa erityisjärjestelyillä. (Lapin ammattikorkeakoulu 2015c.)

Lapin ammattikorkeakoulussa on vuonna 2014 aloittanut 154 ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavaa opiskelijaa. Yhteensä vuonna 2014 YAMK-opiskelijoita on ollut 355 henkilöä. Vuonna 2014 on Lapin ammattikorkeakoulussa suoritettu 142 ylempää ammattikorkeakoulututkintoa. (Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen 2016). Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-opiskelijoista merkittävä osa ei suorita tutkintoa vaan keskeyttää opintonsa tai opinnot viivästyvät (kuvio 4) ja tähän halutaan mm. tällä opinnäytetyöllä selvittää syitä.

Kuvio 4. Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-opiskelijat ja suoritetut YAMK-tutkinnot vuosina 2010-2014 (Opetushallituksen tietopalvelu Vipunen)

Vuonna 2014 aloitti Lapin ammattikorkeakoulussa suomenkielisessä koulutuksessa 61 YAMK-opiskelijaa, jotka suorittavat 60 opintopisteen laajuiset ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnot. Heidän opiskeluaikansa on yksi vuosi. Näistä aloittaneista opiskelijoista on helmikuuhun 2016 mennessä valmistunut 18 opiskelijaa ja eronnut 5 opiskelijaa. Edelleen oppilaitoksen kirjoilla on 38 opiskelijaa. 90 opintopisteen laajuiset opinnot aloitti yhteensä 77 opiskelijaa. Opiskeluaika heillä on 1,5 vuotta. Näistä opiskelijoista on valmistunut tähän mennessä 39 opiskelijaa ja 8 on eronnut. Edelleen läsnä on 30 opiskelijaa (Kuvio 5.) (Lapin ammattikorkeakoulu 2016a.)

Kuvio 5. Lapin ammattikorkeakoulussa v.2014 suomenkielisessä koulutuksessa aloittaneiden YAMK-opiskelijoiden opiskelutilanne opintojen laajuuden mukaan jaoteltuna helmikuussa 2016 (Lapin ammattikorkeakoulu 2016a)

Lapin ammattikorkeakoulussa on käytössä nk. erillinen opinto-oikeus niille, joiden opinnot ovat jääneet kesken tai opinnot eivät ole valmistuneet määräajassa. Erillisen opinto-oikeuden kautta opiskelijan ei tarvitse osallistua normaaliin hakumenettelyyn palatakseen takaisin opiskelemaan. Opinto-oikeuden voi saada kolmeksi lukukaudeksi, jolloin on ilmoittauduttava läsnä olevaksi opiskelijaksi. Erillisen opinto-oikeuden voi saada, jos hakija on aikaisemmin keskeyttänyt opintonsa, hän on menettänyt opiskeluoikeutensa ja hakija suoriutuu haastattelusta tai valintakokeesta ja yksikön resurssit mahdollistavat opiskelijaksi ottamisen. AMK-tutkinnon opiskelijaksi voi päästä, jos opinnoista puuttuu enintään 60 op. YAMK-tutkinnon opiskelussa ei ole opintopistevaatimuksia. (Lapin ammattikorkeakoulu 2016b.)

Avoimen AMK:n väylä on mahdollisuus aloittaa ylemmän AMK-opinnot Lapin ammattikorkeakoulussa. Suorittamalla YAMK-opintoja avoimen ammattikorkeakoulun kautta ensin 10op 60 opintopisteen laajuiseen koulutukseen tai 15 opintopistettä 90 op laajuiseen koulutukseen on mahdollista hakea opiskelijaksi ammattikorkeakouluun YAMK-opiskelijaksi kolmen vuoden työkokemuksen jälkeen AMK-tutkinnon suorittamisesta. Tutkinto-opiskelijaksi voi siirtyä hyväksymistä seuraavan lukukauden alusta. (Lapin ammattikorkeakoulu 2016c.)

5.2 Ylemmän AMK-tutkinnon opiskelu Lapin AMK:ssa

Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-yksikkö (ylempien ammattikorkeakoulututkin-
tojen yksikkö) on perustettu v. 2014 alussa. Ensimmäisenä vuonna yksikkö on
kehittänyt YAMK-tutkinnoille yhteisiä prosesseja ja aloittanut vahvan poikkialai-
sen koulutuksen syksyllä 2014. Nämä edellä mainitut yhdistettynä onnistunee-
seen opiskelijarekrytointiin saivat aikaan suoritettujen YAMK-tutkintojen määrän
nousun. (Kuvio 4.) (Pekkarinen 2016.)

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen haasteena ovat
koulutuksen integrointi ammattikorkeakoulujen TKI-toimintaan (tutkimus-, kehit-
tämis- ja innovaatiotoimintaan) ja yhteistyö työelämän kanssa. Ammattikorkea-
koulu toimii kohtaamispaikkana, jossa opiskelijat, opettajat ja työelämä voivat yh-
dessä kehittää alueen toimintoja. (Sinkkonen 2015, 12.)

Lampisen ja Turusen (2015) mukaan TKI-toiminta tulisi saada entistä paremmin
osaksi ammattikorkeakoulujen arkea, etenkin ylemmän ammattikorkeakoulutut-
kinnon opiskeluun. Rahoitusperusteena oleva TKI-toiminnan tuloksellisuus on
hyvä motivaattori TKI-toiminnan kehittämiseksi. Suomessa on päättynyt hanke
”YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi” vuoden 2015 lopussa. Hankkeessa
on ollut mukana kaikki Suomen ammattikorkeakoulut, myös Lapin AMK. Hank-
keen tavoitteena on ollut uudistaa YAMK-toimintoja, profiloida TKI-toimintaa, tu-
kea verkostoitumista, vahvistaa, kehittää ja uudistaa tiedon ja osaamisen siirtoa,
lisätä monialaisuutta, lähentää opetustyötä työelämään ja tukea yhteisöllisen tie-
don kehittämistä.

Lapin ammattikorkeakoulussa on otettu v. 2014 käyttöön GAFE (Google Apps
For Education) -pilvipalvelu, joka toimii YAMK-opintojen opiskeluympäristönä.
YAMK-koulutuksen opiskelijat ovat usein muilta paikkakunnilta ja opiskelu tapah-
tuu muualla kuin oppilaitoksen tiloissa. Sen vuoksi etäisyyksien hallinta on tär-
keää. GAFE-ympäristö mahdollistaa opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edus-
tajien paikasta riippumattoman ja vuorovaikutteisen oppimisen. Nettilinkin avulla
voi jokainen osallistua autenttisen tiedon tekemiseen. (Törmänen, Kärnä, Meh-
tälä & Pruikkonen 2015, 17.)

Rantalan (2015) YAMK-opinnäytetyön mukaan tulevaisuudessa YAMK-opinnoissa korostuu monialaisuus ja opinnot suoritetaan pääsääntöisesti verkko-opintoina. Myös työelämä- sekä yliopistoyhteistyö ja kansainvälisyys tulevat korostumaan entisestään huomioiden yhteiskunnan ja teknologian muutokset. Tässä mielessä Lapin AMK:ssa ollaan jo aikaansa edellä. Useat opintojaksot toteutetaan monialaisesti ja oppimistehtäviä työstitään ryhmissä, joissa monen alan osaaminen tiivistyy yhteiseksi tuotokseksi GAFE-ympäristössä, opettavaisen prosessin tuloksena. Monet oppimistehtävät ovat osa Lapin AMK:n TKI-toimintaa.

Työssäkäyvän, perheellisen YAMK-opiskelijan ajankäyttöä laskemalla, huomataan, että työn, opiskelun ja nukkumisen jälkeen muuhun elämiseen jää vain vähän aikaa päivittäin (Taulukko 2.). Opiskeluun käytetty aika on laskettu opintopisteiden ETCS-järjestelmän mukaan, jossa 1 op vastaa 27 tunnin opiskeluaikaa. ETCS-opintopisteet muodostuvat siitä ajantarpeesta, jonka opiskelija keskimäärin tarvitsee oppimistulosten saavuttamiseksi. Kokopäiväisen opiskelijan vuosittainen ajantarve 60 opintopisteen opiskeluun on 1600h. (Lapin ammattikorkeakoulu 2016e). Laskelmassa on huomioitu myös keskimääräinen työmatkaan käytetty aika Niemeläisen (2013) artikkelin pohjalta. Laskelmasta huomataan, että aikaa perheelle tai harrastuksiin jää vuorokaudessa työn, opiskelun ja nukkumisen jälkeen todella niukasti, vain reilu 3 tuntia. Moni opiskelija käyttääkin nukkumiseen tarkoitettua ajasta osan opiskeluun. Vapapäivinä ja loma-aikoina aikaa on käytettävissä enemmän.

Taulukko 2. YAMK-opiskelijan ajankäyttö vuorokaudessa

	Päivittäinen aika todellisenä työpäivänä	HUOM!
Työ	8 h	keskimäärin
Opiskelu	4 h	60op=1600h/365pv
Työmatkat *	46min	keskimäärin
Käytettävissä muuhun	11 h 14 min	
Nukkuminen	8h	keskimäärin
Muu elämä**, perhe, harrastukset ym.	3 h 14 min	

*(Niemeläinen 2013)

**kotityöt, kaupassa käynnit, ym.

5.3 Opiskelukyvyn edistäminen Lapin AMK:n YAMK-yksikössä

Lapin AMK:n YAMK-opiskelijat ovat olleet työelämässä jo pitkään. YAMK-tutkinnon suorittaminen kestää yleensä 1-2 vuotta, joten opiskelija on lyhyen ajan ohjauksen piirissä. Ohjaaminen tapahtuu henkilökohtaisesti ja ohjaajan rooli on toimia asioiden välittäjänä ja oppimisen ohjaajana. Opintoihin kuuluva opinnäytetyö muodostaa kolmanneksen tai jopa puolet opintojen laajuudesta. YAMK-tutkintojen keskeyttäminen johtuu yleensä opinnäytetyön haasteellisuudesta. (Kangastie, Kähkölä, Kärnä, Saari & Sipilä, 2014,8.) Opintojen pitkittymiseen on Kärnän (2016) mukaan monia syitä. Yksi näistä on opiskelijan muuttunut elämäntilanne.

YAMK-yksikön päällikön Veikko Kärnän (2016) mukaan opiskelijan ohjaus on ryhmä- ja yksilöohjausta. Orientoivien opintojen aikana aloitetaan ohjeistaminen, jota jatketaan henkilökohtaisessa HOPS-keskustelussa. Seuraavaksi käydään kehityskeskustelu ja vielä opintojen päättövaiheessa loppukeskustelu, jossa koetaan yhteen oppimisen kehittyminen.

Lapin AMK:n hyvinvointi ja ohjaussuunnitelmassa kerrotaan opettajatuutoroinista. Jokaisella aloittavalla ryhmällä on oma opettajatuutorinsa, joka mm. perehdyttää opiskelijat korkeakouluyhteisöön ja opintoihin, tiedottaa ajankohtaisista asioista, motivoi palautteen antamiseen, laatii opiskelusuunnitelman, käy tulo- ja kehityskeskustelut, seuraa opintojen edistymistä. (Kangastie, Kähkölä, Kärnä, Saari & Sipilä, 2014,14.)

YAMK-yksikön päällikön Kärnän (2016) mukaan, ylemmän AMK-tutkinnon opiskelijoiden opiskelumotivaatiota on pyritty lisäämään ryhmätöiden avulla, jolloin ryhmädynamiikka pitää opiskelijat mukana opinnoissa. Lisäksi on perustettu poikialaisia opinnäytetyöryhmiä eri aloilla opiskeleville, opinnäytetyöohjausta on kohdennettu koko prosessin ajalle, ei vain loppuvaiheeseen. Lisäksi on lisätty tietoutta nettisivuilla ja julkaistu oma YAMK-opinnäytetyöpohja ja -opas. On myös otettu käyttöön yhteiset opinnäytetyöseminaarit kaikille YAMK-opiskelijoille ja hyväksytyt parityönä tehtävät opinnäytetyöt. Lisäksi on luotu monialainen opinnäytetyöryhmä (MONT), jolle toimeksiannot tulevat lappilaiselta elinkeinoelämältä.

Näiden lisäksi on vielä luotu opinnäytetöiden opponointiryhmiä ja hyväksytyt monimuoto-opinnäytetyöt sekä lisätty mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös muilta aloilta.

Kärnän (2016) mukaan opiskelijoiden valmistuminen on tärkeää Lapin ammattikorkeakoululle mm. rahoituksen vuoksi, sillä jokaisesta valmistuneesta ammattikorkeakoulu saa valtion valmistusrahan. Muita rahoituskriteereitä on TKI-pisteiden määrä (tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminta), opintojen virtuaalisuus ja opintojen hankkeistaminen. Kärnä mainitsee myös 55 opintopistettä vuodessa suorittamisen opintojen etenemisen rajan yhtenä rahoitukseen vaikuttavana tekijänä, mutta tämä koskee vain AMK-tutkintoja. Lapin AMK:lle valmistuminen on tärkeää myös opiskelijanäkökulmasta, jolloin opiskelijan osaaminen lisääntyy ja sitä kautta hän päteväytyy haasteellisempiin työtehtäviin.

Lapin ammattikorkeakoulun hyvinvointipalvelujen koordinaattorin mukaan opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat myös YAMK-opiskelijalle. Terveystarkastajan voi varata kouluterveydenhoitajalle. Oppilaitoksen terveydenhoitaja voi lähettää opiskelijan eteenpäin kunnallisen terveydenhuollon palveluihin. Lain mukaan palvelut on tarjottava, jos opinnot kestävät yli 2 kk. YAMK-opiskelijat ovat monesti työssäkäyviä ja kuuluvat sitä kautta työterveyshuollon piiriin. Monet YAMK-opiskelijoista myös asuvat usein eri paikkakunnalla, joten Rovaniemellä tai Kemissä tarjotut palvelut eivät tavoita YAMK-opiskelijoita. (Sipilä 2016.)

Kuraattori- ja liikuntapalvelut ovat myös YAMK-opiskelijoiden käytettävissä, opettajatuutorit vastaavat ohjauksesta ja e-oppimispalvelut tarjoavat apua esim. työvälineisiin. Oppilaitospastoreiden palvelut ovat myös käytettävissä ja AMK:n opiskelijakunta toimii edunvalvontaan liittyen. Opiskelijatuutoreita ei YAMK-yksikössä ole tarjolla ja Sipilän mukaan ongelmana on, että entiset opiskelijat ehtivät lähteä koululta pois, ennen kuin uudet tulevat. Vertaistuessa olisikin kehittämisen paikka. LUC hyvinvointipalvelut järjestävät opiskeluhyvinvointia edistäviä opintojaksoja AMK-opiskelijoille, esim. stressinhallinta, jännittäminen, itsetuntemus ja opintojen eteneminen, joihin myös YAMK-opiskelijat ovat tervetulleita. Näitä opintoja ei kuitenkaan voi sisällyttää osaksi YAMK-opintoja, sillä YAMK-opinnot ovat EQF tasolla 7 ja AMK-opinnot tasolla 6 (Kärnä 2016). Oman jaksamisen kehittä-

miseksi näitä opintojaksoja voi suorittaa halutessaan avoimen AMK:n kautta. (Sipilä 2016.) Kärnän mukaan stressinhallinnan tietoisuus voisi sisältyä orientoiviin opintoihin, jolloin aiheesta voisi olla n. tunnin kestävä luento opintojen alkuvaiheessa.

6 MITEN OPISKELUKYKYÄ TUTKITTIIIN?

6.1 Tutkimuksen tarkoitus

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää Lapin ammattikorkeakoulun ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kokemuksia opiskeluvystään ja löytää Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-yksikölle ehdotuksia opiskeluvyn edistämiseen. Edistämällä opiskelukykyä Lapin ammattikorkeakoulussa pyritään opintojen edistymiseen ja tutkintojen ripeämpään suorittamiseen.

Kristiina Kunttu (2011) on luonut Opiskelukyky-mallin, jonka pohjalta selvitin Lapin AMK:n YAMK -opiskelijoiden kokemuksia opiskeluvystään ja kartoitin opiskelun ulkoisia esteitä Opiskelukyky-mallin kolmen osa-alueen pohjalta. Tarkasteluun valitut osa-alueet olivat omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta. Opiskelutaidot - osa-alue jätettiin tässä tutkimuksessa tarkastelun ulkopuolelle, siitä syystä, että haluttiin tarkastella enemmän ulkoisia, kuin sisäisiä esteitä opiskelussa.

Tutkimuskysymyksinä opinnäytetyössäni olivat:

Millaiseksi YAMK opiskelijat kokevat opiskelukykyänsä?

Mitä esteitä opiskelijat ovat kokeneet opiskelussaan?

Miten oppilaitos voisi auttaa esteiden poistamisessa?

6.2 Kyselytutkimuksen toteutus ja analyysi

Tutkimus toteutettiin ensin kyselytutkimuksena kaikille v. 2014 aloittaneille Lapin AMK:ssa suomenkielisessä koulutuksessa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville. Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa kokemuksia opiskeluvyn nykytilasta. Kyselytutkimuksesta nousseiden tulosten pohjalta tarkensin vielä saatua tietoa teemahaastattelun menetelmällä. Haastattelun tarkoituksena oli saada tietoa opiskelun esteistä tarkemmin ja mahdollisesti löytää keinoja esteiden madaltamiseksi.

Aineistonhankintamenetelmänä kyselytutkimus on nopea ja tehokas. Sen avulla voidaan saada aineistoa suurelta määrältä ihmisiä ja sillä voidaan kysyä monia

eri asioita. Kyselytutkimuksen heikkous on sen pinnallisuus ja se, ettei voida päätellä miten vakavissaan vastaajat ovat siihen vastanneet. Kvantitatiivisten menetelmien rinnalla käytetäänkin usein kvalitatiivista menetelmää, jonka avulla saadaan syvällisempää tietoa. Laadullisten tutkimusten tieto on huonosti yleistettävää kun taas määrällisellä menetelmällä saatuja tuloksia voidaan yleistää. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 121.)

Kyselytutkimus sisälsi opiskelukykymallin kolme osiota, jotka on operationalisoitu kysymyksiksi. Kyselylomakkeen kysymysten koostamisessa käytettiin apuna aikaisempia tutkimuksia ja aikaisempien tutkimusten kyselylomakkeita (esim. Opiskelijabarometri 2012) sekä viitekehyksen tietoperustaa. Kyselylomake koostettiin siten, että taustakysymysten jälkeen kysyttiin ensin helpoimmat kysymykset ja lopuksi enemmän miettimistä vaativat ja henkilökohtaisemmat kysymykset. (Liite 2.).

Omiin voimavaroihin liittyviä kysymyksiä olivat kyselylomakkeessa kysymykset 24–46 ja niissä kysyttiin elämäntilanteeseen, ajankäyttöön, taloudellisiin huoliin, opiskelustressiin, opiskeluun sitoutumiseen, terveellisiin elämäntapoihin, liikuntaan ja terveydentilan kokemuksiin liittyviä asioita. Opiskeluympäristöä koskevia kysymyksiä olivat kyselylomakkeen kysymykset 8–17. Opiskeluympäristöön kuuluvat opiskelijan omat ympäristöt sekä oppilaitoksen tarjoamat fyysinen, virtuaalinen ja sosiaalinen opiskeluympäristö. Opetustoimintaan liittyvät kysymykset kyselylomakkeessa olivat kysymykset 18–23. Opetustoimintaan sisältyvät opetus, ohjaus, tuutorointi ja palaute sekä arviointi.

Likertin asteikko sopii hyvin kyselytutkimukseen silloin kun tarkoitus on mitata asenteita ja mielipiteitä. Likert-mittari sisältää parittoman määrän vastausvaihtoehtoja ja lisäksi vielä ”en osaa sanoa” vaihtoehdon (Valli 2007, 115). Kysymykseen vastattiin 5-portaisella Likertin asteikolla arvon 1 ollessa erittäin vähän, 2 oli melko vähän, 3 oli ei vähän eikä paljon, 4 oli melko paljon ja 5 erittäin paljon. Vastausvaihtoehdoissa oli myös ”en osaa sanoa” -vaihtoehto. Myös muita sanoja sanojen ”vähän” ja ”paljon” tilalla käytettiin kysymykseen sopivassa muodossa.

Kyselytutkimus toteutettiin GAFE-ympäristössä (Google Apps for Education), saate ja linkki tutkimuksesta lähetettiin sähköpostilla v. 2014 aloittaneille (N=126).

Kysely lähetettiin YAMK-opiskelijoiden sähköpostiin ma 25.5.2015 klo 17.20. Maanantai-ilta valittiin sähköpostin lähettämiseen sen takia, että viikonlopun aikana kertyneet viestit on ehditty jo lukea ja hoitaa aamusta. Näin sähköpostiviesti huomataan helposti. Kyselylomake testattiin kahdella opettajalla kahteen kertaan ennen lähettämistä opiskelijoille. Ensimmäisen viikon aikana tuli 18 vastausta.

Kyselytutkimuksen muistutusviesti lähetettiin sunnuntai-iltana 31.5.2015 klo 19.30. Tämän jälkeen vastauksia tuli kuusi lisää. Toinen muistutusviesti lähetettiin 4.6.2016, jonka jälkeen vastauksia tuli vielä viisi, eli yhteensä 29 kpl. Kyselylomake avattiin uudelleen käyttöön viikoksi marraskuussa (17.11.– 24.11.2015), sillä halusin varmistaa, ettei kevään kiireissä tärkeä kyselytutkimus ollut jäänyt sähköpostissa huomaamatta. Tuolloin vastauksia saatiin vielä 4 kpl lisää. Marraskuussa sähköpostin vastaanottajista osa oli jo valmistunut tai keskeyttänyt opintonsa, sillä 18 opiskelijan sähköposti ei ollut enää käytössä. Uusintakierrosviesti tavoitti 108 opiskelijaa. Kaikkiaan kyselyyn vastasi 33 henkilöä. Vastausprosentiksi tuli 26,2 %.

Kyselytutkimuksen tulokset analysoitiin kvantifioimalla niitä Excel-taulukkolaskentaohjelman avulla. Avoimet kysymykset analysoitiin teorialähtöisen sisällönanalyysin mukaisesti Word-tekstinkäsittelyohjelmalla luokittelemalla aineistoa teorialähtöisesti Opiskelukyky-mallin kolmen valitun osa-alueen (omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta) mukaisesti yläluokkiin ja edelleen aineistolähtöisen sisällönanalyysin mukaisesti alaluokkiin. Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä aineisto luokitellaan aikaisemman viitekehyksen mukaan ja aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä aineiston sisällöstä nousevien tekijöiden mukaan (Tuomi & Sarajärvi 2013, 113).

6.3 Haastattelun toteutus ja analyysi

Kyselytutkimuksen saatteessa oli mukana tiedote haastattelusta ja vapaaehtoiseksi haastateltavaksi ilmoittautumisesta. Haastatteluun ilmoittautui vapaaehtoisesti kaksi opiskelijaa. Syvällisen ymmärryksen saamiseksi tai uusien näkökulmien löytämiseksi voidaan otoksen sijaan käyttää myös harkinnanvaraista näyttä. Harkinnanvaraisesti valituilta haastateltavilta voidaan saada merkittävää

tietoa (Hirsjärvi & Hurme 2000, 59). Koska vain kaksi henkilöä ilmoittautui vapaaehtoisesti haastatteluun, päätettiin valita vielä yksi haastateltava täydentämään aineistoa. Haastateltavat voi valita myös edustavuuden perusteella, joten yksi haastateltava valittiin mukaan edustavuutensa vuoksi. Hän täydensi aineistoa omakohtaisilla kokemuksillaan.

Laadullisessa tutkimuksessa ei ole selvää määräsääntöä haastateltavien määrästä. Tutkimuksia voidaan tehdä jopa vain yhdelläkin havaintoyksilöllä. Kananen (2014) kertoo, että Eskolan ja Suorannan (1998, 39) mukaan tutkimuksen tulkin-tojen kestävyys ja syvyys on tärkeää, ei aineiston laajuus ja tiedonantajien määrä. Laadullisen tutkimuksen tapaukset voidaan valita harkinnanvaraisesti, jolloin informantit valitaan heidän tutkimusongelmalle tarjoamansa tiedon mukaan. Heidän tulee olla edustavia ja sopivia tutkimusongelman kannalta ja heidän tulisi tietää ongelmasta mahdollisimman paljon. Tästä käytetään nimitystä teoreettinen otanta. (Kananen 2014, 95–97.)

Täsmäryhmähaastattelu (tai focusryhmähaastattelu) on paljon käytetty haastattelumuoto. Hirsjärvi & Hurmeen (2000, 62) teoksessa Focus Groupsin (1997) mukaan täsmäryhmähaastattelun ominaispiirteitä ovat esim. ryhmä koostuu muutamasta ihmisestä, ryhmän jäsenet kutsutaan haastatteluun, heidät on valittu tarkasti ja he ovat asiantuntijoita, joiden mielipiteillä on vaikutusta tarkasteltavana olevaan ilmiöön. Täsmäryhmähaastattelua käytetään silloin, kun halutaan esim. paljastaa asenteita tai kehittää uusia palveluita.

Tilastokeskuksen menetelmätietopankin mukaan focusryhmähaastatteluita voidaan käyttää määrällisen aineiston kanssa, jolloin eri menetelmillä kerätyillä aineistoilla voidaan vahvistaa tulosten luotettavuutta ja saada monipuolisempi kuva tutkittavasta aiheesta. Täsmäryhmähaastattelu antaa monipuolista tietoa tutkimuksen kohteena olevasta aihepiiristä. Tapahtumien ja mielipiteiden lisäksi voidaan saada selville myös näkemyksiä, kokemuksia, asenteita ja odotuksia. Ryhmän keskinäisen vuorovaikutuksen vuoksi tutkimustilanne on lähellä arkielämää, jossa mielipiteet ja tavat muodostuvat. (Tilastokeskus 2016b.)

Verkon käyttö tutkimusvälineenä on kustannustehokasta ja helppoa, rajoitteena on tekniikka ja osaaminen. Verkkoa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia voidaan

käyttää esim. henkilöistä muodostettujen ryhmien haastatteluun. Markkinoilla on runsaasti erilaisia sovelluksia, jotka mahdollistavat integroidut puhelinneuvotte-
lut. Ryhmähaastatteluissa voidaan käyttää verkkoratkaisuja, tämä kuitenkin edel-
lyttää ohjelmistoa, webbikameraa ja mikrofonia tutkijalta sekä ryhmän jäseniltä.
Sovelluksissa on nk. liitutaulu, jossa voidaan esittää tekstiä, kuvia ja kaavioita.
Ympäristöä hallinnoi tutkija, joka käyttää jaettua liitutaulua näytöllään keskuste-
lupohjana. Istunto voidaan tallentaa jatkokäsittelyä varten, menetelmä on hyvin
nopea ja edullinen. Istunnon järjestäminen edellyttää ennakkojärjestelyjä ja ajoi-
tuksen sopimista. On muistettava, että webbisessio ei ole aito ryhmätilanne, sillä
katsekontaktit, eleet yms. jäävät pois. Tutkijan ryhmänvetämisen vaatimukset
ovat korkeat, sillä hänen tulee hallita vetoroolin lisäksi myös verkkotekniikka. (Ka-
nanen 2014, 126–127.)

Haastattelututkimus toteutettiin kolmen hengen focusryhmähaastatteluna Skype-
for Business-ohjelmassa sunnuntaina 20.3.2016 klo 11.30–13.34. Teknisten on-
gelmien vuoksi yksi haastateltava jättäytyi pois haastattelusta, mutta kommentoi
haastattelurunkoa kirjallisesti sähköpostilla myöhemmin. Haastattelu tallennettiin
ja litteroitiin. Haastattelun teemoina (Liite 5.) olivat:

1. taustakysymykset:
  - opintojen laajuus 60/90
  - työssäkäynti
  - perheellisyys
  - opiskelun tilanne
2. opiskelukyvyyn osa-alueet:
  - opetus
  - ympäristö
  - omat voimavarat

➔ keskustelua teemoittain
3. vapaata keskustelua opiskelun esteistä ja kehittämis ehdotuksista

Haastattelun tarkoituksena oli saada syvempää näkemystä tutkimuskysymyk-
siini. Tallennettua haastattelukeskustelua tuli yhteensä 2h 4min, joka litteroituna
oli 24 sivua Word-tekstinkäsittelyohjelmalla fontilla 12 kirjoitettua tekstiä. Haas-
tatteluaineiston litteroinnin jälkeen haastatteluaineisto luokiteltiin teorialähtöisen
sisällönanalyysin mukaan Opiskelukyky-mallin osa-alueiden mukaisesti yläluok-
kiin ja siitä edelleen alempiin luokkiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin mukaan.

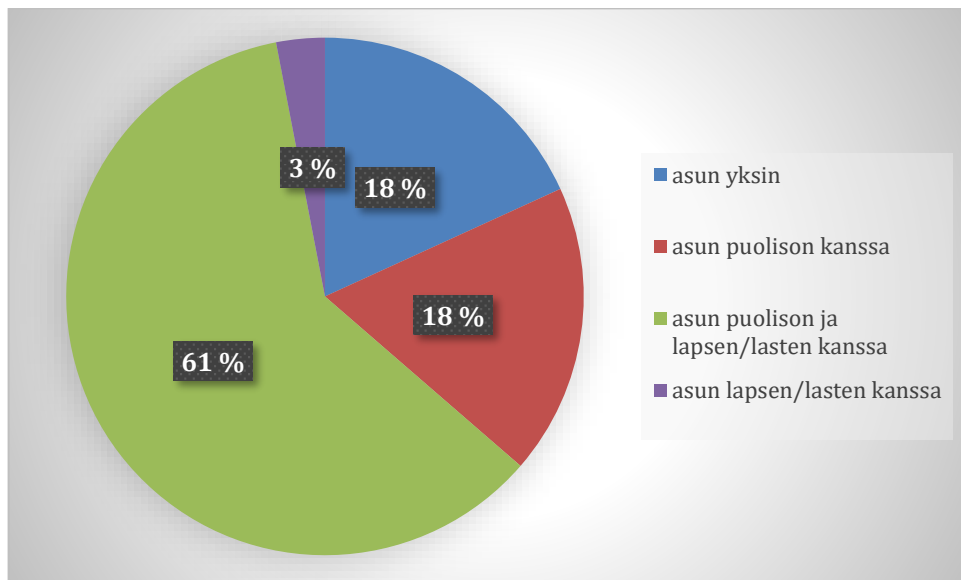
Esim. Omat voimavarat –osion alaluokiksi muodostuivat mm. jaksaminen, taloudelliset tekijät, terveydelliset tekijät ja työhön tai perheeseen liittyvät tekijät. Haastattelusta nousi esiin todella runsaasti kommentteja, joista tuloksina esitetään vain osa. Loput on koottu opinnäytetyön loppuun liitteeksi. (Liite 7.)

Kahdessa seuraavassa luvussa (luvut 7 ja 8) tuon esille kyselytutkimuksen ja haastattelun tulokset ja myöhemmin luvussa 9 pohdin tutkimusten tuloksia valitussa viitekehyksessä, aikaisempiin tutkimuksiin peilaten. Lopuksi esitän kehittämissuhteita opiskelukyvyn edistämiseksi Lapin ammattikorkeakoululle ja pohdin opinnäytetyöni luotettavuutta.

7 OPISKELUKYKY KYSELYTUTKIMUKSEN MUKAAN

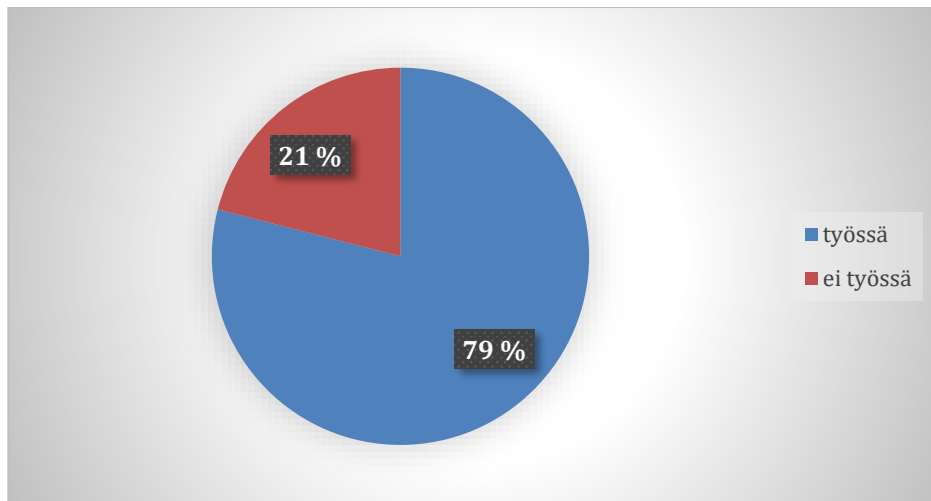
7.1 YAMK-opiskelijaprofiili –taustakysymysten valossa

Kyselyyn vastanneista 33 opiskelijasta miehiä oli 21 % (n=7) ja naisia 79 % (n=26). Suurin osa (61 %) vastaajista asui puolison ja lasten kanssa. (Kuvio 6.). Vastaajista 24 %:lla (n=8) opiskeltavan tutkinnon laajuus oli 60 opintopistettä ja 76 %:lla (n=25) opintojen laajuus oli 90 opintopistettä. Vastaajista 26 opiskelijaa oli ilmoittanut opiskeluun käytettävän ajan kuukaudessa. Opiskeluun käytetyt tuntimäärät vaihtelivat 10–180 tuntiin kuukaudessa. Keskiarvo minimiarvoilla oli 59,6 tuntia/kk. Maksimiarvoilla keskiarvoksi muodostui 75,2 tuntia/kk.

Kuvio 6. Vastaajien perheellisyys n=33

Vastaajista opiskelun ohella työskenteli 79 % (n=26). (Kuvio 7.). Kyselyyn vastanneista työnsä kokivat melko vaativaksi 65 % (n=20) ja erittäin vaativaksi työnsä kokivat 19 % (n=6) vastaajista. Ei vaativaksi eikä helpoksi työnsä koki 13 % (n=4) vastaajista. Yksi vastaaja koki työnsä melko helpoksi. Kolme vastaajaa oli ilmoittanut, ettei käy töissä. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 33 % (n=11) opiskeli päätoimisesti ja sivutoimisesti opiskelevia oli 67 % (n=22).

Kuvio 7. Vastaajien työssäkäynti n=33

YAMK-opiskelijaprofiili näyttää siltä, että suurin osa opiskelijoista on puolison ja lasten kanssa asuvia (61 %), vaativassa työssä käyviä (84 %) ja sivutoimisesti opiskelevia (67 %). Yksin tai puolison kanssa asuvia opiskelijoista oli reilu kolmasosa (36 %) ja päätoimisia opiskelijoita oli reilu kolmannes (33 %). Viidesosa (21 %) opiskelijoista ei käynyt opintojen ohella töissä.

7.2 Omat voimavarat – Jaksanko?

Opiskeluasioista murehti melko paljon 43 % (n=14) vastanneista ja erittäin paljon 12 % (n= 4) vastanneista. Kohtalaisesti eli, ei vähän eikä paljon, opiskeluasioita murehti 24 % (n=8). Erittäin vähän murehti 6 % (n=2) kyselyyn vastanneista ja melko vähän opiskeluasioita murehti 15 % (n=5).

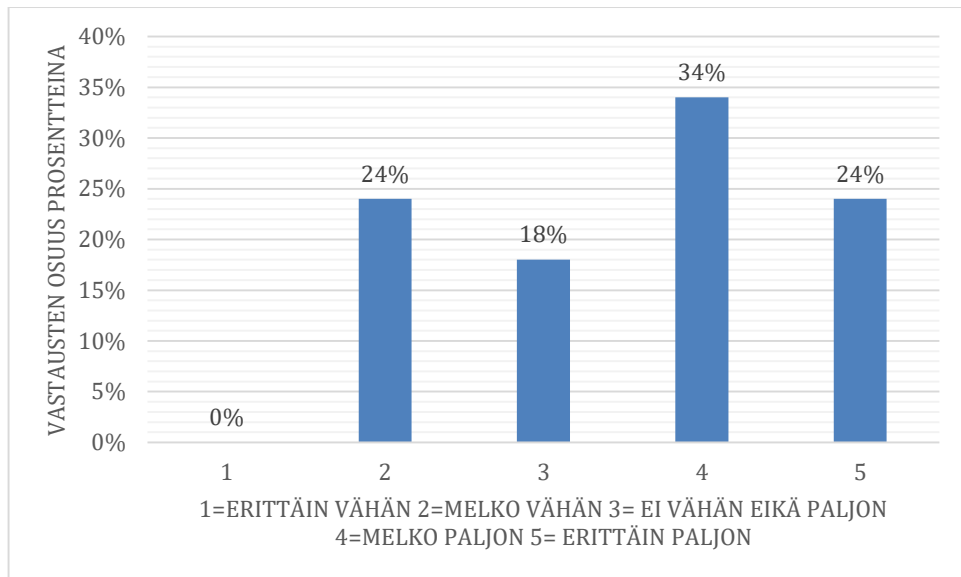
Joku yllättävä asia tai tekijä oli vaikuttanut opiskeluun 45,5 prosentilla (n=15) vastanneista kun taas 54,5 prosentilla (n=18) mikään yllättävä asia ei ollut vaikuttanut opiskeluun. Opiskelijoita pyydettiin kirjaamaan opiskeluun vaikuttavia yllättäviä asioita tai tekijöitä. Vastaukset luokiteltiin Opiskelukyky-mallin kolmeen osaluueeseen, omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Opiskelijoiden kokemia yllättäviä tekijöitä opiskelun aikana omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta osa-alueisiin jaoteltuna

Omat voimavarat	Opiskeluympäristö	Opetustoiminta
Terveydelliset tekijät: <i>Sairastapaus, oma mieliala, leikkaus, asentohuimaus</i>	Psyykkinen ja sosiaalinen ympäristö: <i>ryhmään kuulumattomuus</i>	Opetus: <i>opettajien vaihteleva taso, monialaisuus ok, saisi olla enemmän omaan alaan keskittymistä.</i>
Jaksaminen: <i>väsymys, oikeusprosessi vie voimia</i> Työhön liittyvät tekijät: <i>esimiehen poismeno, muuttuneet työtehtävät, työ ja henkilökohtainen tekijä, työpaikan vaihto, työsuhteen päättyminen,</i>	Virtuaaliset ympäristöt: <i>Moodle, koulun sähköpostin käyttö, sähköisen oppimisympäristön haasteet oppimisen ohella, uudet oppimisalustat, tiedon haku</i>	
Perheeseen liittyvät tekijät: <i>perhesyyt, äitiysloma, läheisten sairaudet ja kuolema</i>	Opiskelun järjestäminen: <i>hankalat järjestelyt</i>	
Taloudelliset tekijät: <i>tiukka taloudellinen tilanne, Työvoimatoimisto</i>		

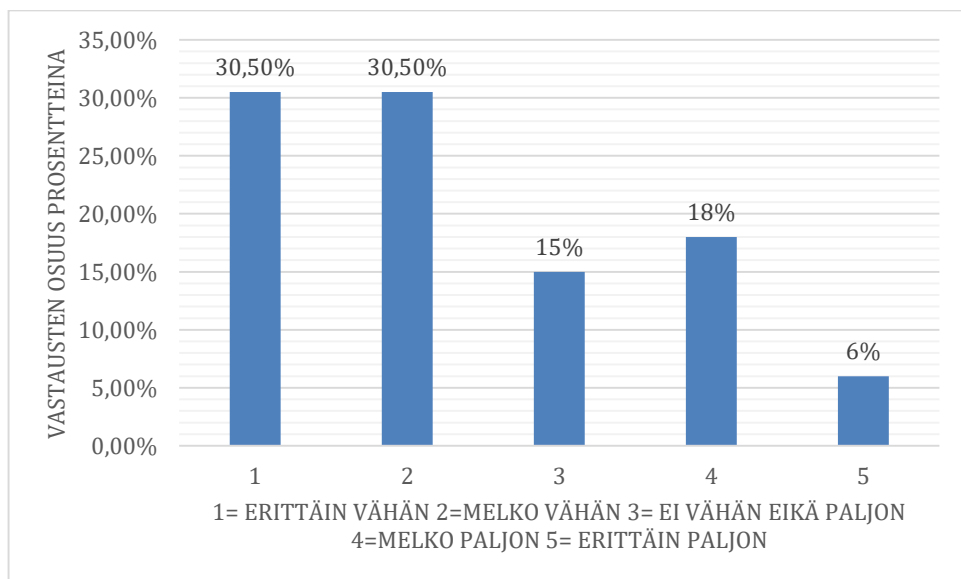
Useimmat opintoja haitanneet yllättävät tekijät liittyivät omiin voimavaroihin, kuten omaan jaksamiseen sekä perheeseen, työhön tai terveydentilaan liittyviin tekijöihin. Myös opiskeluympäristöstä johtuneet tekijät olivat yllättäneet opiskelijan. Nämä tekijät liittyivät sosiaaliseen ympäristöön, virtuaalisiin oppimisympäristöihin ja hankaliin opintojärjestelyihin. Opetustoiminnassa oli yllättänyt mm. opettajien vaihteleva taso.

Ajankäytön hallinnan ongelmat vaikuttivat 34 %:lla (n=11) vastaajista melko paljon opiskeluun. Erittäin paljon ajankäytön hallinta vaikutti 24 % (n=8) vastaajien mielestä. Kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljon, ajankäytön hallinnan ongelmat vaikuttivat opiskeluun 18 %:lla (n=6) vastaajista. Melko vähän ajankäytön hallinnan ongelmat vaikuttivat 24 % (n=8) vastaajista (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Ajankäytön hallinnan ongelmien vaikutus opiskeluun n=33

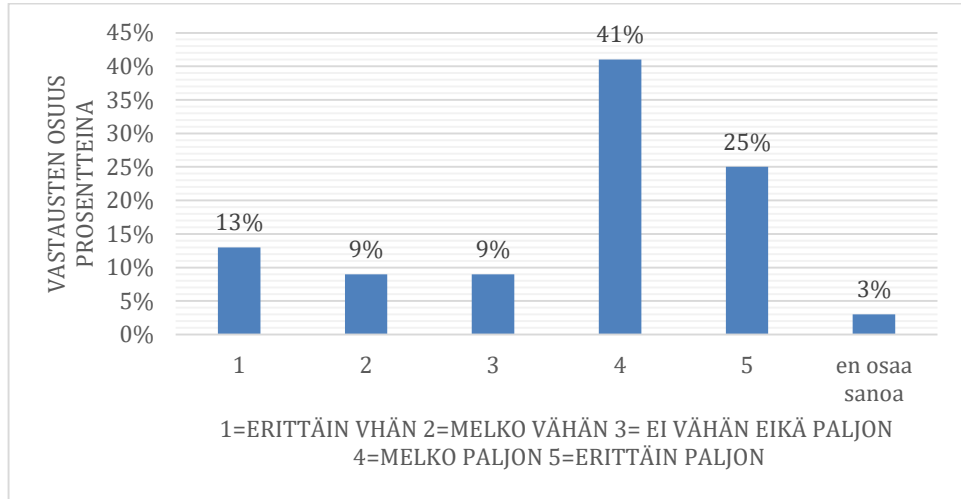
Osalla opiskelijoista (24 %) opinnot olivat aiheuttaneet taloudellisia huolia melko tai erittäin paljon, mutta suurimmalla osalla (61%) oli vain vähän taloudellisia ongelmia opiskelusta johtuen. (Kuvio 9.).

Kuvio 9. Opiskelun aiheuttamat taloudelliset huolet n=33

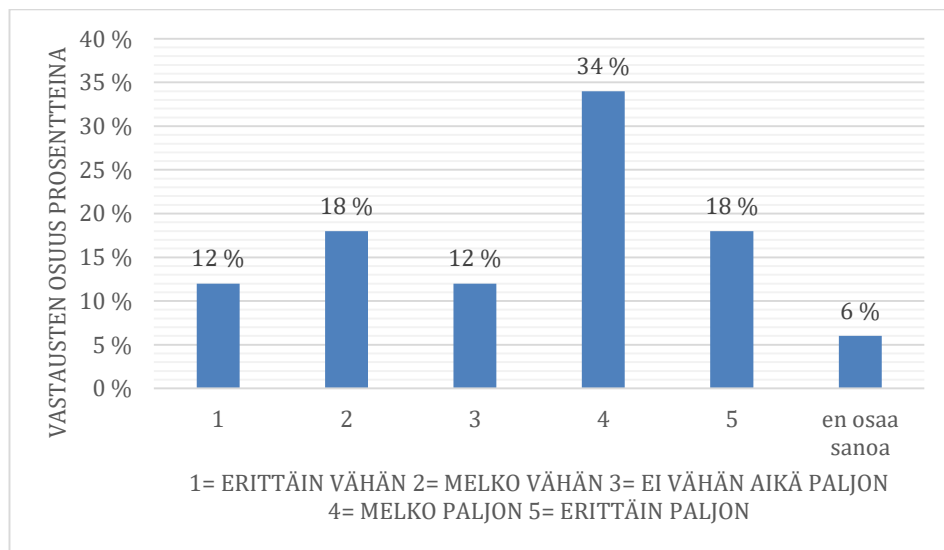
Perhe ja läheiset olivat joustaneet melko paljon 49 %:lla (n=16) vastaajista ja erittäin paljon 27 %:lla (n=9) vastaajista. Kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljon, oli perhe ja läheiset joustaneet 12 %:lla (n=4) vastaajista. Melko vähän oli joustanut 3 % (n=1) vastaajien perheistä. Vastaajista 9 %:lla (n=3) perhe ja läheiset ovat

joustaneet erittäin vähän opiskeluaikana. Työssäkäynti vaikeutti joidenkin vastaajien opiskelua paljon (66 %), mutta osalla (22 %) vain vähän. 9 %:lle vastaajista (n=3) työssäkäynnillä ei ollut juurikaan vaikutusta opiskeluun. (Kuvio 10.).

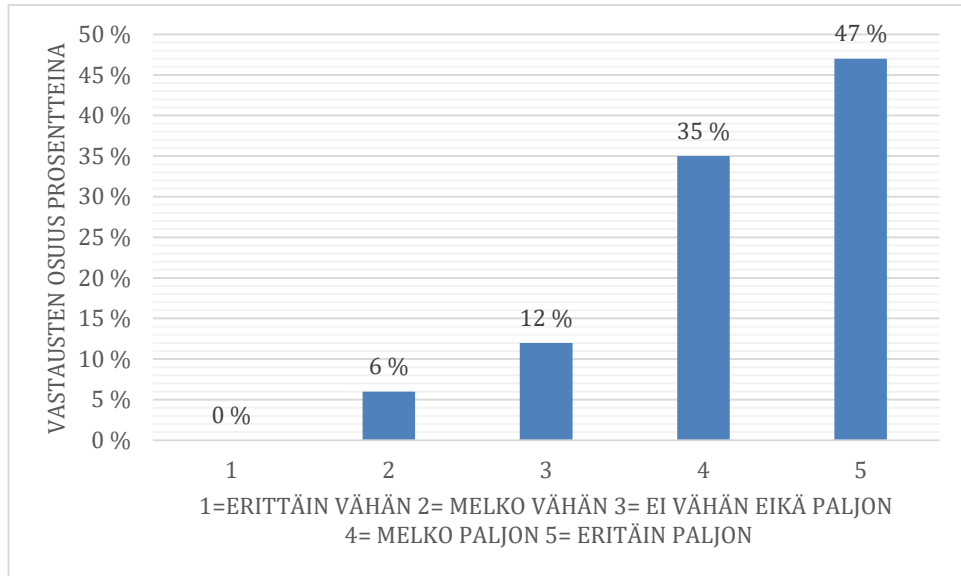
Kuvio 10. Työssäkäynti vaikeuttaa opiskelua n=32

Työnantaja tukee opiskelijoita opinnoissa vaihtelevasti. Noin puolet vastaajista (52 %) saa työnantajaltaan paljon tukea, kun taas toiset (30 %) saa tukea vain vähän. (Kuvio 11.). Työnantajalta saatu tuki merkitsee melko paljon 38 %:lle (n= 11) opiskelijoista ja erittäin paljon 6 %:lle (n=2) vastanneista. Kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljon, työnantajalta saatu tuki merkitsee 25 %:lle (n=8) vastaajista. Melko vähän tai erittäin vähän saatu tuki merkitsee 21 %:lle (n= 7) vastanneista. Lisäksi kaksi opiskelijaa oli vastannut ”en osaa sanoa”.

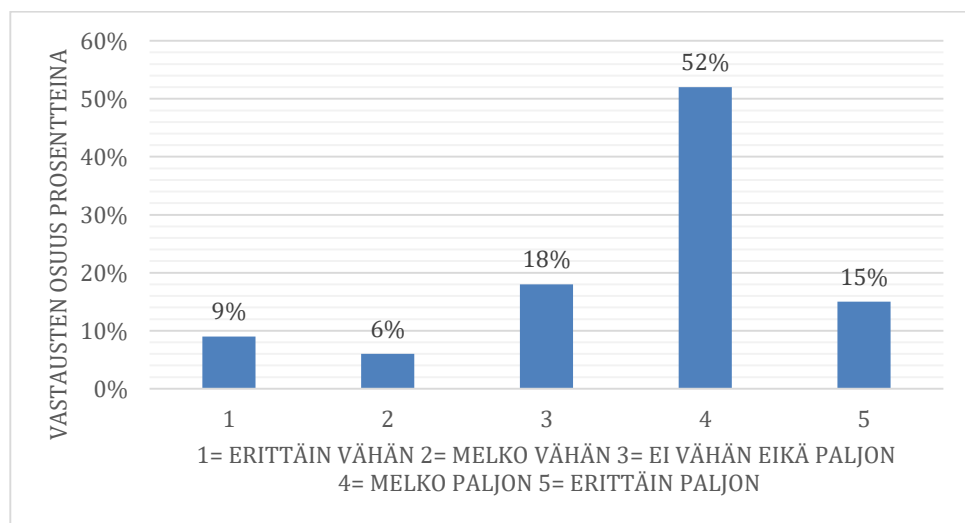
Kuvio 11. Työnantajalta opiskeluun saadun tuen määrä n=33

Läheiset tukevat opiskelijoita opinnoissa paljon (82 %) mutta osalla 12 %:lla opiskelijoista läheiset tulevat kohtalaisesti ja 6 %:lla melko vähän (Kuvio 12.). Läheisiltä saatu tuki merkitsee melko tai erittäin paljon 94 %:n (n=31) vastaajien mielestä.

Kuvio 12. Läheisiltä opiskeluun saadun tuen määrä n=33

Kyselyyn vastanneet opiskelijat kokivat opiskelustressiä melko vaihtelevasti. Osa vastaajista (67 %) koki paljon opiskelustressiä ja jotkut kokivat stressiä opiskelusta vain vähän (15 %) kyselyntekohetkellä. (Kuvio 13.).

Kuvio 13. Opiskelusta johtuvan stressin määrä n=33

Opiskelu koettiin erittäin innostavana. Erittäin innoissaan opiskelustaan oli 43 % (n=14) vastaajista ja melko innoissaan 39 % (n=13) vastaajista. Kohtalaisen innoissaan, eli ei vähän eikä paljon, oli 15 % (n=5) vastaajista. Erittäin vähän innoissaan oli yksi vastaaja. Opintojen keskeyttämistä oli harkinnut 18 % (n=6), kun taas 82 % (n=27) ei ollut harkinnut opintojen keskeyttämistä. Keskeyttämistä harkinneilta pyydettiin sanallisia kommentteja harkitsemisen syistä. Vastaukset luokiteltiin Opiskelukyky-mallin kolmen osa-alueen mukaan (Taulukko 4.).

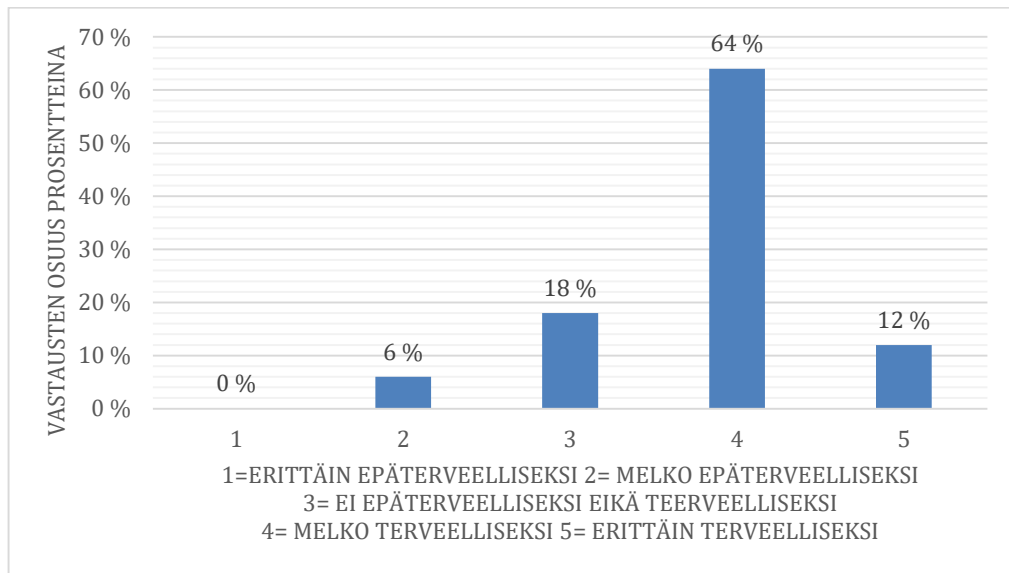
Taulukko 4. Opintojen keskeyttämisen harkitsemiseen johtaneita syitä omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta osa-alueisiin jaoteltuna

Omat voimavarat:	Opiskeluympäristö:	Opetustoiminta:
Riittämättömyyden kokemus: <i>oma epävarmuus, onko minusta tähän?, opiskelijaksi asennoituminen vaikeaa, riittämättömyyden tunne, olenko riittävän hyvä opiskeluun, epävarmuus siitä</i>	Opintojen järjestäminen: <i>tietotulva</i>	Opetus: <i>kurssien alettua en enää harkinnut, aikaisemman osaamisen hyväksiluvun nihkeys</i>
Ajan puute: <i>aika ei ole hallinnassa</i>		Oppimistehtävät: <i>huolimattomasti tehdyistä tehtävistä ei ole hyötyä minulle</i>
Taloudelliset tekijät: <i>työsuhteen päättymisen yllätti, jos ei TE-toimisto puoltaisi, olisin joutunut keskeyttämään</i>		
Terveydelliset tekijät: <i>keskitymisongelma</i>		
Työn ja opiskelun yhdistäminen: <i>työn ohella opiskelu on hankalaa</i>		
Arvostuksen puute: <i>ei edistä asemaa työelämässä, muuttuuko mikään opiskelun jälkeen, sillä halusin muutosta työelämäni.</i>		
Jaksaminen: <i>jos menee liian stressaavaksi niin ei ole sen arvoista.</i>		

Opintojen keskeyttämisen pohtimisen syyt johtuivat useimmiten omiin voimavaroihin liittyvistä tekijöistä. Syitä olivat: Riittämättömyyden kokemukset, ajan puute, taloudelliset, terveydelliset tai työhön liittyvät tekijät, arvostuksen puute ja

oma jaksaminen. Liiallinen tietotulva oli opiskeluympäristöstä johtuva syy keskeyttämisajatuksille. Opetustoiminnassa keskeyttämisajatuksia aiheuttivat hyväksiluvun nihkeys ja oppimistehtävät. Joillakin keskeyttämisajatuksia kuitenkin poistuivat kurssien alettua.

Vastanneista (n=33) 36 % (n=12) harrasti melko paljon tai erittäin paljon liikuntaa ja melko vähän tai erittäin vähän 27 % (n=9) ja kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljon liikuntaa harrasti 37 % (n=12) vastanneista. Opiskelijat kokevat elämäntapansa melko tai erittäin terveellisinä (76 %). Jotkut kokivat elämäntapansa melko epäterveellisiksi. (Kuvio 14.)

Kuvio 14. Elämäntapojen terveellisyys n=33

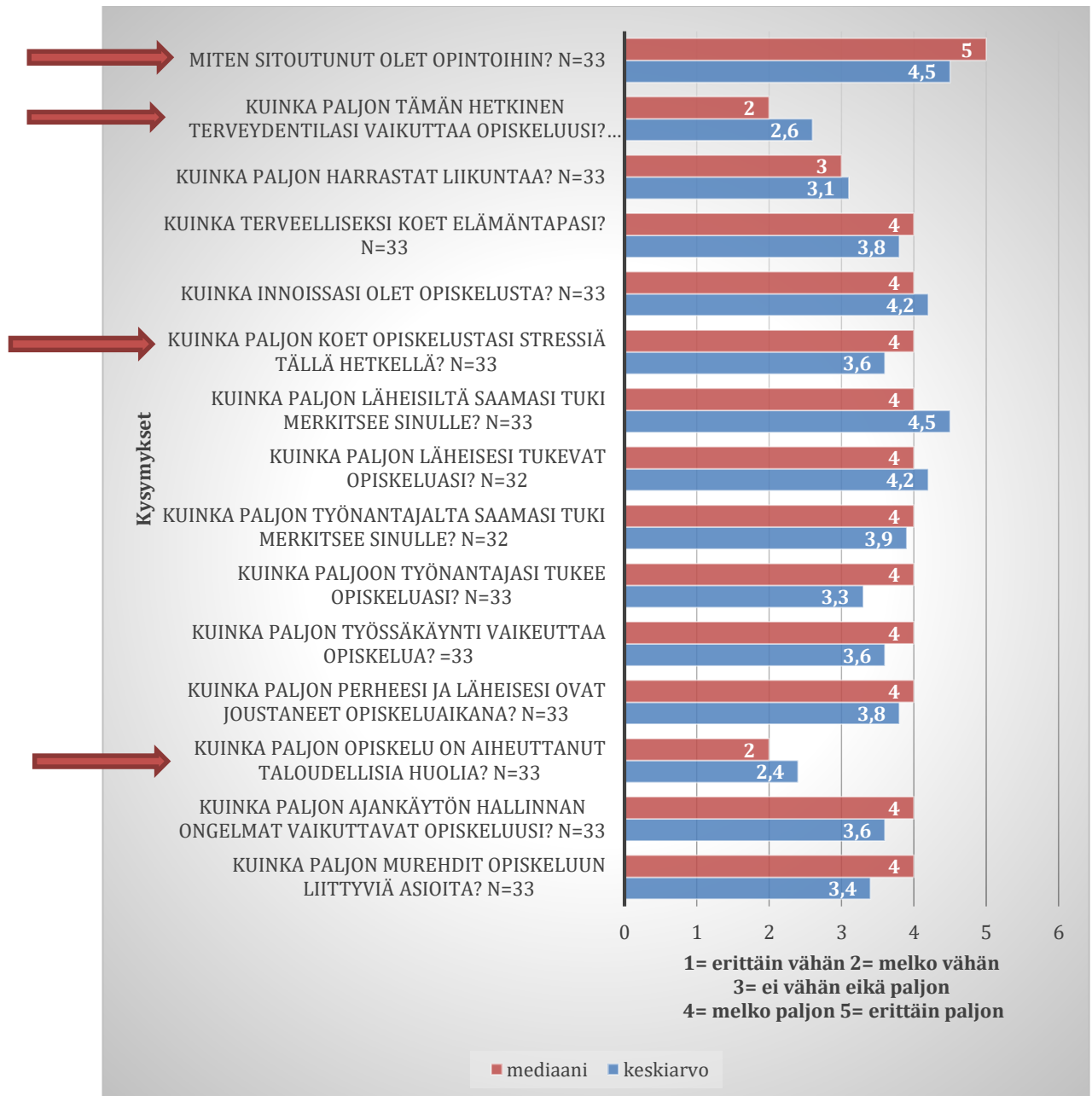
Tämänhetkinen terveydentila vaikuttaa erittäin vähän opiskeluun 37 %:lla (n=12) vastaajista. Melko vähän terveydentila vaikuttaa opiskeluun 12 %:lla (n=4) vastaajista ja kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljoa, 6 %:lla (n=2) vastanneista. Melko paljon terveydentila vaikuttaa opiskeluun 33 %:lla (n=10) vastaajista ja erittäin paljon 6 %:lla (n=2). ”En osaa sanoa” vaihtoehdon valitsi kaksi vastaajaa.

Oppimisvaikeuksia oli kyselytutkimuksen (n=33) mukaan 6 %:lla (n=2) vastaajista. Oppimisvaikeuksia ei ollut 94 %:lla (n=31) vastanneista. Opiskelijat ovat sitoutuneita opiskeluun. Erittäin sitoutuneita oli 56 % (n=18) vastanneista ja melko paljon opintoihinsa sitoutuneita oli 38 % (n=12). Vastanneista 6 % (n=2) ilmoitti olevansa ”ei vähän eikä paljon” sitoutunut opintoihinsa.

Valmistumishalukkuutta kysyttäessä, vastaajista 58 % (n=19) ilmoitti haluavansa valmistua syksyllä 2015. Kevään 2016 valmistumisajankohdaksi valitsi 30 % (n=10) ja syksyn 2016 yksi vastanneista. Muun ajankohdan oli valinnut 9 % (n=3) vastaajista. Opiskelutehtävät teki ajallaan 85 % (n=28) vastaajista ja 15 % (n=5) ei tehnyt opiskelutehtäviään ajallaan.

Omat voimavarat -osion yhteenvedona todetaan (Kuvio 15.), että opiskeluasioita murehditaan melko paljon (ka. 3,4, Md 4). Vajaa puolet opiskelijoista oli kokenut jotakin yllättävää opintojen aikana ja yli puolella oli ollut ajankäytön hallinnan ongelmia opiskelun aikana melko paljon (ka. 3,6, Md 4). Taloudellisia huolia oli 61 %:lla opiskelijoista vain vähän (ka. 2,4, Md 2), mutta huomattavaa on, että noin neljäsosalla opiskelijoista taloudellisia huolia oli ollut opiskelun aikana paljon. Opiskelijoiden perheet joustavat paljon (ka. 3,8, Md 4) ja tukevat paljon (ka. 4,2, Md 4) ja tuki myös merkitsee paljon opiskelijalle (ka. 4,5, Md 4).

Työssäkäynti vaikeuttaa suuren osan opiskelua (ka. 3,6, Md 4), mutta osalla opiskelijoista (22 %) taas työstä ei aiheudu juurikaan haittaa opiskelulle. Työnantajat tukevat opiskelijoita kohtalaisesti (ka. 3,3, Md 4) ja saatu tuki merkitsee paljon opiskelijalle (ka. 3,9, Md 4). Opiskelusta koetaan stressiä melko paljon (ka. 3,6, Md 4), vaikka opiskelu koetaankin innostavana (ka. 4,2, Md 4). Keskeyttämistä oli harkinnut vajaa viidesosa opiskelijoista. Opiskelijat kokivat elämäntapansa melko terveellisinä (ka. 3,8, Md 4) mutta harrastivat vain kohtalaisesti liikuntaa (ka. 3,1, Md 3). Terveystila ei vaikuttanut juurikaan opiskeluun (ka. 2,6, Md 2). Oppimisvaikeuksia opiskelijoilla ei juurikaan ollut, sillä niitä oli vain 6 %:lla opiskelijoista. Opiskelijat ovat erittäin sitoutuneita opintoihin (ka. 4,5 ja Md 5). Opintoihin sitoutuminen, terveyden tilan vähäinen vaikuttavuus opiskeluun ja opiskelustressin kokeminen sekä taloudellisten huolien vähäisyys nousevat erityisesti tuloksista esille.

Kuvio 15. Omat voimavarat -osion vastausten keskiarvot ja mediaanit merkittäviä huomioita nuolilla korostettuina

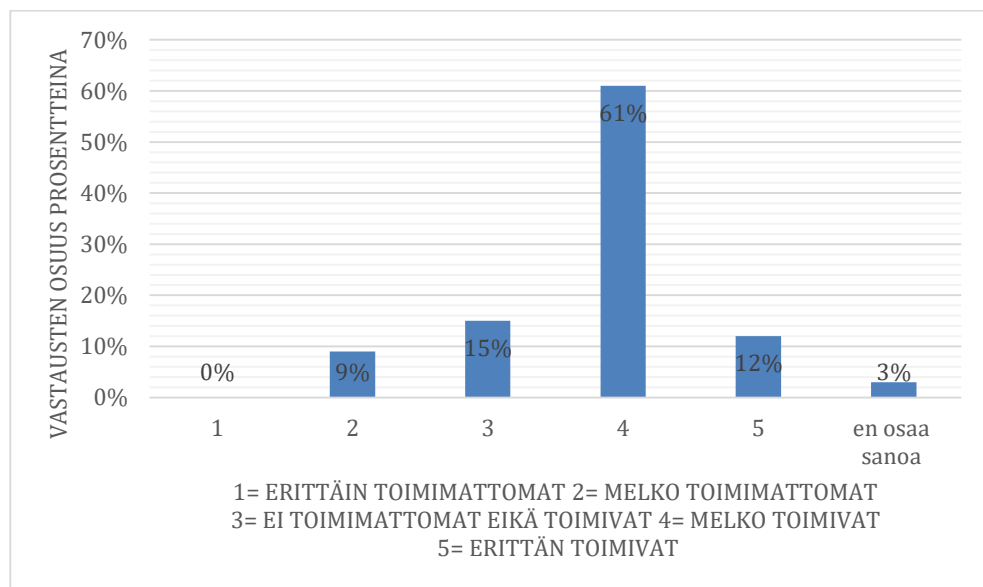
7.3 Opiskeluympäristö – Koulusta verkkoon

Kyselyyn vastanneista (n=32) melko joustavana opintojen järjestelyä piti 54 % (n=18) vastaajista ja erittäin joustavana 15 % (n=5) vastaajista. Vastaajista 6 % (n=2) piti opintojen järjestämistä melko joustamattomana ja 24 % (n=8) koki opinnot ei joustamattomana eikä joustavana.

Fyysiset opetustilat koki melko asianmukaisiksi 73 % (n=24) vastaajista ja erittäin asianmukaisiksi 21 % (n=7) vastaajista. Kukaan ei pitänyt fyysisiä opetustiloja erittäin epäasianmukaisina eikä melko epäasianmukaisina. Kohtalaisiksi, eli ei epäasianmukaisiksi eikä asianmukaisiksi fyysiset opetustilat koki 6 % (n=2).

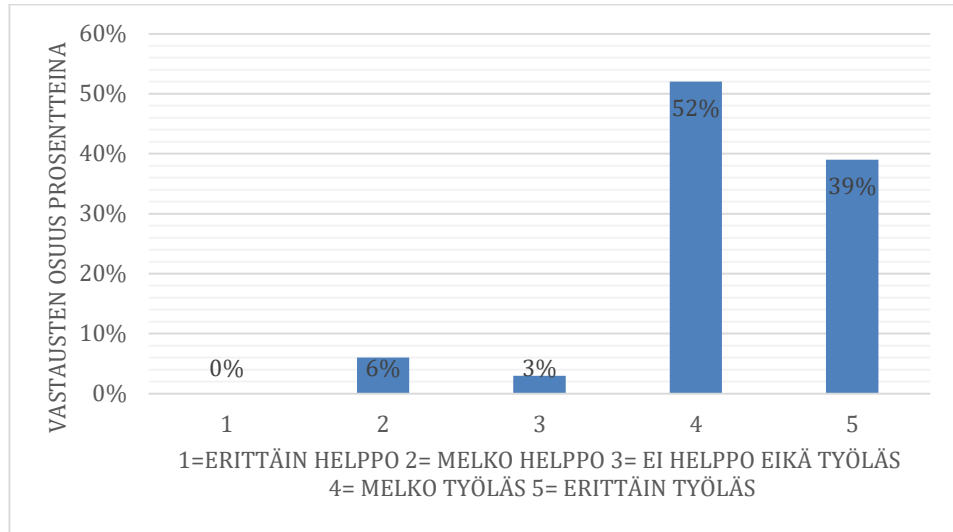
Opetusvälineitä piti melko asianmukaisina 61 % (n=20) vastaajista ja erittäin asianmukaisina 24 % (n=8) kyselyyn vastanneista. Kohtalaisina, eli ei epäasianmukaisina eikä asianmukaisina, opetusvälineitä piti 12 % (n=4) vastanneista. Kukaan ei pitänyt opetusvälineitä erittäin epäasianmukaisina. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että opetusvälineet ovat melko epäasianmukaisia.

Virtuaaliset oppimisympäristöt koki melko toimivaksi 61 % (n=20) vastaajista (n=33) ja erittäin toimiviksi 12 % (n=4) vastanneista. Ei toimimattomiksi eikä toimiviksi virtuaaliset oppimisympäristöt koki 15 % (n=5). Kukaan vastaajista ei kokenut virtuaalisia oppimisympäristöjä erittäin toimimattomiksi. Vastaajista 9 % (n=3) koki, että virtuaaliset oppimisympäristöt ovat melko toimimattomat. Yksi oli vastannut "en osaa sanoa". (Kuvio 16.).

Kuvio 16. Virtuaalisten oppimisympäristöjen toimivuus n=33

Opiskelu koettiin työläänä. Melko työlääksi opiskelun koki 52% (n=17) ja erittäin työläänä 39 % (n=13). Kukaan ei pitänyt opiskelua erittäin helppona. Melko helppona opiskelua piti 6 % (n=2) ja yksi opiskelija vastasi, ettei opiskelu ole helppoa eikä työlästä. (Kuvio 17.)

Kuvio 17. Opiskelun työläys n=33

Vastaajilta pyydettiin perusteluja opintojen työlääksi kokemiseen. Vastaajat kokivat opiskelun työlääksi seuraavista syistä (Taulukko 5.). Avoimet kommentit on esitelty tarkemmin työn lopussa. (Liite 6.).

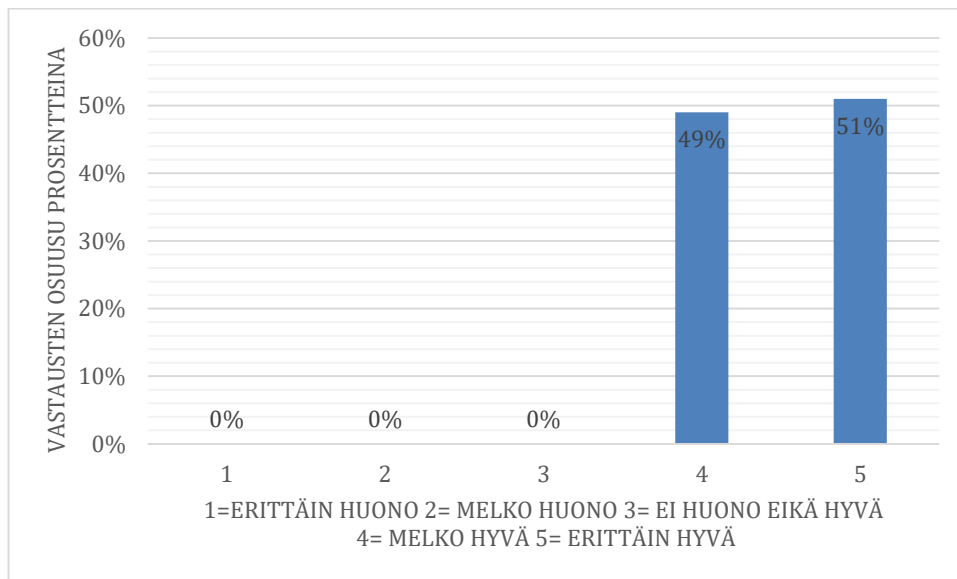
Taulukko 5. Opiskelun työlääksi kokemisen syitä

Omat voimavarat:	Opiskeluympäristö:	Opetustoiminta:
Työn, perheen ja opiskelun yhdistäminen	Virtuaaliset ympäristöt: <i>tekniset ongelmat, uudet oppimisympäristöt, asia hukkuu teknologiaan</i>	Oppimistehtävät: <i>liian laajoja ja työläitä, innostavia ja opettavaisia</i>
Ajan puute	Opintojen järjestäminen: <i>suuria vaihteluita opintojaksojen sisällöissä</i>	Opetus: <i>tieteellisyys näkyviin</i>
Riittämättömyyden kokemus, omat odotukset korkealla	Ilmapiiri: <i>kilpailua</i>	

Opintojen työläyttä aiheutti omiin voimavaroihin liittyvistä tekijöistä työn, perheen ja opiskelun yhdistämisen vaikeus, ajanpuute ja oman riittämättömyyden kokemukset. Opiskeluympäristöstä johtuva työläyttä aiheutti virtuaalisten oppimisympäristöjen tekniset ongelmat, uudet oppimisympäristöt, opintojen järjestämisen haasteet ja kilpailuhenkinen ilmapiiri. Opetustoiminnasta johtuvat työläyden kokemukset liittyivät pääosin laajoihin oppimistehtäviin. Tieteellisyyttä toivottiin näkyviin myös opetuksessa.

Opiskelijoista 55 % (n=18) koki kuuluvansa melko vahvasti opiskeluyhteisöön ja erittäin vahvasti 15 % (n=5) vastaajista. Vastaajista 27 % (n=9) koki, että ei kuulu heikosti eikä vahvasti opiskeluyhteisöön. Vastanneista yksi tunsi kuuluvansa melko heikosti opiskeluyhteisöön. Kukaan ei tunne kuuluvansa erittäin heikosti opiskeluyhteisöön. Opiskelutovereilta koki saavansa melko paljon tukea 47 % (n=15) ja erittäin paljon tukea 22 % (n=7). Kohtalaisesti tukea, eli ei vähän eikä paljon, sai 16 % (n=5) ja melko vähän tukea koki saavansa 13 % (n=4) vastaajista. Yksi vastaaja koki, että saa opiskelutovereilta erittäin vähän tukea.

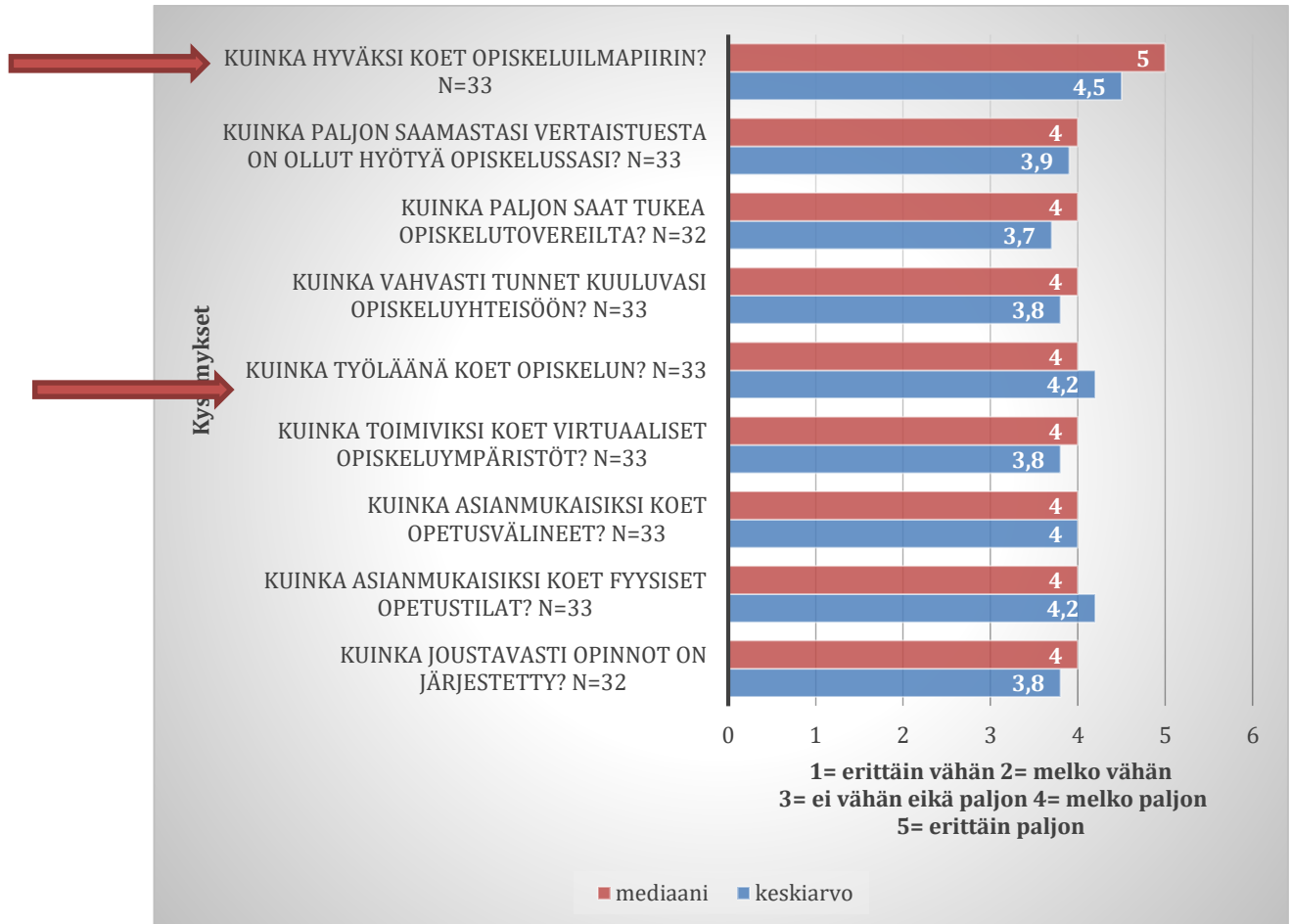
Vertaistuesta on kokenut olevan melko paljon hyötyä 33 % (n=11) ja erittäin paljon hyötyä 36 % (n=12) vastaajista. Vastanneista 22 % (n=7) koki, ettei vertaistuellalla ole ollut vähän eikä paljon merkitystä. Melko vähän vertaistuesta koki hyötyneensä 6 % (n=2). Yksi vastaaja koki vertaistuesta olleen erittäin vähän hyötyä opiskelussa. Opiskeluilmapiirin koki melko hyväksi vastaajista 49 % (n=16) ja erittäin hyväksi 51 % (n=17) vastanneista (Kuvio 18.).

Kuvio 18. Opiskeluilmapiiri n=33

Yhteenvetona opiskeluympäristö-osion vastauksista voidaan todeta (Kuvio 19.), että opiskelijat pitivät opintojen järjestämistä melko joustavana (ka. 3,8, Md 4) sekä opetustiloja melko asianmukaisina (ka.4,2, Md 4). Opetusvälineitä pidettiin myös melko asianmukaisina (ka.4,1, Md 4) ja virtuaalisia oppimisympäristöjä melko toimivina (ka.3,8, Md 4). Opinnot koettiin melko työläänä (ka. 4,2, Md 4).

Työläys johtui mm. ajan puutteesta, teknisistä ongelmista, laajoista oppimistehävistä tai itse asetettujen tavoitteiden vaativuudesta. Opiskeluyhteisöön kuuluminen koettiin melko vahvana (ka. 3,8, Md 4). Opiskelutovereilta saatiin (69 %) melko paljon tukea (ka. 3,7, Md 4) ja se koettiin melko hyödylliseksi (ka. 3,9, Md 4). Kaikki vastaajat pitivät opiskeluilmapiiriä hyvänä tai erittäin hyvänä (ka. 4,5, Md 5). Hyvä ilmapiiri ja opiskelun työläys nousevat tuloksista erityisesti esille.

Kuvio 19. Opiskeluympäristö-osion vastausten keskiarvot ja mediaanit merkittäviä huomioita nuolilla korostettuina

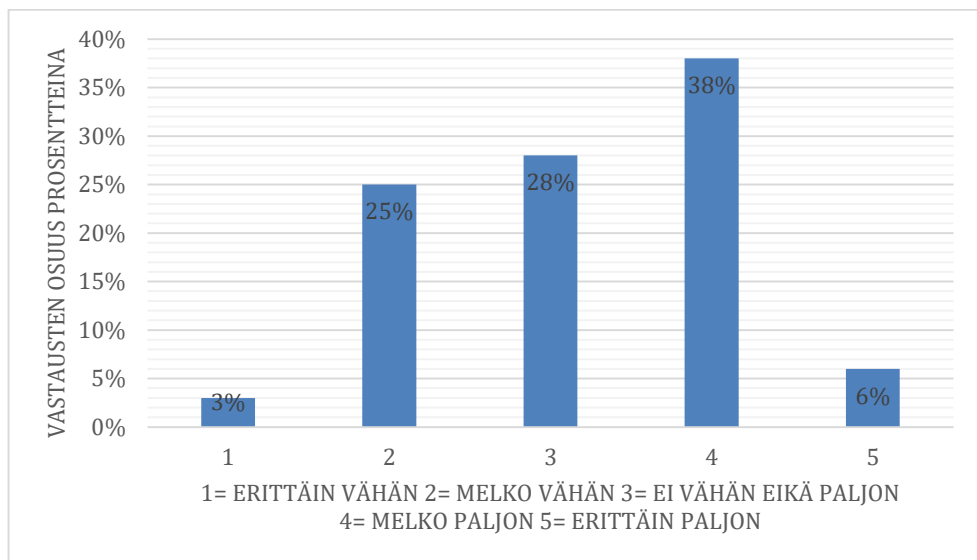
7.4 Opetustoiminta – Innostavaako?

Vastaajista 59 %:n (n=19) mielestä opetus on melko innostavaa ja 22 %:n (n=7) mielestä opetus on erittäin innostavaa. Vastaajista 13 % (n=4) oli sitä mieltä, että opetus ei ole innostamatonta eikä innostavaa. Yksi vastaaja koki, että opetus on melko innostamatonta ja yksi vastaaja koki, että opetus on erittäin innostamatonta.

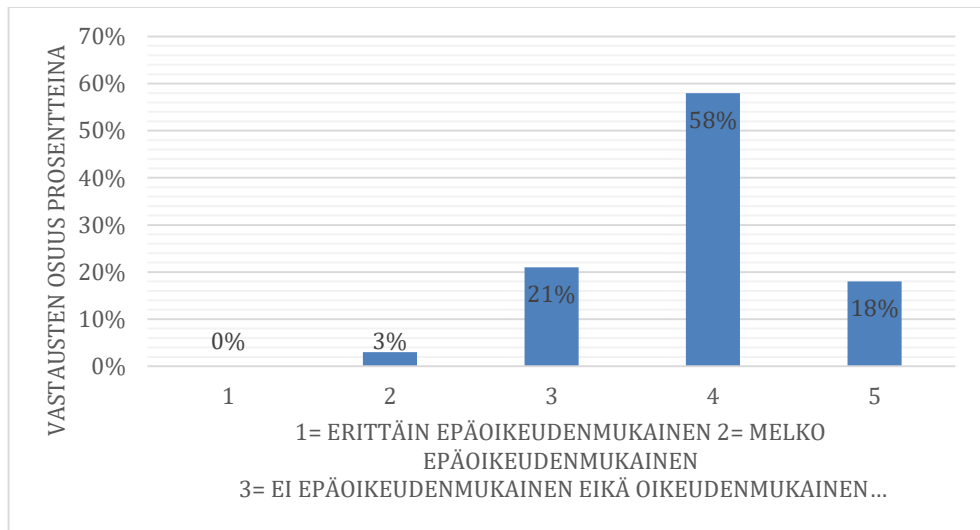
Opetushenkilöstön koki melko osaavaksi 64 % (n=21) ja erittäin osaavaksi 27 % (n=9). Ei osaamattomaksi eikä osaavaksi koki opetushenkilöstön osaamisen 6 % (n=2) vastaajista ja melko osaamattomaksi opetushenkilöstön koki yksi vastaaja. Kukaan ei kokenut opetushenkilöstöä erittäin osaamattomaksi.

Vastaajista 38 % (n=12) sai opinnoistaan melko paljon palautetta ja 6 % (n=2) sai erittäin paljon palautetta. Kohtalaisesti, eli ei vähän eikä paljon, palautetta ilmoitti saavansa 28 % (n=9) vastanneista. Opinnoista sai melko vähän palautetta 25 % (n=8) vastaajista ja yksi opiskelija sai erittäin vähän palautetta opinnoista (Kuvio 20.).

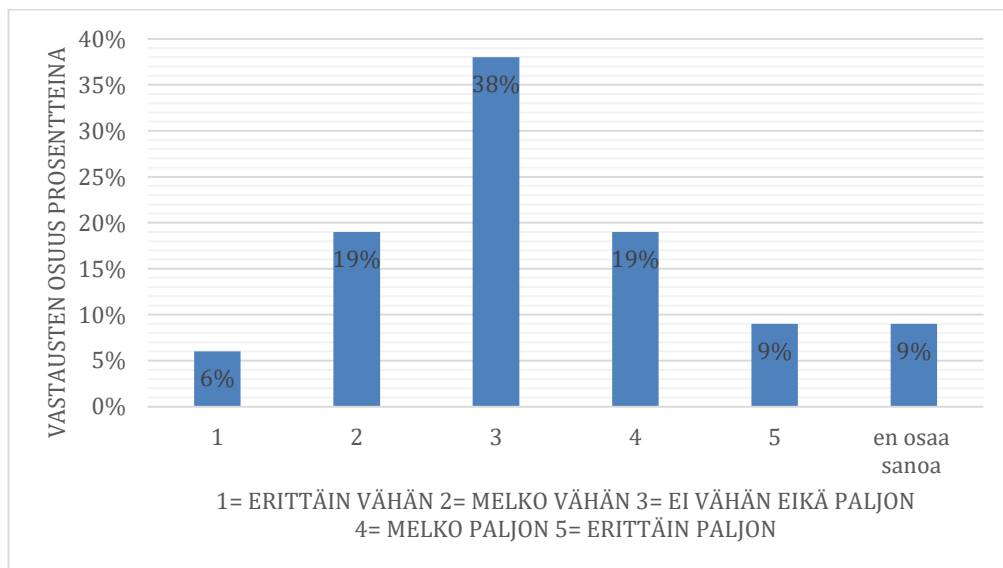
Kuvio 20. Opiskelusta saadun palautteen määrä n=33

Arvioinnin koki melko oikeudenmukaisena 58 % (n=19) vastanneista ja erittäin oikeudenmukaisena 18 % (n=6). Ei epäoikeudenmukaisena eikä oikeudenmukaisena arvioinnin koki 21 % (n=7). Kukaan ei kokenut arviointia erittäin epäoikeudenmukaisena, mutta melko epäoikeudenmukaisena arviointia piti yksi vastaaja (Kuvio 21.).

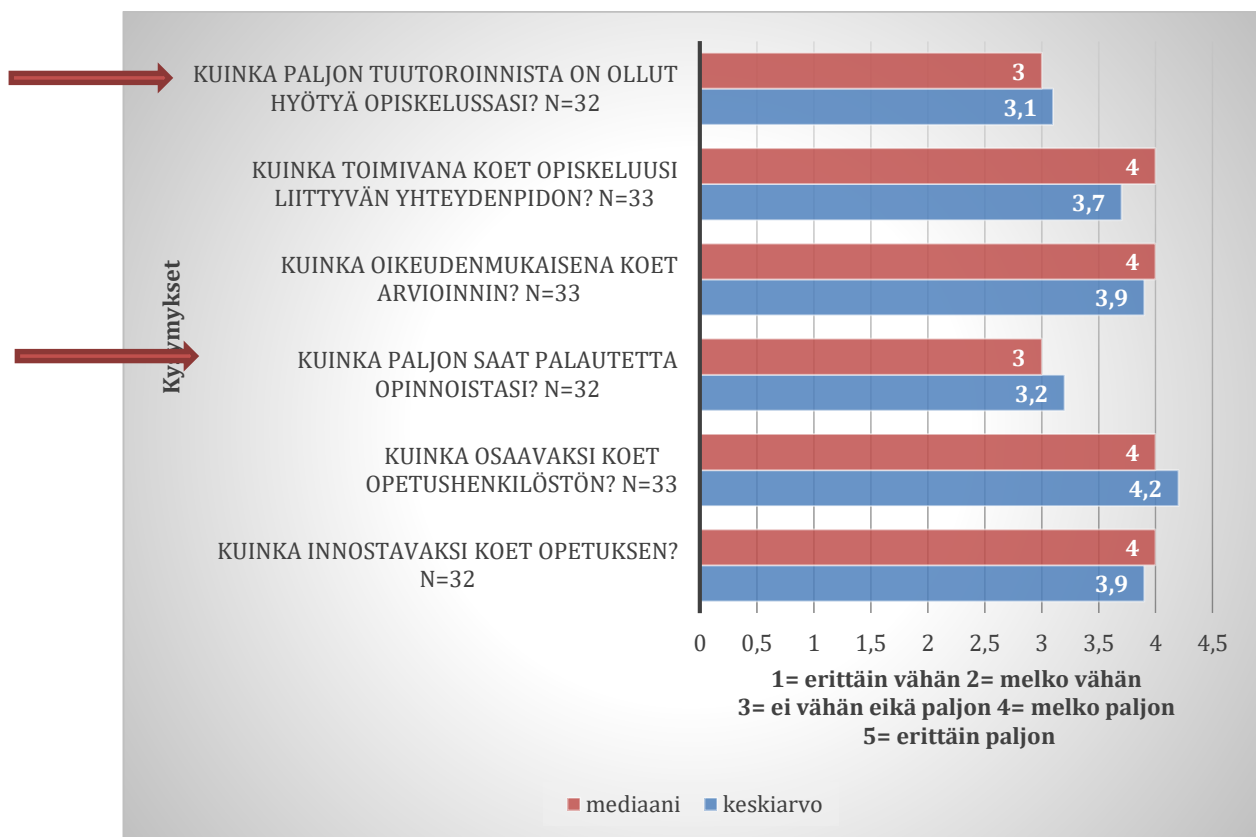
Kuvio 21. Arvioinnin oikeudenmukaisuus n=33

Opiskeluun liittyvän yhteydenpidon koki 52 % (n=17) melko toimivaksi. Erittäin toimivaksi yhteydenpidon koki 15 % (n=5) vastaajista. Ei toimimattomaksi eikä toimivaksi yhteydenpidon koki 18 % (n=6). Vastaajista 15 % (n=5) koki yhteydenpidon melko toimimattomaksi. Kukaan vastaajista ei kokenut, että yhteydenpito olisi erittäin toimimatonta. Tuutoroinnista oli melko paljon hyötyä 19 % (n=6) vastaajien mielestä ja 9 % (n=3) mielestä erittäin paljon. Ei vähän eikä paljon hyötyä tuutoroinnista oli 38 % (n=12) mielestä. Melko vähän tuutoroinnista oli hyötyä 19 % (n=6). Vastanneista 6 % (n=2) mielestä tuutoroinnista oli erittäin vähän hyötyä opiskelussa. (Kuvio 22.).

Kuvio 22. Tuutoroinnin hyödyllisyys opiskelussa n=32

Opetustoiminta-osion yhteenvetona voidaan todeta (Kuvio 23.), että suurin osa (81 %) opiskelijoista kokee opetuksen melko innostavana (ka. 3,9, Md 4). Opetushenkilöstöä pidettiin melko osaavana (ka. 4,2, Md 4). Palautetta opiskelusta saatiin vain kohtalaisesti (ka. 3,2, Md 3). Arviointi koettiin melko oikeudenmukaisena (ka. 3,9, Md 4) ja yhteydenpito melko toimivana (ka.3,7, Md 4). Opintojen tuutoroinnin hyödyllisyys jakoi mielipiteitä ja se koettiin vain kohtalaisen hyödyllisenä (ka. 3,1, Md 3). Palautteen saannin niukkuus ja tuutoroinnin kohtalainen hyödyllisyys nousevat tuloksista erityisesti esiin.

Kuvio 23. Opetustoiminta –osion vastausten keskiarvot ja mediaanit merkittäviä huomioita nuolilla korostettuina

7.5 Ajatuksia opiskeluun liittyen - ”Rankkaa ja palkitsevaa”

Viimeisenä kyselylomakkeessa oli avoin kysymys opiskeluun liittyville ajatuksille. Opiskelijat saivat vapaasti kirjoittaa kommentteja opiskeluun liittyen.

Omat voimavarat:

Monet kommentit liittyivät opiskelijan omaan jaksamiseen ja itsensä kehittämiseen. Suuri osa kyselyyn vastanneista oli työssäkäyviä ja perheellisiä, joten työn ja perheen sekä opiskelun yhdistäminen koettiin haastavaksi, samoin ajan puute. Joillakin myös taloudelliset tekijät nousivat esiin. Vaikka opiskelu koettiin haastavaksi ja raskaaksi, oli se toisaalta palkitsevaa ja kivaa. Myös oman hyvinvoinnin ja osaamisen koettiin kehittyvän opiskelun myötä. Opiskelijan saamien taloudellisten tukien koettiin mahdollistavan hyvin opiskelun.

Jaksaminen:

"Opiskelu oli ja on mahtava kokemus!"

"Opiskelu on kivaa."

"Haastavaa ja raskasta, mutta palkitsevaa. Juuri sitä mitä lähdin hakemaankin."

"Opiskelu on mielenkiintoista, yllättävän paljon vaatii aikaa."

"Opinnäytetyö melko vaativa. Pysy virkeänä, kun opiskelee."

"Nōn scholae, sed vitae discimus. "Emme opiskele koulua vaan elämää varten." innostavaa, opparin teko vähän jännittää, että saako lopulta kuinka hyvän työn tehtyä."

"Opiskelu tuo myös ymmärrystä ja samalla myös jaksamista, vaikka onkin rankkaa."

"Henkinen hyvinvointi paranee, joskin osittain fyysisen terveyden hinnalla. Opiskelu on innostavaa ja motivoivaa mutta haasteellista. Vastaa hyvin työelämän kehittämistarpeisiin kohdallani."

"Opiskelu on itselleni tuttua ja jatkuva prosessi työelämän ohessa."

Oma kehittyminen:

"Toivottavasti tästä opiskelusta on jotain hyötyä tulevaisuudessa, mutta jo nyt tuonut lisää varmuutta."

"Opiskelu on erittäin mielekästä. Olen positiivisesti yllätynyt, miten paljon uutta vielä yli 20 vuoden työkokemuksenkin jälkeen olen oppinut. Erilaisten oppimistehtävien kautta opiskelu on paljon antoisampaa ja sopii erittäin hyvin ainakin minulle."

”Tuonut paljon uusia asioita ja kokemuksia. Avartanut tietoisuutta ja joutunut monesti mukavuusalueen ulkopuolelle, mitä en koe huonoksi asiaksi. Toivoisin pääseväni llopulta maaliin tässä maraton-kisassa, aika ei tule olemaan hyvä mutta matkalla on oppinut paljon uutta. Kiitos!”

”Toivon saavani opinnäytetyöni tehtyä sovitun aikataulun mukaan. Kauan mietin opiskelujen aloittamista, mutta en ole kuitenkaan katunut, kun lähdin tavoittelemaan YAMK tutkintoa. Uskon tuovani työyhteisöni uusia näkemyksiä ja tietoa ajankohtaisista asioista. Paljon hyvää tietoa olen saanut ja oppinut, jota olen voinut hyödyntää päivittäisessä työssäni. Koko talven puristuksen jälkeen motivaatio on alhaalla. Voi olla, että kesän parin kuukauden opiskelemattomuuden jälkeen syksyllä motivaatio on palannut. Vaikka kesälläkin pitäisi miettiä opinnäytetyötä.....”

”Opiskeleminen on ollut kivaa, ja paljon uutta on oppinut ja monialaiset ryhmätyöt ovat tuoneet mukavasti uusia näkökulmia moniin eri asioihin. Uusia työskentelytapoja on ollut kiva saada. Jospa vain olisi ollut mahdollisuus ottaa opintovapaata ja nauttia täysillä opiskelusta niin kaikki olisi varmasti toisin.”

”YAMK opinnot tuovat uutta intoa omaan vakituiseen työhön ja saavat miettimään omia työtapoja aivan uudella otteella.”

”hieno juttu, olen saanut itselleni paljon siitä.”

Työn, perheen ja opiskelun yhdistäminen:

”Olen opiskellut työn ohella ajan elokuu - helmikuu, jonka jälkeen jäin opintovapaalle. Koin kohdaltani mahdottomaksi aikataulun mukaisen etenemisen yhdistettynä työhön ja perhe-elämään.”

Ajan puute:

”Opiskelu on vapaata ja itsenäistä ja näin tulee ollakkin. Paikoin ajankäyttö tuottaa mietintää ja jopa ongelmia. Tämä on varmasti sama kaikilla YAMK -opiskelijoilla. Motivaatio tässä porukassa on aivan eri maailmasta kuin norm. päiväopiskelijoilla. Tämä näkyy läpi kaikkien kerrosten.”

Taloudelliset tekijät:

”Rankkaa, palkitsevaa. Valmistumisen jälkeen palkka nousee ja on ehkä mahdollisuus vähentää työaika palkkatason säilyessä nykyiseen verrattuna ennallan.”

”Erinlaiset tuet ja mahdollisuudet ovat suomessa erittäin hieno asia, jotta kaikki halukkaat voivat kehittää osaamistaan.”

Opiskeluympäristö:

Opiskeluympäristöön liittyvistä kommentteista nousi esiin opintojen järjestämiseen ja yhteisön vuorovaikutukseen liittyviä tekijöitä. Opintojen monialaisuus ei

näkynyt riittävästi mutta joustavuuteen oltiin tyytyväisiä. Jonkun mielestä opintoja yhdistellään liikaa ja opinnäytetyöllä on liikaa painoarvoa. Vapaasti valittavista opinnoista ei tiedoteta tarpeeksi. Vuorovaikutus ryhmässä on ollut hyvää ja antoisaa.

Opintojen järjestäminen:

”Hyvältä kuulostanut maininta monialaisesta opiskelusta tarkoittaa vain sitä, että opiskelijat ovat usealta alalta.”

”Olen iloinen joustosta yamk:n ja yliopiston välillä, tosin olisin halunnut opiskella nyt opintojeni ohella myös aineopintoja alemmasta ja se ei onnistunut, edes avoimen kautta. Minun aikani opiskella on nyt, kun olen opintovapaalla”

”Kuten jo sanoin, usein tulee liikaa asioita kerralla ja yhdistellään turhan paljon. Sopii varmasti nuoremmalle ja perheettömälle, mutta ei pienten lasten keski-ikäiselle äidille. Toivoisin vähemmän virtuaalimeininkiä, se on puuduttavaa... Opinnäytetyö, siihen voisi varata aikaa joistakin tehtävistä (luulisi valmistuvia olevan enemmän).”

”Opiskelujen painoarvo ehkä kuitenkin liikaa juuri opinnäytetyössä. Ajatustenvaihto on yksi tärkeä anti opiskelussa.”

”Vapaavalintaisista opinnoista ei ilmoiteta sisältöä tai toteutustapaa silloin kun opintoihin pitää ilmoittautua. Vaikuttaa motivaatioon kun sisältö ei ole mielekäs.”

Psyykinen ja sosiaalinen ympäristö (vuorovaikutus):

”Antoisaa, paljon on oppinut, haastavaa työn ohessa, ryhmät ovat motivoituneita ja töitä tehdään oikeasti yhdessä ryhmänä vaikka pääosin virtuaalisesti ja monialaiset ryhmätyöt erittäin antoisia.”

”Opiskelijakaverit tuovat uusia erilaisia näkemyksiä /tietoa omilta aloiltaan, mitä he opiskelevat/ missä he työskentelevät.”

Opetustoiminta:

Opetustoimintaan liittyvät kommentit sisälsivät opetukseen, oppimistehtäviin, ohjaukseen ja tukeen sekä arviointiin liittyvä tekijöitä. Opettajat koettiin asiantuntevina mutta poikkialaisuudesta oltiin montaa mieltä. Jotkut toivoivat omaan alaan keskittymistä enemmän. Oppimistehtävien antoa tulisi aikaistaa ja aikatauluttaa paremmin mutta kokeita ei kaivattu. Työelämälähtöisyyttä kaivattiin lisää. Sekä vertaistukeen, että opettajien ohjaukseen oltiin tyytyväisiä mutta vertaisarviointi närästi.

Opetus:

"Poikkialainen opetus hyvä juttu."

"Asiantuntijuus opettajilla hallussa."

"Olisin toivonut enemmän oman alaan keskittymistä ja sen hallitsemista"

"Opetusta katsotaan yksipuolisesti sairaanhoidon näkökulmasta, luennoitsijat ovat lähestulkoon kaikki terveydenhuoltoalalta. Liikuntatieteiden puolelta ei ole yhtäkään vaikka kurssillamme on myös liikunnanohjaajia. Ja sitä eivät edes kaikki luennoitsijamme tiedä."

Oppimistehtävät:

"Tehtävien antoa pitää aikaistaa (pidempi työskentelyaika), jotta opiskelija voi itse paremmin suunnitella oman työskentelynsä työkiireiden mukaan. (Ennakkotehtävät, välitehtävät, lopputehtävät)"

"Opiskelijaa auttaisi, kun jo opintojen alussa tehtäisiin aikataulukaaavio opintojaksoista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Ja opettajat sitten antaisivat esim ennakkotehtävät hyvissä ajoin. Jotta vältetään useiden töiden kasaantumisesta päällekkäin. Ryhmätehtäviä kun on pakko tehdä suunnilleen yhtäaikaa, joten oma aikataulutusta niissä on mahdotonta. Ja kun töissäkäyvillä voi olla esimerkiksi työhön liittyviä matkoja."

"Huonopuoli on laajat tehtävät ja aikataulun sovittaminen työn,perheen ja harrastusten kanssa sekä tehtävät voisivat olla erilaisia esim.tunneilla tehtäviä pieniä tehtäviä!"

"Lisäksi on erittäin positiivista, että koulussa ei ole kokeita."

"Vaikka puhutaan työelämälähtöisyydestä niin ei käytännössä toteudu."

Ohjaus ja tuki:

"Olen kiitollinen joustavuudesta ja siitä, että aikuisopiskelijat saavat vertaistukea toisiltaan, joka antaa paljon voimia. Myös ohjaavan opettajan tuki sekä joustavuus tehtävien palauttamisessa on voimaannuttavaa. Minun halutaan valmistuvan ja tulen valmistumaan, mutta tahtini ei työn luonteen takia ole yhtä kiivas kuin ehkä päätoimisesti opiskelevilla. On hienoa, että jokainen saa omalla tahdillaan opiskella."

Arviointi:

"Vertaisarviointi närästä, toisaaltaan se on hyvä (etenkin jos antamansa numerot saisi perustella miksi alempi/korkeampi) mutta toisaaltaan ystävykset pelaavat aina toistensa pussiin jolloin ryhmään joutunut kolmas pyörä joutuu tyytymään alempaan arvosanaan; syö motivaatiota"

8 OPISKELUKYKY HAASTATTELUTUTKIMUKSEN MUKAAN

8.1 Taustatiedot

Haastatteluun osallistuneista kaksi oli osallistunut 90 opintopisteen ja yksi 60 opintopisteen laajuisiin opintoihin. Jokainen haastateltava edusti eri koulutusala. Haastateltavista 2 oli naisia ja yksi mies. Kaikki haastateltavat olivat perheellisiä, eli asuivat puolison ja lasten kanssa. Haastateltavista yksi oli ollut opiskelun alkaessa työtön ja kaksi työssäkäyviä. Myöhemmin, opintojen edetessä, yksi työssäkäyvä oli siirtynyt päätoimiseksi opiskelijaksi opintovapaalle työstään ja työtön oli siirtynyt sivutoimiseksi opiskelijaksi ja päässyt töihin opiskelun ohella. Yksi haastateltava oli opintojen alkaessa työssä, mutta työsuhde loppui opintojen aikana. Hän pääsi töihin uudelleen taas opintojen loppuvaiheessa. Hän toimii myös yrittäjänä, joten opinnot olivat sivutoimisia. Opintojen tilanne oli sellainen, että kaksi haastatelluista oli jo valmistunut joulukuussa 2015 suunnitellun aikataulun mukaisesti 1,5 vuoden opiskelun jälkeen. Yhden haastatellun opinnot olivat vielä kesken opinnäytetyön osalta.

8.2 Omat voimavarat – ”Mie selvisin siitä!”

Opiskelukyvyn omat voimavarat -osion mukaisia opiskelukykyyn vaikuttavia tekijöitä haastatteluaineiston pohjalta olivat; elämäntilanne, terveys, oma käyttäytyminen, jaksaminen, arvostus, tuki, ajan puute, riittämättömyyden kokemukset, suorituspainet, oma kehittyminen ja taloudelliset tekijät. Nämä tekijät joko vahvistavat tai heikentävät opiskelukykyä, sen mukaan, miten opiskelija kokee sen vaikutukset. Haastatteluun tuli todella paljon kommentteja ja niistä esitellään tässä yhteydessä esimerkkinä vain osa, enimmillään viisi kommenttia kuhunkin osa-alueen alaluokkaan liittyen. Loput haastattelun kommentit ovat opinnäytetyön lopussa. (Liite 7.)

Elämäntilanne:

Opiskelijoiden elämäntilanne vaikuttaa opiskelukykyyn. Opintojen aloittamista suunnitellaan ja varmistetaan, että opinnoille on varmasti tilaa elämässä ennen kuin opintoihin ryhdytään.

"...lykkäsin tätä ajatusta opiskelusta vuodella, sillä elämäntilanne oli vähän hankalampi, silloin vuotta aikaisemmin ja, ja tuota, kun oon jo monesti sanonu se, että itellä on se, että kun alkaa johonkin niin haluaa tehdä asian hyvin ja haluaa, että siihen pystyy keskittymään."

Terveys:

Opiskelijat kokivat monenlaisia terveydellisiä rajoitteita opiskelussa hyvin vaihtelevasti. Toisilla terveys oli koko ajan hyvä, mutta toisilla oli enemmän terveydellisiä haasteita esim. uniongelmia ja ravinto-ongelmia, verenpainetta ja painon nousua. Opiskelun koettiin toisaalta myös lisäävän terveyttä ja energisyyttä.

"... uni- ja ravinto-ongelmat on sieltä jo peruja, että tuota nukun erittäin vähän ja pitäisi syödä paljon enemmän ja kortisolithan oli ihan nollassa yhdessä vaiheessa ja niin edelleen, jo se oli tiedossakin."

"Olin koko opiskeluajan terveenä..."

"... verenpaine nousi, nukkuminen jäi vähiin, yöllä saatto herätä ja hoksata yhtä äkkiä, että itku tuota en muistanukaan laittaa siihen tehtävään tai pittääppä oparissa muistaa tämä ja ja paino nousi muutaman kilon tässä 1,5 vuoden aikana, liikkuminen jäi ja sitä on ollu vaikea alottaa nyt uuvestaan."

"... mie koin terveydentilan huomattavasti parempana kuin mitä aijempana vuonna, että se opiskelu oli niin voimaannuttavaa, se oli niin positiivista ja niin myönteistä, oppi niin paljon, niin koin sen niin kun että se tervehdytti ja vei niinku terveyttä parempaan suuntaan. Mikä oli mulle yllätys, en olisi uskonut, että näin menee, mutta siltä se niinku tuntu..."

Oma käyttäytyminen:

Oman käyttäytymisen tuomat opiskelukyvyn haasteet olivat monelle tyypillisiä. Erilainen arkirytmii ja riittävä liikkuminen sekä terveelliset ruokailutottumukset olivat toisilla hyvin haasteellisia. Joillakin taas terveelliset elämäntavat ja liikkuminen olivat arkipäivää.

"... alussa oli vaikea löytää se oma opiskelurytmi, että mikä se on se oikea, että tuli niin kun aamusta iltamyöhään tehtyä tai kun töistä pääsi niin oli vaikea alottaa opiskelemaan. Sitten kun jäi opintovappaalalle niin piti ihan niin kun miettiä, että tuota yöni nukun, aamulla laitan kellon soimaan 8 aikasintaan, teen päivän töitä, lopetan sen tiettyä aikana, sen jälkeen en enää tee, tee tehtäviä, että yritin tätä rytmiä pittää, mutta ei se aina onnistunu, silloin kun ne tehtävät kasaantu niin oli vaan tehtävä sillon kun jakso. Sitten kun sattuu joku tämmönen flunssa, viikon tauti, joka kaato koko aikataulun tai sitten se, kun tietokone hajosi toukokuussa niin, niin tuota, se niinku voi sanoa, että pilas koko aikataulun, tehtäviä jäi rästiin"

ja muuta, että sitten tuota oli niin kireää se oma aikataulu jokatappauksessa niin niin siinä oi haastetta ihan riittävästi.”

”... Ja nyt on tullu jopa vähän liikuttuaki ja nukuttua paremmin ja ehtii syödäkin ja näin...”

”... ruokailu koulussa toimi kauhean hyvin, niin ja kahvitaumat ja muut, että edullista ruokaa ja sai syödäkin ihan hyvin, että lähipäivinä ruokailu oli oikein hyvin järjestetty aina nämä ruokailujutut. Kotona taas, se ruoanlaittaminen ja just se riittävän levon huolehtiminen niin, kyllähän se heikoille jäi. Todella heikoille.”

”... meillä on aika säännölliset elämäntavat.”

”...käyn lasten harrastuksen vuoksi yli viisikertaa viikossa jäähallissa.”

Jaksaminen:

Oma jaksaminen oli opiskelun keskellä välillä tiukalla. Toisaalta opiskelun koettiin myös antavan voimaa jaksaa eteenpäin arjen haasteissa. Tässäkin oli vaihteluita, sillä osa opiskelijoista kokee jaksavansa hyvin ja opiskelu ei tuota isompia haasteita jaksamiselle. Opettajat ja opiskelijatoverit tukivat tarvittaessa. Kysyttäessä Lapin AMK:n tarjoamien hyvinvointipalvelujen käytöstä, opiskelijat kommentoivat, että eivät ole tienneet niiden olevan käytettävissä.

”... siinä oli se tietty säännöllisyys, oli ne kontaktipäivät, oli ne tehtävät, mitkä piti tehdä, vaikka ne oli vaativia, niin mie sain ne ajatukset pois siitä muusta jutusta...”

”... oma opettaja, hän antoi erittäin paljon meille käytännön vinkkejä, että miten me voitais rytmittää sitä tehtävien tekemistä tai ajankäytöllisesti sitä, että miten kannattaa tehdä...”

”... nyt jälkikäteen ihmiset on niinku kysyny, että minkälaista se oli opiskella ja miten se niinku meni ja minkälaiset fiilikset on, niin ensimmäinen fiilis edelleenki vieläki mulla on, että minä selvisin siitä, että olipa, herranjestas, että oli vaativa, mutta minä selvisin siitä.”

”En kokenut opiskelua raskaana tai stressaavana.”

”... huomaa, että miten paljon asioita ite jo oikeastaan osaa ja tietää, mutta ei oo ikinä tullu aatelleeksi, että kun luki niitä oppikirjoja, niissä oli hyvin paljon, tai näitä tutkimuksia, oli hyvin paljon semmosta tuttua asiaa ja niin jotenkin vahvistu se, että kyllähän nämä on tuttuja ja seki toi jotenki semmosta positiivista ja lisäs sitä jaksamista ja innostusta ja anto tosi paljon...”

Arvostus:

Opiskelijat itse arvostavat ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suuresti ja kunnioittavat sen suorittaneita. Arvostusta saadaan myös lähipiiriltä, mutta työyhteisössä sitä arvostettiin hyvin vaihtelevasti. Osa työnantajista ei edes tunnista koko tutkintoa. Tutkinnon arvostamattomuus heikentää motivaatiota ja sitä kautta opiskelukykyä.

"... nostan hattua jokaikiselle, joka Lapin AMK; n ylemmän amk tutkinnon suorittaa läpi."

"...lapset oli kyllä kauhean onnellisia sitten ja mies myöskin kun äiti sai suoritettua tutkinnon..."

"... Yks sitten semmonen, mikä tässä paino vähän koko opiskeluajan ja tuota edelleenki valmistumisen jälkeen oon siihen törmänny, että tätä ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, niin se on hyvin huonosti tunnettu, ja tuota hyvin heikosti arvostettu ja se, että olen lukemattomia kertoja saanu vastata kysymykseen, että ai mikä sinusta tuli? Ai mikä se semmonen tutkinto on? Ai jaa. Sitä ei niinku kukkaan tiä..."

"...Mut sillai sitten vähän harmittaaki, että vaikka ite arvostan tätä tutkintoa ja ite tiän miten paljon työtä vaatii ylempi ammattikorkeakoulututkinto ja miten laaja-alasta se on niin niin ei sitä muualla niin paljon arvosteta niin sitten harmittaa se..."

"... minun esimies on sillälailla hyvin huomioinu tämän minun koulutuksen, että mie oon saanu niinku semmosia tehtäviä niinku koulutuksen suunnittelua ja teen työvuorolistoja meillä osastolla ja näin, että mullon niinku tehtävän kuva niinku minun toiveesta ja osaston tarpeesta, yksikön tarpeesta muutettu sillä tavalla että mie voin hyödyntää tätä koulutusta siellä, palakka ei tietenkään muuttunu, eli palakka on ihan sama kun aina ennenki, että siihen se ei vaikuta millään tavalla."

Tuki:

Opiskelijat saivat työnantajilta opiskeluunsa tukea hyvin vaihtelevasti. Jotkut saivat erittäin paljon tukea ja toiset vähän. Toisille tuki oli palkallista vapaata, toisille mahdollistettiin opintoihin osallistuminen muuten.

"... työntantaja jousti kaikista eniten. Ilman sitä työnantajan joustamista en olisi tähän pystyny, (.) Työnantajan niinku se niitten joustaminen, niinku mahdollisti eniten sen, että mie ylipäättänsä sitten pystyin opiskelemaan."

"... se tukiverkosto löyty sieltä työkavereista ja ystävistä..."

"... mulla ei olis kyllä onnistunu homma jos ei työnantaja olis ollu niin joustava..."

"... työpaikan tuki siihen opiskeluun oli kyllä aivan valtavaa ihan sieltä johtotasolta lähtien."

"... se on hirveen tärkeä se tuki koska tuo koulutus on tämmöistä työelämäläh- töstä ja on tarkoitus olla työelämää tukevaa. Ja koko sitä työyhteisöä tukevaa, niin jos ei se sitä ole niin siitä katoaa mielekkyys siitä opiskelusta."

Ajan puute:

Opiskelu vei joidenkin opiskelijoiden kaiken vapaa-ajan. Työn, perheen ja opis- kelun yhteensovittaminen sai aikaan osalla sen, että muuta elämää ei ollut. Har- rastukset jäivät ja kaikki muu. Toiset pystyivät paremmin löytämään myös vapaa- aikaa opintojen ohella. Myös pitkät matkat opiskelupaikkakunnalle verottivat osansa.

"... kyllä opiskelu oli kyllä semmosta että sinä aikana ei kyllä paljon harrastettu, ei tavattu kavereita ei paljon tehty mitään muuta kun opiskelua ja tottakai se näyttäyty sitten sillä tavalla, mulla helposti verenpaine nousee.."

"... missä välissä minä teen näitä tehtäviä."

"... käytännössä muu henkilökohtainen elämä niin eihän sitä sitten ollu, kyllä se opiskelu vei, vei sen kaiken lopun ajan mitä sitä sitten töiltä jäi. Ja siitä kyllä lapset sen myöskin huomasi ja sitten ne sano, että äiti ei tee mitään muuta kun istuu koneella koko ajan, ja sitähän se on..."

"... ei se auta tuossa tilanteessa, kun ite on siinä suossa. Sitte jossain vaiheessa sen niinku oivaltaa että näin ei kannata toimia, että täytyy miettiä joku toinen keino."

"Itselläni lähipäivät muodostuivat pitkiksi. Päivällä tuli yleensä pituutta yli 14h mikä on aika paljon. Koska en ollut töissä, ei tämä kuitenkaan ollut ongelma kun pystyin muuten säätelemään omaa ajankäyttöä."

Riittämättömyys:

Jotkut opiskelijat pohtivat omaa riittämättömyyttään opintojen vaativuudesta joh- tuen. Ryhmän tuki on kuitenkin saanut opinnot etenemään.

"... jos en olis ollu monialasessa niin en olis varmasti saanu valmiiksi tuossa, enkä olis saanu näitä opintoja valmiiksi normaali, annetussa ajassa tässä 1,5 vuodessa. Ei puhettakaan, enhän mie ois osannu."

Suorituspainheet:

Opiskelijat asettivat itse itselleen tavoitteet opiskelulle, joita pyrittiin sitten tavoittelemaan viimeiseen asti. Hyvä arvosana jostakin kurssista sai haluamaan lisää hyviä arvosanoja. Opettajan huolikaan ei saanut rimaa laskemaan.

"... sain siitä hyvän, seuraavastakin hyvän, niin siitä tuli ne paineet että eihän nyt voi sitten mikkäkkään muukaan mennä huonosti, että pakko yrittää..."

"... se oli ihan itteä varten, ei työnantaja ei vaatinu, ei kukkaan sitä vaatinu vaan se nousi itellä sitten se rima niin korkealle sitten että tuota, et siitähän ne paineet tullee sitten."

"... sitä enemmän mitä opiskeli niin sitä enemmän ja parempaa jälkeä halus myös ite tehdä..."

"... Mutta ite, aivan yksin ja ite sen riman nosti, ei kukkaan muu nostanu sitä rimmaa, eikä kukkaan muu ole vaatinu, vaan aivan ite sen nosti liianki korkealle."

"... opettaja sano jo tuossa kevväällä, että tuota, että oot liian ankara itelle, että löysää vähän, mut ei se oli niin helppo löysätä kun tuota itellä nousi kans se rima, että ei enää riitä, ei riitä enää kolomonen, että on pakko saaha nelonen..."

Oma kehittyminen:

Oman kehittymisen huomaaminen ja tiedostaminen antoi lisää pontta opiskeluun. Eniten muuttui oma ajattelumaailma ja asenne. Tiedonjano ja jatkuva uuden oppiminen saa pohtimaan opiskelun jatkamista.

"... Ja sit siinä kävi niinki, että sitten kun tuota luki niitä kaikkia tutkimustuloksia ja paljon ammattimateriaalia sitten, niin tuota niin niin, jotenkin semmosta vähän niinku oppi sitä kirjottamistyyliä ja tottu että ei tää nyt niin vaikeeta oo."

"... mitä teillä on annettavaa mulle, että kun mulla on näin pitkä työkokemus, jotenkin niinku aattelin siltä kantilta, että mitä tästä niinku mie voin hyötyä vielä niin niin tuota, hyvänen aika mie opin niin paljon että mie en arvannu että sieltä kertakaikkiaan voi oppia..."

"... että jotenkin semmonen oma, omassa päässä semmonen asennemuutos ja joku niinku ajattelun muutos tapahtu, että ei niinkään ne yksittäiset tiedot vaan semmonen, niinku ajattelee asioita eri tavalla, niin niin en ois uskonu, että se on mahdollista näin näinki iso muutos tulla, mutta kyllä vain näin tapahtu."

"... parasta antia oli nimenomaan just tuo ajattelukyvyyn muuttaminen että tavaltaan siinähan aukeaa ihan semmonen niinku uus maailma ja sen takia ne ehkä

niin tempaa niin valtavasti sitten mukaansa, että siinähan haluaa, kun näkee asioita, oppii katsomaan niitä niin monesta eri näkökulmasta niin se on hirveen voimaannuttavaa ja tosi niinkun ainakin ite koen sen tosi positiivisena. ”

”... ite nyt huomaa sitten tämän koulun jälkeen, niin tulee semmonen tunne, että okei, että no nyt sitten pitäis pysytellä tavallaan siinä tiedon aallolla. Että kouluai-kanahan se oli helppoa, että silloin oli tunnukset ja pääsit selailemaan kaiken- maailman tutkimusjuttuja ja muita, mutta nyt sitten tuntuu, että okei, että nyt tuolla yrityselämässä ei enää olekaan niitä kaikkia hienoja mahdollisuuksia käytettä- vissä.”

Taloudelliset tekijät:

Osalla opiskelijoista YAMK-tutkinnon opiskelu vaikutti palkkaukseen positiivi- sesti. Joillakin muutosta entiseen ei tapahtunut muutoin, kuin työmäärän ja vas- tuun lisääntymisessä. Taloudellisia huolia aiheutui esim. tietokoneen rikkoutumi- sesta tai lähipäivien majoituksista ja matkoista opiskelupaikkakunnalle. Koulu tar- josi edullista majoitusta tarvittaessa. Yksityinen sektori tunnustaa tutkinnon suo- rittamisen palkankorotuksen muodossa helpommin kuin esim. julkinen sektori. Opiskelun myötä taloudellinen tilanne on kohentunut osalla opiskelijoista.

”... meillä naisvaltasilla aloilla se on hyvin paljon näin, että vaikka opiskelet mitä, niin niin ja sehän vaikuttaa kuitenkin sinuun omaan työskentelyyn se mitä opis- kelet ja miten opiskelet niin nin tuota palakassa se ei näy millonkaan.”

”... Kyllä mulla vaikutti, parani huomattavasti, nousi palkka, työtehtävät nyt muuttu tosiaan...”

”... kun on yritys siellä taustalla, niin he on niinku hyvin joustavia ja sitten siinä katotaan sitten tietenki vuosittain niitä palkkoja, että mitäs työtehtäviä itse kullakin on ja kun ne elää hyvin paljon ne palkatkin just niistä toimenkuvista riippuen...”

”... Itellä muuten hajos yks tietokone ja kaks tulostinta tuossa opiskeluaikana. Tietokone raskittiin, tietokoneen ostin, mutta tulostimet oli sitten, että olin muitten tulostimien varassa, kun en enää niitä alkanu ostaa.”

”...vaikka niitä ei ollu niitä lähipäiviä kun ne kaks kuukaudessa suunnilleen, niin kyllä silti bensat oli tosi kalliita maksaa jonku verran oli jo olemassa niinku tieto- koneita ja se tosin hajosi siinä välillä ja oli pakko ostaa uusi, kyllä kirpasi.”

8.3 Opiskeluympäristö – ”Kun netti ei pelannu, niin se ei pelannu!”

Opiskeluympäristö-osa-alueeseen kuului haastatteluaineiston pohjalta: Fyysinen ympäristö, psyykinen ja sosiaalinen ympäristö (vuorovaikutus), virtuaaliset opimisympäristöt, opintojen järjestäminen, opinnäytetyö, monialainen opinnäytetyöryhmä, ilmapiiri ja vertaistuki. Nämä tekijät joko paransivat tai heikensivät opiskelijan opiskelukykyä, sen mukaan, miten opiskelija koki sen.

Fyysinen opiskeluympäristö:

Fyysiset opetustilat olivat haastateltavien mielestä toimivia ja tarvittaessa saatavilla. Muutamia yksittäisiä tilanteita oli ollut, jolloin tila ei ollut käytössä tai sitä jouduttiin vaihtamaan, mutta siitäkin oli ollut vain hyötyä opiskelijalle. Auditorion koettiin haittaavan vuorovaikutusta ja muuttavan opetuksen luentotyypiksi.

”...koululla on kumminkin niitä työskentelytiloja käytettävissä ollu, se on ollu kans tosi iso juttu, koska tuota ite kun tulee kauempaa ja näin, niin sitten kun menee, niin menee koko päivä kun yrität hoitaa kaikki kirjastot ym. niin välillä kaipaa semmosta omaa rauhaa ja vähän jotain syönnurkkausta ja näin, niin sitten on ollu silleen kiva, että siinä koululla on ollu, siinä on ollu kirjastot lähellä, siinä on ruokapuoli toiminu ja rakennuksesta löytyy hiljasta nurkkausta jos joku haluaa vähän rauhoittua, on päässy luokkatilaan, itte työstää omia opintojuttuja ja näitä tehtäviä ja muita jos on tarvinnu et ne tilat on ollu niinku käytettävissä...”

”... loppuvaiheessa tietinkin kun meillä oli ne, näitä opareittten esityksiä, niin se yks auditorio oli pois käytöstä, et sitten haettiin niitä luokkia, mut se toisaalta helppotti sitä esiintymistä jotenki ku oltiin pienessä luokassa. Että en moiti sitäkään mutta tuota, jonkun verran oli näitä, että jouduttiin vaihtaa luokkaa ja tekniikka ei pelannu ja näin mutta tuota, mutta ei se ollu mikkään iso juttu koskaan...”

”Tilat olivat yleensä sopivia ja apuvälineet (IT) toimi. Välissä oltiin turhaan auditoriassa missä vuorovaikutteisuus katosi ja tunnit muuttui luennoiksi.”

Psyykinen ja sosiaalinen ympäristö: (vuorovaikutus)

Ammattikorkeakouluympäristön vuorovaikutukseen oltiin tyytyväisiä. Tarvittaessa löytyi henkilö, joka osasi auttaa ja tämä koettiin tärkeänä.

”Tutorille, terkkarille tai opettajille pitää pystyä kertomaan vaikeuksista jonka jälkeen niihin varmasti löydetään ratkaisu.”

”Vuorovaikutteinen avoin ja keskusteleva opiskeluympäristö on minusta tärkeintä.”

"...tukipalvelujen (kirjasto, yms.) henkilöt osasivat auttaa ongelmissa hyvin ja esittelivät omaa toimintaansa hyvin meille opiskelijoille."

Virtuaaliset oppimisympäristöt:

Virtuaalisten oppimisympäristöjen toimivuudesta oltiin montaa mieltä. Pohjois-Suomen huonot internetyhteydet haittasivat joidenkin opiskelijan opintoja. Jonkun oppimistehtävän tekemiseen meni paljon aikaa huonojen yhteyksien vuoksi. Tarvittaessa opiskelijat käyttivät työpaikan yhteyksiä apuna. Etäopetus oli ollut myös opiskeluun hakeutumisen kriteerinä, ilman etäopintoja eivät olisi opinnot olleet ylipäätään mahdollisia. Opintojen alussa virtuaalisten oppimisympäristöjen käyttämisen kynnyks oli ollut korkea, mutta oli madaltunut kokemuksen myötä. Opiskeluaikaisten virtuaaliympäristöjen monipuolisuus oli huomattu työelämässä, kun niitä ei ollut enää käytettävissä. Etäyhteydet toisiin toimipaikkoihin koettiin alun hankaluuksien jälkeen hyviksi. IT-tukeen oltiin tyytyväisiä ja se olikin pelastanut monesta tilanteesta.

"... Meilläki oli täällä välillä huonot yhteydet, nyt on kyllä onneksi paremmat, mutta silloin oli vielä huonot yhteydet ja pätki ja noin, niin kyllä kai se oli sitä, että sitä istu sitten vaan siinä tietokoneella hyvin pitkälle..."

"... Mulle tuo etäopetus oli semmonen kriteeri, että ehottomasti, jos ei olis etäopetusta ollu niin, en ois ähteny, lähteny ees opiskelemaan että tuo opiskeluympäristö, opetustavat ja muut, ei mulla ois ollu mitään mahdollisuutta tässä elämäntilanteessa niin alkaa käymään jokapäivä kouluilla, koulussa istumassa tunteilla..."

"... tämä etä laitteitten käyttö ja tämmöset vaihtoehtoiset sovellusten käyttämiset niin ainakin mulla madaltu todella paljon niitten käyttäminen koulun myötä. Ne on jotenkin niin hyvin hallinnassa tuolla Lapin AMK:ssa. Ei mitään ongelmia niitten kans..."

"... heleppo oli näitten koulun linkkien kautta päästä niinku tutkimaan sitä tietoa, hakemaan tietoa, ja nyt sitten tuota nyt sitä mahdollisuutta ei ole, ei ainakaan niin heleposti ole..."

"... ATK- tuki on ollut aivan äärettömän hyvin niin kun tavotettavissa ja paikalla ja saavutettavissa ja se on mun mielestä pelastanu todella todella monesta monesta pulasta sitten että, että ihan siellä tunnin aikana lähiopetustunneilla kuin myöskin näissä etäyhteyksiä otettaessa..."

Opintojen järjestäminen:

Opintojen järjestämiseen oltiin pääosin tyytyväisiä. Opintojen jakautumisesta opiskeluaikalle tasaisemmin toivottiin. Joidenkin mielestä opintojaksojen sisällöt eivät tarjonneet riittävästi annettavaa omaan työhön. Tehtävien palautuspäivissä joustettiin tarvittaessa ja opiskelusta oli tehty edullista. Tehtävien suorittamista paan toivottiin valinnaisuutta. Alussa oli luennoitu stressistä ym. opintojen kuormittavuudesta ja se koettiin hyväksi. Opintopisteiden ansaitsemisessa oli koettu hajanaisuutta, joiltakin kurssilta 5 op kertyi helpommin kuin toiselta. Lähipäivien määrään ja opintojaksojen vuorovaikutteisuuteen ja poikkialaisuuteen oltiin tyytyväisiä. Erilaisten ihmisten kanssa työskentelystä koettiin saavan eväitä myös työelämään. Aikaraami (1–1,5v.) opintojen kestossa aiheutti mietintää, sitä pidettiin työnohessa suoritettuna liian tiukkana.

”...voi sanoa, että ensimmäistä kertaa oikein nautin koulunkäynnistä, nyt kun kävin tämän ylemmän amkin, et se oli niin kun tosi hyvin se järjestetty...”

”...mie tiiän että mejänki luokalla oli henkilöitä, jotka eivät kokeneet saavansa opiskelusta hirveesti irti. Että ite pystyin yksilöimään niitä kursseja todella hyvin...”

”...oli semmosta joustavuutta ja tuota näitä että näitä deadlineja välillä venytettiin tai sitten no, se oli yks tärkeimmistä, mutta tuota annettiin lisää aikaa tehtävien tekoon, mikä oli tosi tärkeää.”

”...ne tehtävien tekemiset tuli tiettyinä ryppäinä, en tiiä johtuko se jotenkin siitä, että ne oli 5 op kokonaisuuksia ne jotankin aina sitten meni se homma niin, että ne tuli semmosena kertasykäyksenä. Et kun syksyllä alotettiin, siinä teit jo jonku verran alotit, opettelit tekemään niitä tehtäviä niin siinä vuodenvaihteessa, joulukuussa aivan törkeä määrä mitä niinku sulla oli niitä palautettavia tehtäviä ja deadlineja...”

”...selvästi lisäsivät sitten tuonne noihin opintotehtäviinki, että saatiin valita A, B tai C –tahtävä, joka helpotti sitten sitä työn kuormittavuutta, sitä opiskelun kuormittavuutta, koska jokainen sitten löysi sieltä sitä, vähän sitä vaihtelua ja jokainen sai valita sitten sitä, et mikä oli se soveltuvin tapa sitten tehdä, että selvästi he sitten kuuntelivat sitä palautetta, mitä mekin oltiin heille annettu...”

Opinnäytetyö:

Opinnäytetyön tekemisessä koettiin tärkeänä se, että aihe olisi valmiina jo opiskelun alkaessa. Näin sitä voi alkaa työstämään jo heti, eikä kaikki kasaannu loppuvaiheeseen. Muuten opiskelusta tulee liian työlästä.

"... olis mahottoman tärkeä, että se opinnäytetyön aihe, niin se olis selvillä jo siinä vaiheessa kun koulun aloittaa..."

"... Elokuun puolella välissä en ollu kirjoittanu vielä riviäkään opinnäytetyötä, ajatustyötä paljon ja haastattelut olin litteroinu, ja näin (...) se oli aivan mahoton, myös se syksy, myös tammi-helmikuu, myös toukokuu ja sitten se syksy. Plus sitten kesä, kesällä, kesän ajaksi annettiin niin paljon tehtäviä, että tuota, ja sitten oli vielä yksi rästitehtävä, niin kesä meni täysin tietokoneen kanssa myöskin..."

Monialainen opinnäytetyöryhmä:

Monialaisessa opinnäytetyöryhmässä työskentely koettiin hyvänä ja antoisana.

Ryhmän mukana edetessä oma opinnäytetyö valmistui kuin huomaamatta.

"Tuossa monialaisessa, kun meidän piti heti alkaa kirjoittaa, oli aihetta eli ei, niin jokainen niinku joutu jo siinä muitten opintojen ohella alkaa työstää sitä opinnäytetyötä ja se oli hyvin toimiva ratkaisu sitten, et toki se lisää sitä työmäärää mutta ainakin se edisti asiaa kokoajan eteenpäin..."

"... me lähettiin sinne työstää sitä tutkimuksellista kehittämistä ensin niinku kirjoittamaan auki ja sitten työstettiin niitä aiheaihoita jne. kirjallisesti pääasiassa. Se kumminkin aina eteni siitä pikkuhiljaa ihan huomaamatta. Meillä ei ollu se paine tavallaan siinä opinnäytetyössä ollu niin kova, mitä sitten jos ois itse tehny yksin. (...) Meillä se niinku rytmitti sen kauheen paljon tasasemmin, toki ois vieläkin tasaisemmin voinu, mutta että niinku se kyllä oli tosi iso, tosi iso juttu, että sitä alettiin heti työstää sitä opinnäytetyötä."

"... monialasessa opinnäytetyöryhmässä ja meillä piti aihe olla jo heti sillon syyskuussa, lähettiin heti työstämään sitä opinnäytetyötä, niin se kumminkin jakautu aika tasaisesti se meidän opinnäytetyön työstäminen ja sen vuoksi ehkä se niinkun ei tuntunu se opiskelu, niitten muiden tehtävien tekeminen, toki se oli hirvaan raskasta joo, mutta se opinnäytetyön tekeminen siellä alhaalla niin kun eteni kokoajan sitä samaa tahtia..."

"... mitä seurasi sitä muita, niin monella oli niin että esim. tammikuussa ei vielä ollu ees aihetta, mutta sitten kun mulla oli itellä se aihe jo valmiina, kun minä tulin ylipäättänsä kouluun, mie sain heti lähtee työstää sitä opinnäytetyötä, niin se eteni siinä samaa vauhtia. Mutta sitten jos siihen olisi pitänyt vielä työ lisätä niin kun päälle, niin eihän se ois onnistunu. Ei kertakaikkiaan..."

Ilmapiiri:

Opiskelun ilmapiiri koettiin hyväksi. Opiskelutovereista muodostui läheisiä ja toisia tuettiin tarvittaessa.

"... meillä oli hirveän hyvä henki omassa ryhmässä, että niitä niinkun oottiki niitä päiviä, että kiva nähä, ja kiva kuulla, missä ihmiset on menossa ja mitä nyt tänään, että ne oli semmosia..."

”... se jotenki se henki siellä amkissa oli minusta semmonen, semmonen kiva henki kaikenkaikkiaan ja semmonen läheinen, vaikka se on aika iso laitos, niin jotenki semmonen mukava yhteisö se koko porukka siellä...”

”...tykkäsin siitä Lapin AMK:n ilmapiiristä mikä meillä oli siellä YAMK-puolella, minusta opettajat oli mukavan rentoja, ne ei ollu liian tiukkapipoja, ymmärsivät tämän työelämän puolen...”

”Opiskelu ilmapiiri oli erinomainen ja toisia tukeva. Autoimme iltaisin toisia IT ongelmissa ja jaoimme luomisen tuskaa opiskelijoiden ja tutorien kesken.”

Vertaistuki:

Toisten opiskelijoiden vertaistuki koettiin hyväksi. Toisten puurtamisesta oppimistehtävien parissa opiskelijat saivat voimaa ja keskusteluista uusia näkökulmia omiin ajatuksiinsa.

”... sitten kun niitä piti puurtaa niitä kirjallisia tehtäviä, niin sitten sitä aatteli, että no niin ne puurtaa ne kaikki muutkin ja kohta me taas nähdään ja kohta taas käsitellään, ja minkähänlaisia ne on tehneet näistä esityksistä ja siellähän tuli aivan valtavan hienoja esityksiä ja näin, että tuota, se lisää sitä motivaatiota ja että jaksamista, kun näkee että muutkin tekkee ja muutkin puurtaa ja on niitä yhteisiä päiviä siellä...”

”... nuissa tehtävien teossa niin siinähan oppi paljon kun ite teki, mut sitte se, että kun toiset ihmiset teki samoja tehtäviä niin he aatteli ihan eri kantilta niin se oli valtavan antosaa sitten kun niitä yhdessä käytiin läpi, että niinku että ajaa, että sitä voi aatella noinki, että mie en ees huomannu että tuommonenki voi tulla niinku mieleen ja et se oli kauhean opettavaa just semmosta, avartavaa ja toi sitä semmosta laajempaa näkökemystä, mitä ei niinku ite ja yksin opiskellen saa eikä varsinkaan lukemalla tenttiin kirjasta.”

”... sitten keskusteltiin opiskelukavereittenkin kans, että mites te ootte hoitanu sen lastenhoidon tai mites teillä menee tää ja tää, sitten sieltä sai semmosia vinkkejä, että hei oishan sen voinu ehkä näinkin tehdä.”

8.4 Opetustoiminta – ”Jäi vähän niin kun tyhjän päälle.”

Opetustoiminta-osa-alueeseen sisältyi haastatteluaineistoa analysoimalla oppimistehtävät, palaute, arviointi, orientointi, viestintä, opetus ja ohjaus. Nämä tekijät vaikuttivat joko opiskelukykyä edistäväksi tai estäväksi tekijäksi, sen mukaan, miten opiskelija sen koki.

Oppimistehtävät:

Oppimistehtävät koettiin hyvin työläiksi ja vaativiksi. Tehtävät olivat kuitenkin mielekkäitä ja niiden tekeminen opetti enemmän kuin kirjasta tenttiin lukeminen olisi opettanut. Tehtävien määrä, suhteessa opintopisteisiin, vaihteli jonkin verran opintojaksojen välillä. Oppimistehtävien suoritusastoihin kaivattiin valinnanvaraa.

"... siinä on yksinkertaisesti niin paljon sitä tehtävää ja sitten, sitten eihän se joku kirjottaminen sinänsä vie sitä aikaa vaan se siihen materiaaliin tutustuminen ja siihen niinku niitten hyvien lähteitten valitseminen, niin siihen meni ainakin mulla tosi paljon aikaa."

"... tehtäviä oli paljon ja ne oi laajoja ja aina ei ollu selvillä, että mitä niinku haluttiin ja odotettiin, niin toisaalta itte halusi tehdä työn hyvin niin välillä kasautu näitä tehtäviä, että niitä saatto olla kolmekin isoa työtä plus opinnäytetyö siinä niinkun yhtä aikaa menossa. Niin se oli semmonen, että meinas järki lähteä, että miten tästä niinku selviää, kun on muutakin elämää kuitenkin."

"...kun oli esim. joku 5 op:n kokonaisuus tai 10 niin välillä tuntuu että tää tehtävien määrä ei se ollu mitenkään tasapuolinen, joskus sais kohtalaisen heleposti sen 10 op täyteen ja joskus taas tuntu, että aivan hirveästi oli töitä siihen kymmeneen tai vaikkapa viiteen opintopisteeseen. Et se ei menny aina tasan..."

"... aika jähmeitä oli ne tehtävänannot siinä toteutustavassa (...) piti tehdä video, niin tuntu, että se ainoa mahdollisuus, että nyt pitää kaikkien tehdä se video huolimatta siitä, soveltuuko se sinulle itsellesi parhaiten se tekemistapa vai ei, että siinä tuli välillä just semmonen tunne, että eikö tähän nyt olis voinu laittaa ehkä kolmea eri tapaa, millä tämän tehtävän voisi tehdä. Että ois voinu sitten se opiskelija itse valita sieltä kenties, että tuo ois se soveltuvampi tapa tehdä..."

"... ei minustakaan 5 op ei se helpolla tullu mistään, mutta joskus se vaati paljon töitä, joskus se vaati aivan hiivatisti töitä, että siinä pikkusen oli semmosta epätasasuutta..."

Palaute:

Haastateltavat kokivat, että opiskelusta ei saatu riittävästi sanallista palautetta. Pelkkä numero ei kerro tarpeeksi oppimisesta tai kehittämiskohteista. Toki joillakin opintojaksoilla palautteen anto toimi hyvin.

"...sitten esim. meillä oli tämmönen, mejän piti tehdä niinkun, mikä sana se on, opintopäiväkirja tai joku tämmöseen muotoon yksi iso tahtävä, niin mulle ei tänäpäivänäkään ole valjennut että, mitä siinä ootettiin, että mikä oli ja miten se olisi pitänyt kirjottaa, että tuota ei, että ei ees niinku arvioinnin yhteydessä, ker-

rota, että mitä odotettiin. Et vaikka arvioinnissa sinänsä jotakin niin tuota se, ymmärsi että se minun kirjoittamani teksti oli väärän muotoinen, mutta en tiää tänäpäivänä, että minkämuotoinen sen piti olla...”

”... kun sitten saatiin monesti sitten vaan se numero, sitten ei välttämättä tienny, että no, mikä osio siinä niinku siinä itsellä meni pieleen. Että jos sai nelosen, niin mikä asia mulla uupu, siitä vitosesta, että mikä se olis ollu se kehitettävä kohde itsellä, miten mie olisin voinu itse parantaa sitä...”

”Toki oli opettajia sitten arvioinnissa, jotka niin kirjotti sen kirjallisen palautteen, niin sillon sen tajusi, että okei, että nyt olis pitäny käyttää enemmän lähteitä. Tai okei, nyt oli rakenne mulla väärin, tai että nyt ei ollu riittävän monialainen tämä juttu tai, että nyt oli vähän yksipuolista tekstiä tai nyt sovelsin liian vähän. Niin sillon se oli niinku helppoa...”

”... Mutta jos siitä ei tullu ku se numero, niin sitten sitä jäi tyhjän päälle. että no en tiedä, mitä olisin voinu tehdä toisin.”

”Palaute oli monissa tehtävissä heikkoa. Sitä ei käytännössä ollut ollenkaan.”

Arviointi:

Opintojaksojen arviointi vaihteli opintojaksojen välillä. Joillakin opintojaksoilla arviointi oli tuotu esille opintojakson alussa, mutta joillakin opintojaksoilla arviointikriteerit jäivät epäselviksi. Arviointien saaminen kesti todella kauan aikaa. Myös arviointiasteikko 1-5 herätti pohdintaa.

”... ne yhteiset mistä aloitettiin, niin niissä tuli tehtäviäkin, että semmoinen opiskelu oli aika mielenkiintoista, että saatiin esim. joku tehtävä, mutta ei meille nyt isommin kerrottu, että miten se täytyy tehdä ja ei ohjattu ja saatiin siitä sitten joku arvosana sitten ja jäi vähän epäselväksi ne kriteerit, että millä ne oli arvioitu...”

”... tuo arviointi oli mulle niin kun hirveen helppo osio tavallaan, että mie löysin tosi paljon tietoa siitä, että millä kriteereillä ne tehtävät arvostellaan. Et oli Moodleen laitettu ja monesti mejän niinku opettaja, niin hän kerto aina siinä alussa, et mitkä on ne kriteerit, jos haluaa vitosen, mitkä kriteerit, jos saa ykkösen tai näin...”

”...arviointien saaminen kesti välillä niin kauan, että ei enää muistanut mitä arvioitu tehtävä edes sisälsi. Nämä ongelmat koski lähinnä yhteisten aineiden kursseja.”

”... semmonen arvosteluasteikko 1-5 ei ehkä välttämättä ole se toimivin ratkasu, mutta ei mulla nyt tosin ole esittää mikä se sitten vois olla se arviointimalli ja kai sitä opiskelua, opintojen edistymistä täytyy jollakin lailla arvioida, mutta aika monella se kuulosti aikamoista suorittamista olevan.”

Orientointi:

Opintojen alkuvaiheeseen kaivattiin selkeämpää orientointia oppimistehtävien tekemiseen. Esseiden kirjoittaminen alkoi kuitenkin sujua opintojen edetessä.

"... meillähän ei ole sama orientaatio niin kuin opettajilla, että sitä vaan niin kuin sitä sitten vasta alkoi opettelemaan sitä opiskelua. Ei yksinkertaisesti käsittänyt, että mitä, mitä ootetaan..."

"... tavallaan olisin niin ku kaivannu ohjausta, jotain ihan perus kertausta, miten essee kirjoitetaan tai mitä opettajat olettavat, että missä muodossa me vastataan tai millä tavoin tai näin. Tavallaan ne työkalut, että millä lähetään sitten vastamaan niihin asioihin, niin kyllä ne mulla oli myöskin tosi hakusessa. Et, että ei tullu sitä ohjausta riittävästi siinä, joku pienimuotoinen kertaus. Kyllähän ne sieltä sitten ajan mittaan löyty, että mitä ja miten se essee tehdään ja oli raporttipohjaa, mutta kyllä se oli tosi hakusessa, että mikä on olennaista ja mikä ei oo, kun ei ollu tavallaan sitä tieteellistä pohjaa..."

"... kyllä siinä niinku ite, kehitty tietysti hyvin paljon siinä matkan varrella, mutta tuota, että just sen esseiden kirjoittamisessa, justiin esim. ja niitten oikeitten lähteitten löytämisessä..."

Viestintä:

Opettajan kanssa käytävän yhteydenpitoon oltiin tyytyväisiä, samoin opintotoimiston. Omalla aktiivisuudella yhteyden ottamisessa oli kuitenkin paljon merkitystä. Alun Hops-keskustelun jälkeen yhteydenottamisen kynnys madaltui.

"...koululta vastattiin aina todella nopeasti niin ei ainakaan jääny koulu niinkun ikinä siihen esteeksi eikä ongelmaksi."

"... tämä kouluhan aina vastas tosi nopeasti jos opintokeskuksesta tartti jonku lapun tai muun, niin se oli niinku mahtava, että sieltä ei ikinä tarvinnu toista kertaa kysyä vaan koulun puolelta tuli aina niinku napsauttamalla ne vastaukset..."

"... tosi hyvin tuli vastauksia, tosi hyvin sai tarvittaessa aikoja että pääsi opettajan kans juttelemaan, jos oli tarvetta. Ja tuota et se pelas kyllä hyvin. Ja tunsin, että tulin kuulluksi ja ymmärretyksi ja autetuksi, silloin kun olin sen tarpeessa..."

"...tavotin opettajat kauhean hyvin, mutta sitten taas se riippu hyvin paljon omasta aktiiviseedesta. Että, jos itse haet aktiivisesti sitä kontaktia, niin kyllä se silloin toimii todella hyvin, mutta sitten jos en itse olisi hakenut sitä kontaktia tai osannut sitä hakea niin eihän ne opettajat olisi ehtiny, ehtiny siihen vuorovaikutukseen niin paljon..."

”... itellä oli monesti niin pakotavia juttuja, että oi pakko vaan ottaa yhteyttä, mutta aika korkea kynnys oli aluks niin kun ottaa sitä kontaktia, mutta siinä oli ihan hyviä, niitä opinto-ohjauksen palaverereja, niin siinä tavallaan niinkun karisi sitten se, tavallaan niinku madaltu sitten se kynnys. Tiesi itekkin, että voi ottaa yhteyttä ja tiesi, millä tavoin voi ottaa ja näin että. Olen kyllä ihan tyytyväinen tähän vuorovaikutukseen...”

Opetus:

Opetuksen tasosta oltiin montaa mieltä. Opintojaksojen kesken oli hyvin paljon vaihtelua opetuksessa. Varsinkin yhteisten opintojaksojen opetuksessa oli haasteita esim. opettajien työnjaossa, ryhmiin jakautumisessa, sisältöjen mielekkyydessä ja luennoinnissa. Ilmainen oppimateriaali, tauot ja iloiset opettajat koettiin hyväksi. Opettajien panos koettiin ohjaavana varsinaisen opettamisen sijaan. Opettajien osaamiseen oltiin tyytyväisiä.

”...nämä yhteiset luennot, mitä oli siellä alussa, ja tehtävät, niin ne oli vähän minusta vähän semmosia hankalampia, niissä semmonen ohjeistus ja rakennekin oli joskus vähän, vähän niinkun semmosta erilaista. Ja sitten oli joitakin voi sanoa, ihan tyhjänpäiväisyyksiä, tai sitten ne oli joko niin puuduttavalla tavalla esitettyä että ei jaksanu vaan kuunnella...”

”Tehtävät olisi laittaa moodleen, eikä ryhmiin jakautumisesta tarvitse tehdä mitään numeroa vaan ryhmät voisi päättää jo etukäteen.”

”... ne lähipäivät, nehan oli raskaita, tuli paljon asiaa ja riippu kyllä hyvin paljon luennoitsijasta että oliko se miellyttävää kuunneltavaa vai ei se opettajien se asiointien esittämistapa...”

”... siellä oli sitten semmosia päivän piristykksiä ja kahvitaukoja tai oli joku yllätyslunnoitsija tai ei oltukaan luokassa vaan mentiinki ulos tai tämmösiä, niin sitten niistä jäi kivoja muistoja ja ne niinku lisäs sitä, et ei oo sitä semmosta perinteistä että sinä istut ja kuuntelet ja olet hiljaa vaan, että siellä oli hyvin paljon vuorovaikutusta ja sinne tuli aina mielellään ja halusi osallistua niihin lähipäiviin. joka ikinen kerta sitä aatteli, että mitähän kivaa siellä nyt tulee, siellä varmaan tulee kaikkea kivaa...”

”... on iloiset opettajat vastassa, eikä naama rutussa. Vaan ovat siellä ja kehuvat ja kannustavat ja neuvovat sitten siinä matkan varrella, jos tuntuu, että tulee se, tulee se ongelmakohta...”

Ohjaus:

Opettajilta saatuun ohjaukseen oltiin tyytyväisiä. Varsinkin monialaisessa opin- näytetyöryhmässä tuutorin merkitys oli suuri.

”... se opinnäytetyöhän oli semmonen omanlaisensa rutistus ja tuota ite oli jo välillä heittämässä pyyhkeen kehään, että mie teen sitten kun on voimia, nin tuota, hirveän hyvin opettajat tsemppas ja osas oikeat sanat sanoa, että tuota jaksoi jatkaa ja sai sen ajoissa valmiiksi, niin niin, jotenki eikä silti ei ollu semmosta painostamisen tunnetta vaan just semmonen kannustaminen ja tukeminen niin, mie kyllä tykkäsin kovasti...”

”Mulla se opinnäytetyö oli siinä mielessä vähän erilainen, että kun olin siinä monialaisessa opinnäytetyöryhmässä, niin se ryhmän voima ja vahvuus oli, ja se tuki, oli niin valtava, että, että, siinä oli hirveen hankala niinku ajatella, että kuinka paljon se opettaja ohjasi, ja kuinka paljon se ryhmä ohjasi ja näin...”

”...oon myöskin siihen vuorovaikutukseen tyytyväinen kyllä, että ihan riittävästi sain ohjausta myös opettajilta, mitä tarvitsin...”

”Tuutorointi oli erittäin hyvää. Tämän tärkeys näkyi varsinkin meidän monialaisessa pilotissa, jossa tuutorilla oli iso vastuu opintojen etenemisestä. Meillä ei ollut mitään prosessia mitä noudattaa, vaan tutor opettajat korvasivat prosessit ja ohjeet.”

8.5 Opiskelun esteitä – Vaikeuksien kautta voittoon!

Haastattelussa kysyttiin myös erikseen opiskelun aikana koettuja esteitä, mitkä tekijät olivat hankaloittaneet opintojen etenemistä. Näitä olivat työnantajan eriarvoinen opiskelijoiden kohtelu, turhan työn tekemisen kokemus, ”Työvoimavoimisto”, omaehtoisen opiskelun aloittamisen hankaluudet, taloudellinen tilanne, kulkuyhteydet, työpaikan sulkeutuminen, lastenhoitajan puuttuminen, alkuvaiheen ongelmat ja töiden loppuminen.

”... semmonen eriarvosuus, että työnantaja kohtelee opiskelijoita. Meillä on semmonen ohjeistus että se on 10 palkallista päivää vuodessa voi käyttää opiskeluun ja se pitäs koskea kaikkia, mut siinä oli hyvin monenkirjavaa, etä joillekin ei myönnetty ollenkaan, joku sai sen 10 päivää per vuosi, itelle myönnettiin esim. 5 päivää per vuosi (...) mut se ett miten työnantaja suhtautuu ja miten työssä sitä asiaa, asiaa tuetaan niin se on yks juttu.”

”... kun opinnäytetyö yhdessä esimiehen kans mietittiin, mikä se on,(...) niin samaan aikaan osastolla kehitettiin, niinkun sammaa asiaa (...), et tuli semmonen tunne, et mie teen ihan turhaa työtä, et kun tämä asia niinku etenee omalla painollaan siellä...”

”... sitten taas joku työvoimatoimisto, jonka toimintaan ei ite vaan voi niinku vaikuttaa mitenkään, niin se oikeasti jarrutti siellä ja heidän hitautensa ja heidän kankeus...”

”Mie voisin nostaa vielä tuohon ulkoisiin esteisiin niin tämän rahatilanteen...”

”... Mut se mikä oli hankalaa, niin oli nuo kulkuyhteydet, että tuota kun eihän täällä vaan kulje nuita linja-autoja eikä muita, mutta siihen. Yleensä ne oli niin hienosti järjestetty, että tuota oli se etäyhteyksimahollisuus sitten, kun ei vaan yksinkesteisesti päässy tulemaan eikä pystynyt, eikä ollu rahallisesti mahdollisuutta tulla. Mutta vasrasti niinkun, sitähan me naurettiinkin siellä yks helsinkiläinen opiskelija, jolla kesti 1,5 tuntia saapua Rovaniemelle, itse ajoin kolme tuntia sinne.”

”... kun tein sitä omaa kehittämistehtävää omaan yksikköön opinnäytetyönä niin sitten ensimmäistä kertaa, kun meillä on aina ollu omassa yksikössä niin, että se on kiinni heinäkuun, 4-5 viikkoa (...) niin just silloin kun mie aloin opiskelemaan niin tilanne muuttu, meillä oli hirvittävän isot muutokset siellä yksikössä menossa, ja tilanne muuttu sillä tavalla, että mejän yksikkö olikin koko kesän kiinni 3 kk. Ja tuota se oli sitä aikaa jolloin mie olin niinku suunnitellu näitä kehittämishommia sille kesälle ja semmosia tapaamisia sun muuta, niin tuota eihän se sitten järjestynyt kun koko paikka oli kiinni. Et siinä oli semmonen pieni hengenvedon paikka, että mitäs nyt? (...) Se oli pikkusen semmonen yllättävä, mutta hyvin se, ei se sitten lopulta häirinnyt, mutta vähän aikaa piti niinku miettiä, että miten tämä nyt sujuu. Mutta sitten pelattiin ilman niitä, ja ihan hyvin se meni kuitenkin sitten. Ei mittää, mutta tuota säikäytti se vähän.”

”... ei ollu kylässä lastenhoitajaa.”

”... esteet liitty hyvin paljon siihen alottamiseen ja alkuun että siinä välillä ei niin niitä esteitä ollu hirveesti, vaan kyllä ne kaikki oli niinku siihen alkuun hyvin vahvasti painottuvia että ei tullu sitten mitää tämmösiä äkillisiä muutoksia enää siinä vuoden aikana tai näin että kyllä ne oli vaan ne alkupainotteisia sitten ne esteet.”

”Töiden loppuminen pakotti muuttamaan suunnitelmia. Lopputyön aihe muuttui ja nyt lopputyöni on puhtaaksikirjoitusta vaille valmis. Nyt minulla ei ole vain ollut aikaa kirjoittaa sitä puhtaaksi.”

8.6 Kehittämistoiveita – Paljon hyvää, jotain parannettavaa

Haastattelun lopuksi keskusteltiin siitä, mitä Lapin AMK voisi tehdä opiskelukyvyn edistämiseksi ja opiskelun esteiden madaltamiseksi? Kommentteja tuli siitä, että paljon jo tehdään ja on olemassa, mutta enemmän pitäisi panostaa YAMK-tutkinnon tunnetuksi tekemiseen, opintojen järjestämiseen, opiskelijoiden jaksamiseen, orientaatiovaiheeseen, virtuaaliongelmiin, palautteen antamiseen ja opinnäytetyöhön. Opiskelijoita askarrutti myös, yliopisto vs. YAMK ja, että mitä YAMK-tutkinnon jälkeen?

”No minusta siellä tehään jo aika paljon kuitenkin...”

”... niin Lapin AMK auttaa jo tosi paljon. Että kyllä siellä on niinku tosi moni asia on hirveen hyvällä mallilla ja on niinku viety, ja toivosin tietenkin että ne palvelut sitten säilyy, että se ATK-tuki on siellä käytettävissä iltasin ja millon vaan ja olis näitä erilaisia opiskeluympäristöjä paljon käytettävissä ja opintosihteerit ja opintotoimistot käytettävissä ja näin että ei ainakaan ne palvelut sitten lähtis huonontumaan. Vaan että saatas säilytettyä ja ylläpidettyä niitä olemassa olevia palveluja jo.”

YAMK-tutkinnon tunnettavuuden parantaminen:

Opiskelijat olivat sitä mieltä, että Lapin ammattikorkeakoulun tulisi osaltaan parantaa YAMK-tutkinnon tunnettavuutta. Tutkintoa tulisi tuoda tietoisesti enemmän esille, tiedottaa sen sisällöistä ja antamasta pätevyydestä, jotta sen arvostus nousisi.

”... tämä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon arvostaminen, niin minusta Lapin AMK:ki sain tuua sitä tutkintoa esille, tuua sitä tutkintojen sisältöä esille...”

”... tämä jet-tutkinto, johtamisen erikoisammattitutkinto niin, sitä arvostetaan melkeinpä enemmän kuin ylempää ammattikorkeakoulututkintoa. Ja tuota sehän nyt on aivan höpöä hommaa.”

”... semmosta mainostyötä, mitä on tämmönen tutkinto, mihin se pätevoittää, mitä siellä opiskellaan, koska esim. joku maisteritutkinto, tottakai ne on hyviä ja ne antaa tietoa siitä alasta, mutta ei heillä välttämättä ole, jos ei ole erikseen valinnu, niin heillä ei ole johtamisopintoja yhtään.”

”... toisivat esille tätä, että mitä tää ylempi ammattikorkeakoulututkinto sisältää koska sehän on mahottoman hyvä tutkinto ja mahottoman hyvä koulutus.”

”... se semmonen motivaation ylläpitäminen, sitä mie tarkotin tuolla ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tutuksi tekemisellä, että semmonen, että kun on tiedossa, että mitä opiskelee, että semmonen, semmonen arvostus ulkopuoleltakin niin kyllä sillä on merkitystä sen motivaation ja jaksamisen kannalta...”

Opintojen järjestäminen:

Opiskelijat olivat tyytyväisiä opintojen järjestämiseen jo nyt, mutta toivoivat vielä tasaisempaa opintojen rytmittämistä, jotta ne eivät kasaantuisi tietyiksi ryppäiksi. Myös opintojaksojen sisällä 5 op tasaisempaa jakaantumista ja oppimistehtävien yksilöintiä sekä suorittamistapojen valinnaisuutta toivottiin. Myös opintoihin laskettu aika (1,5v.) aiheutti pohdintaa.

”... pystyskö niitä opintopisteitä jotenkin tasasemmin jakamaan sitä 5 op?”

”... se opintojen parempi rytmittäminen ja se, että niissä tehtävissä ois niitä vaihtoehtoja joista vois valita itsellensä sopivimman.”

”... opintojen yksilöinti se on ehkä semmonen juttu, johon vois sitten kiinnittää vielä enemmän huomiota...”

”... se, että siellä kurssivalikoimissa ois riittävästi sitä variaatiota ja semmosta niinku keinoja yksilöidä että ne tehtävät vois vetää vielä rajummin sinne yritykseen tai työpaikalle omaan työpaikkaan, eikä niin että ne keskittyikin johonkin yleiseen vähän laajempaan tietokokonaisuuteen. Vaan että mahdollisimman moni pystys sitten viemään sitä sinne omaan käytäntöönsä niin se ois semmonen tosi hyvä, ja se myös lisäis sitä opiskelumotivaatiota, mutta siinä sitten kohtais ne useammat intressit, se oma oppimisintressi, työnantajan intressi ja sitten myöskin se koulun intressi.”

”... jotenkin tuntuu, että se 1,5 vuotta se aika, en tiää mihin se perustuu, että se ois sen 1,5 vuotta, perustuuko se siihen, että oletetaan, että silloin voi olla kokopäiväinen opiskelija mutta jotenkin niinkun tuntuu, että kyllä siinä 1,5 joku osio pitää tiputtaa siitä ja antaa sille opinnäytetyölle enemmän aikaa tai sitten kurssien työmäärä pitäis vähentyä tai näin, että ei tuo 1,5 vuotta niinku milläänlailla tunnu olevan suhteessa siihen työmäärään kyllä.”

Jaksaminen:

Opiskelijat toivoivat orientaatiovaiheeseen enemmän ohjausta työskentelytapoihin ja jaksamisen huomiointiin. Hyvinvointiopas tai tuutori, joka auttaa opintojen rytmittämisessä, olisi hyvä asia. Myös ihan esseiden kirjoittamisen ohjeistusta toivottiin. Opiskelutaidot kuuluvat Opiskelukyky-mallin neljänteen osioon, joita ei tässä opinnäytetyössä tarkemmin käsitellä.

”...semmosta ohjeistusta näihin työskentelytapoihin, et miten niitä kannattaa rytmittää, tai mistä se arkielämä koostuu, ja miten sie saat sen opiskelun limitettyä sinne...”

”... opiskelun kuormittavuuden vähentämisen opas tai joku muu tällöinen hyvinvointiopas, että se ois ollu hyödyllinen (...) Mut semmosen olis jotenkin kaivannu. Ettei tarviis aina keksiä sitä pyörää uudelleen. Niin olis ollu varmasti hyödyllinen.”

”...Meillä oli eräs henkilö monialaisessa mentorina hän on tehnyt paljon tutkimuksia ja muita, häneltä saatiin tosi paljon vinkkejä kans, et miten tavallaan sitä opiskelun kuormittavuutta saataisiin ihan konkreettisilla toimenpiteillä kevennettyä. Jotenkin semmoista ohjeistusta oisin kaivannut koululta vielä enemmän.”

”Sitten tosiaan siihen stressin hallintaan, ajankäyttöön ja tällöseen jos ois jotain, opasta tai luentoja tai muuta...”

”... tosi paljon tehtiin jo töitä sillai tai minusta koulu tuli hyvin paljon vastaan siinä, että miten meidän jaksamista tuetaan että se esim. se opiskelu oli rytmitetty sillä tavalla, että syksyksi jää vain niinku 10 op kokonaisuus, josta sitten se puolet siitä niin tehtiin niinku eritavalla mitä ylleensä...”

Tekniset ongelmat:

Teknisiin ongelmiin toivottiin parempaa omaksumista, jotta ne eivät veisi kursista niin paljon aikaa.

”... se tekniikka niin sen omaksuminen ja nämä tekniset ongelmat niin ehkä ne vaan pitää sitten hyväksyä, että niitä on ja varata sitten aikaa niille.”

Palaute:

Opiskelijat saivat mielestään liian vähän palautetta opiskelustaan. He kokivat, että pelkän numeron saaminen opintojaksosta jätti ”tyhjän päälle”. Omien kehittämiskohteiden tunnistamisessa olisi auttanut tarkemman palautteen saaminen.

”... siinä lopussa ois sen arvioinnin jälkeen, siihen mie oisin kaivannu sitä lisää sitä palautetta, et se jotenki loppu vähän kesken se tuki niiltä opettajilta et sen suorituksen aikana tosi hyvin ja noin, mutta sit kun kurssi oli ohi, niin se oli nyt sitten siinä ja se siirretään nyt syrjään ja unohetaan ja jäi just joskus ihmettelemään sitte että aha, tässäkö tää nyt oli, mitä olisin voinut tehdä toisin...”

”... tämä arviointi niin tuota sehän on yksi osa sitä oppimista et se on tärkeä että se on semmonen että siitä opiskelija saa tietää sen, että missä kohtaa, että mitä hän olis voinu tehdä paremmin, mitä tähän tehtävään kaivattiin, mikä oli hyvää. Toki jotku opettajat sen antoki hienosti, mutta ei kaikki...”

Opinnäytetyö:

Opinnäytetyön aiheen tärkeydestä jo opintojen alkuvaiheessa oltiin yhtä mieltä. Mikäli aihen oli selvillä jo alussa, pääsi sitä jo heti työstämään ja se valmistui kuin itsestään muun opiskelun ohessa.

”... se ois hirveän tärkeä, se, että se opinnäytetyön aihe olis selevillä jo, jo siinä vaiheessa kun koulu alkaa. Sitä pitää ihan korostaa. Se oli kyllä meilläki jo kyllä hakupapereissa, tai siinä ilmoituksessa kun oli koulupaikan saanu, että se ois hyvä mieltä, mutta se ei riitä sannoo, että ois hyvä mieltä, vaan että se vois olla ihan vaatimus, että se on, koska se on hyvin tärkeä, että sen kans pääsee työkentelemään jo heti sillon kun koulu alkaa, koska siinä on se ajatustyö ensiksi ja sen aiheen muhittaminen niin tuota, että jos sen keksii siinä vasta syksyn aikana,

vasta lokakuussa niin siinä vielä mennee aikaa, ennen kun sitä pystyy kunnolla työstämään.”

” Sitä kannattas korostaa, et se aihe pitäis olla jo selvillä kun koulu alkaa.”

”... kyllä opinnäytetyö ehottomasti pitäis ottaa, alkaa sitä työstää heti kun se koulu alkaa, mutta kun sille ei ole mitään erillistä kurssia eikä mitenkään se linkity niin se jää aika pitkälle omalle vastuulle, että miten ite kukanenkin sitä lähtee työstämään niin se, se vaan niinku jää sinne taustalle hyvin herkästi.”

Yliopisto vs. YAMK?

Opiskelijat pohtivat myös akateemisten opintojen ja ammatillisten opintojen vertailtavuutta. Tulevaisuudessa olisi hyvä, jos tutkinnot olisivat oikeasti saman tasoisia, eikä vain paperilla.

”... jos jotenki, niinku yliopisto ja ammattikorkeakoulun näitä opintolinjoja sais yhdistettyä ja sopimaan enämpi toisiinsa niin ois hyvä, että esim. semmonen, että jos tästä aikoo jatkaa niin meiltä puuttuu tämmönen tilastomatematiikan kurssit, meiltä puuttuu kielten kurssit, ja jotakin tämmösiä ihan perus juttuja mitä tuota tarvitaan, jotta voi jatkaa yliopistossa opintoja esim. suoraan maisteriohjelmassa niin edelleen vaikka on ylempi ammattikorkeakoulututkinto niin pitää alakaa niinku ensiksi täydentämään näitä ihan näitä perusopintoja niin niin jotenkin toivoo, että näitä voitais tulevaisuudessa yhtenäistää kuitenkin jollakin tavalla, jotta se enemmän vastais todellisuudessa vastaisivat toisiaan nää tutkinnot.”

Mitä YAMK-tutkinnon jälkeen?

Onko YAMK-tutkinnon jälkeen kaikki jo saavutettu? Jotkut opiskelijat kaipasivat jatko-ohjeita ja tarjontaa, mitä voisi YAMK-tutkinnon jälkeen lähteä seuraavaksi opiskelemaan.

”... se koulun rooliki vois sitten olla jatkuvampi ja pidempiaikaisempi. Täällä Lapissa on puhuttu siitä, että kun väki vähenee ja pitäis olla yhteistyötä enemmän ja näin, niin siihen olis kiva saaha jotenkin sitä jatkuvuutta sitten ja sitoutumista niinku lisää, että ammattitaidon ylläpitoa, niin kyllähän siihen myös liittyy se tie-teellinen aspekti ja sitä minä en töissä saa.”

”... se ois jotenki niinku mukava saaha siihen semmosta jatkuvuutta, että kyllä esim. mie niinku tykkäisin lähteä tämmösille jatkokursseille ja näin, mutta en mä nyt tässä hetkessä osaa sanoa, mistä mä esim. Lapin AMK:ssa löytäisin siellä semmosia jotakin jatkokursseja olisi tai näin. Että kivahan semmosista olis sit saaha lisätietoo ja niinku pitää yllä, ylläpitää sitä omaa ammattitaitoa, että tar-teeko se sitten koulunkin olla aina pelkästään vaan se, että tosiaan tässä nyt ollaan ja suoritetaan tämä yks tutkinto ja sitten kun se tutkinto on suoritettu niin hyvä kaikki se on siinä.”

9 HYVÄ OPISKELUKYKY TÄNÄÄN – ERITTÄIN HYVÄ HUOMENNA

9.1 YAMK-opiskelijoiden kokemus opiskelukyvystään

Tarkastelen opinnäytetyöni tuloksia Opiskelukyky-mallin kolmen osion pohjalta. Taustakysymysten tulosten tarkastelun jälkeen pohdin omat voimavarat -osion sekä opiskeluympäristö- ja opetustoiminta-osioiden tuloksia. Tulosten tarkastelussa on huomioitu sekä kyselytutkimuksen että haastattelututkimuksen tulokset, joita peilataan aikaisempiin tutkimuksiin ja teoreettiseen viitekehykseen. Jo kyselytutkimus antoi selkeän käsityksen opiskelijoiden kokemuksista opiskelukyvystään, mutta haastattelu täydensi tuloksia antaen syvällistä tietoa ja laaja-alaisuutta opiskelijoiden opiskelukyvyn kokemuksista.

Aikaisemmat tutkimukset yleensä koskivat yliopisto-opiskelijoita tai alemman ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita nk. perustutkinto-opiskelijoita. He yleensä opiskelevat fyysisesti päivittäin kampuksella päätoimisesti ja ovat iältään ja elämäntilanteeltaan hyvin erilaisia kuin YAMK-opiskelijat. AMK-tutkinnon opiskelijoista vain neljäsosa käy sivutoimisesti työssä opiskelun ohella ja työ on rutiininomaista (Salminen 2016). YAMK-opiskelijoita koskevaa tutkimustietoa ei ole vielä kovin paljon saatavilla. Tämän opinnäytetyön tuloksia ei voi siis täysin verrata aikaisempiin tutkimuksiin.

Tarkastelemalla tuloksia taustatekijöiden osalta huomataan, että enemmistö vastaajista oli naisia, jotka asuvat puolison ja lasten kanssa. Vastaajista oli kuitenkin myös reilu kolmannes niitä, jotka asuivat yksin tai puolison kanssa, ilman lapsia. Tämä voi selittää sen, että osa kokee ajankäytön hallinnan ongelmia enemmän kuin toiset. Vastanneista suurin osa oli työssäkäyviä ja he kokivat työnsä myös melko tai erittäin vaativaksi. Vastaajista n. kolme neljäsosaa opiskeli 90 op laajuisia opintoja ja n. yksi neljäsosa 60 op. Vastanneista n. kaksi kolmasosaa opiskeli sivutoimisesti ja yksi kolmasosa päätoimisesti. Opiskelun päätoimisuus ja työssäkäynti ei aivan selittänyt toisiaan, sillä päätoimisia opiskelijoita oli 33 % vastanneista ja ei työssäkäyviä 21 %. Kyselystä ei selvinnyt tarkemmin, mistä 12 %:n ero johtuu. Voi olla, että työtilanne ja opiskelun luonne ovat muuttuneet kesken opintojen ja kyselyyn on vastattu aikaisemman elämäntilanteen mukaan. Tästä johtuen kysely ei anna täysin oikeaa kuvaa opiskelun luonteesta.

Haastattelun taustatiedoista voi päätellä, että YAMK-opiskelijoiden elämäntilanteet vaihtuvat hyvin nopeasti. Työsuhteet muuttuvat ja elämäntilanteeseen voi tulla yllättäviä tekijöitä, joiden vuoksi opinnot viivästyvät. Kärnä (2016) kertoikin, että opintojen viivästyminen syynä on yleensä opiskelijoiden muuttunut elämäntilanne.

Opiskeluun käytetty aika vaihteli todella paljon. Opiskeluun käytettiin aikaa 10–180 tuntiin kuukaudessa. Jotkut suoriutuvat opinnoista puolen tunnin päivittäisellä opiskelulla, kun taas toisilla opiskelu vie kuusikin tuntia päivässä. Opiskeluun käytettyjen tuntimäärien keskiarvojen mukaan opiskeluun käytetään kuukaudessa keskimäärin vähimmillään 59,6 tuntia ja enimmillään 75,2 tuntia. Keskiarvoilla laskettu minimiaika kuukaudessa on päivittäisajaksi muutettuna 30 päivän mukaan 2 tuntia päivittäin. Maksimijalla päivittäisopiskeluajaksi tulee 2,5 tuntia. Taulukko 2. (s. 27) kuvaa YAMK-opiskelijan päivittäistä ajankäyttöä. Taulukossa on huomioitu opintojen kuormittavuuslaskelmissa käytettävä tuntimäärä (27 h) yhtä opintopistettä kohti. Taulukosta voi päätellä, että opiskelijalla jää hyvin vähän aikaa muuhun, työn ja opiskelun jälkeen. Avointen kysymysten vastauksissa olikin painotettu ajan puutetta ja että aika opiskeluun otetaan yleensä sitten, kun lapset ovat menneet nukkumaan.

Omat voimavarat

Opiskelukyky-mallin omat voimavarat -osion tuloksia tarkasteltaessa näyttää siltä, että opiskeluun liittyviä asioita murehditaan kohtalaisesti. Ajankäytön ongelmia näyttäisi olevan yli puolella opiskelijoista paljon. Perheellisen opiskelijan ajankäyttö, työn, perheen ja opiskelun suhteen on hyvin haasteellista (Saari & Kettunen 2011). Tämän opinnäytetyön tulos on samanlainen. Opiskelijat ovat hyvin sitoutuneita opintoihin ja tämä näkyy siten, että jotkut käyttävät kaiken vapaaajan opiskeluun muun elämän kustannuksella.

Opiskelu ei ole aiheuttanut taloudellisia huolia kovinkaan paljoa, mutta joillekin taloudellisia huolia on kuitenkin tullut. Läheiset joustavat opiskelun vuoksi paljon ja läheisiltä saadaan myös tukea opiskeluun. Saatu tuki myös merkitsee paljon opiskelijoille. Läheiset arvostavat opiskelua, mutta työyhteisössä näin ei välttämättä ollut. Osa opiskelijoista koki, ettei YAMK-tutkintoa tunnusteta tai arvosteta

riittävästi. Vänntisen ym. (2015) mukaan yksi syy YAMK-opintojen edistymättömyyteen voi olla YAMK-tutkinnon huono tunnettavuus ja arvostus.

Työssäkäynti vaikeutti suurimman osan opiskelua melko paljon, kun taas osalla työstä ei aiheutunut vaikeutta opiskelulle. Työnantaja tukee kohtalaisesti opiskelua. Joillakin työnantaja tuki opiskelua palkallisten vapaiden muodossa, joillakin mahdollisesti opinnot muuten. Työnantajalta saatu tuki myös merkitsi opiskelijalle paljon.

Opiskelusta koetaan paljon stressiä (67 %). Stressiä aiheuttaa mm. laajat oppimistehtävät ja opiskelijan itse asettamat opinnoissa menestymisen tavoitteet. Opiskelustressi on Mikkosen & Niemisen (2011) mukaan todettu johtuvan monesti siitä, että opiskelija itse asettaa itselleen liian suuria odotuksia opintomenestyksen suhteen. Haastattelussa opiskelijat kertoivat asettaneensa itselleen ”riman” joka oli ylitettävä jokaisen oppimistehtävän kohdalla. Rimaa ei saanut laskeutua edes opettajan kehotuksesta. Penttilän (2016) mukaan joka toinen ammattikorkeakoulun perustutkinto-opiskelija murehti opiskeluun liittyviä asioista. Näin oli myös tässä opinnäytetyössä. Vastanneista 55 % murehti opiskeluun liittyviä asioita melko tai erittäin paljon.

Penttilän (2016) mukaan ammattikorkeakoulujen perustutkinto-opiskelijat kokevat opiskelunsa innostavana ja hyödyllisenä. Myös YAMK-tutkinnon opiskelu koetaan innostavana, sillä 82 % vastaajista koki opiskelun olevan melko tai erittäin innostavaa. Elämäntapansa vastaajat kokevat melko terveellisiksi, mutta he harrastavat liikuntaa vain kohtalaisesti. Opiskelu vei joidenkin opiskelijoiden kaiken vapaa-ajan. Liikkuminen ja syöminen unohtuivat, kun oppimistehtäviin paneuduttiin täysillä.

Liikunnan harrastamisella on tutkimusten (Miettinen & Kunttu 2011) mukaan suuri merkitys mm. opintojen etenemisessä ja stressinhallinnassa. Haasteena opiskeluaikaiseen liikunnan harrastamattomuuteen on ajan puute tai heikko taloudellinen tilanne. Tämän opinnäytetyön mukaan opiskelu vie joidenkin opiskelijoiden kaiken vapaa-ajan, eikä liikkumiselle jää aikaa. Joillakin opiskelijoilla oli myös taloudellisia huolia. Osa opiskelijoista tuki liikkui säännöllisesti opiskelusta huolimatta. Sipilän (2016) mukaan Lapin AMK:n liikuntapalvelut ovat myös YAMK-

opiskelijoiden käytettävissä. Näistä ei kuitenkaan opiskelijoilla ollut tietoa. Villan (2016) mukaan AMK-perustutkinnon opiskelijoista vain 15 % käyttää heille tarjottuja liikuntapalveluita opiskelun aikana. Tähänkin tulisi miettiä keinoja, jotta opiskelijat saataisiin harrastamaan liikuntaa. Liikuntapalveluista ja muistakin hyvinvointipalveluista tulisi tiedottaa paremmin myös YAMK-opiskelijoita. Pohjois-Suomen korkeakoulujen opiskelijoille on meneillään liikuntatottumuksia ja mielialaa koskeva tutkimus keväällä 2016 (Selkälä 2016). Tutkimuksesta saadaan tarkempaa tietoa opiskelijoiden liikkumisesta ja mielialasta opiskelun aikana.

Terveydentila häiritsee opiskelua vain vähän. Joillakin terveydentilassa oli tapahtunut muutoksia huonompaan suuntaan ja toisilla terveys oli kohentunut opiskelun myötä. Aikaisempien tutkimusten mukaan opiskelijat kokevat terveydentilansa hyväksi, mutta oireilevat jonkin verran (Puusniekka & Kunttu 2011; Saari & Kettunen 2013; Hannula & Mikkola 2011). Tämäkin opinnäytetyö osoittaa, että terveydentilassa koetaan olevan vain vähän opiskeluun vaikuttavia tekijöitä. Opiskelijat kuitenkin kertoivat uni- ja ravinto-ongelmista ja kohonneesta verenpaineesta. Unettomuus onkin aikaisempien tutkimusten mukaan (esim. Hannula & Mikkola 2011) hyvin tyypillistä opiskelijoiden keskuudessa. Riittävä uni on oppimisen kannalta erittäin tärkeää. Yöunien uhraaminen opiskeluun lisää muita ongelmia opiskelussa (Gillen-O'Neel ym. 2013). Tämän vuoksi opiskelijoiden tulisi valita opiskelun ajankohta huolellisesti.

Joku yllättävä asia on vaikuttanut vajaan puolen kyselyyn vastanneen opiskelijan opiskeluun. Yllättävänä asiana tai tekijänä on omiin voimavaroihin liittyvinä asioina ollut terveydelliset asiat, työsuhteeseen liittyvät asiat, perhe- tai taloudelliset syyt ja läheisen kuolema. Opiskeluympäristöön liittyviä yllättäviä syitä olivat ryhmään kuulumattomuus, tekniset haasteet ja opetusjärjestelyt. Opetustoimintaan liittyviä yllättäviä tekijöitä oli opettajien vaihteleva taso ja monialaisuus.

Aikaisempien tutkimusten mukaan jonkun järkyttävän tapahtuman kokee n. 20 % väestöstä vuosittain (Saari 2011). Tällaisia tapahtumia voivat olla muutokset toimeentulossa tai parisuhteessa tai joku muu yllättävä tekijä joka muodostuu kriisiksi. Opinnäytetyöstä nousseet yllättävät asiat eivät olleet välttämättä muodostuneet kriiseiksi, eikä monet mainituista yllättävistä tekijöistä olleet kysymyksessä

tarkoitettuja tekijöitä. Kyselyssä olisi pitänyt tarkemmin avata mitä yllättävällä tekijällä tässä tarkoitetaan, joten kysymys ei sinänsä vastannut odotuksia.

Opintojen keskeyttämistä oli harkinnut 18 % vastaajista. Omiin voimavaroihin liittyviä keskeyttämisen harkitsemisen syitä olivat riittämättömyyden tunne, asennoitumis- tai keskittymisongelmat, ajan hallinnan ongelmat, opiskelun ja työn yhteensovittaminen sekä työsuhteeseen liittyvät syyt. Opiskeluympäristöön liittyviä syitä olivat tietotulva ja työympäristöön liittyvät asiat. Opetustoiminta oli aiheuttanut keskeyttämisajutuksia hyväksiluvun nihkeyden ja liiallisen stressin kokemisen vuoksi.

Aikaisempien tutkimusten mukaan (esim. Penttilä 2011) opintojen keskeyttäminen voi johtua monenlaisista syistä. Opinnot viivästyvät tai keskeytyvät usein esim. opiskeluympäristöön integroitumisen ongelmien, opintojen työläyden, tuen ja ohjauksen puutteet tai työssäkäynnin ja toimeentulo-ongelmien vuoksi. Monen keskeyttämisajutukset olivat keskittyneet opintojen alkuaan, minkä vuoksi alkuvaiheen tuutorointiin tulisi jatkossa panostaa enemmän, jotta keskeyttämisajutukset vähenisivät. Opintojen keskeyttäminen lisää nuorilla syrjäytymisriskiä, mutta näen, että YAMK-opiskelijoilla tämä riski on pieni, sillä he ovat kuitenkin mukana työelämässä.

Kyselyyn vastanneilla ei ole juurikaan oppimisvaikeuksia. Tämä voi johtua siitä, että opiskelijat, joilla on oppimisvaikeuksia, eivät hakeudu YAMK-opintoihin niiden haastavuuden vuoksi tai sitten he eivät ole vastanneet kyselytutkimukseen. Jonkinlaisia oppimisvaikeuksia on kuitenkin n. 20–25 %:lla väestöstä (Erialaisten oppijoiden liitto ry 2016). Yli puolet vastaajista haluaa valmistua suunnitellussa ajassa ja he tekevät opiskelutehtävät pääsääntöisesti aina ajallaan. Opintoihin ollaan hyvin sitoutuneita.

Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristö-osion tuloksista voi tulkita, että vastaajat ovat melko tyytyväisiä opintojen järjestämisen joustavuuteen, fyysisiin opiskeluympäristöihin, opetusvälineisiin ja virtuaalisten oppimisympäristöjen toimivuuteen. Opiskelu koe-

taan *omiin voimavaroihin* liittyen melko työläänä, sillä työn ja perheen yhteensovittaminen on vaikeaa, aika ei riitä, vaatavuustaso on niin korkea tai omat odotukset menestyksestä korkealla. *Opiskeluympäristö* aiheuttaa opintojen työläyttä tiedonhaun vaikeuden, virtuaalisten oppimisympäristöjen toimimattomuuden ja raskautavuuden sekä suppean opintojen valinnaisuuden ja kovan etenemisvauhdin muodossa. Opiskeluympäristöön kuuluvat myös opintojen järjestämiseen liittyvät asiat, kuten lähipäivien määrä ja työn sesonkiloontoisuuden huomioimattomuus, joiden on koettu myös lisäävän opintojen työläyttä. Opintojen monialaisuus koetaan hyvänä, vaikkakin jonkun mielestä monialaisuus tarkoittaa vain sitä, että opiskelijat ovat monelta alalta, ei muuta. Työelämälähtöisyys ei toteudu tarpeeksi hyvin.

Opetustoimintaan liittyy työläyttä, sillä vieraskieliset lähteet työllistävät, opintojaksojen sisällöt, tavoitteet ja tehtävien taso vaihtelevat suuresti opintojaksojen välillä, tehtävät ovat suhteettoman laajoja ja ryhmätöille ei löydy yhteistä aikaa ja tehtävien tekoon annetaan liian vähän aikaa. Opiskelu koetaan kuitenkin myös mukavana ja antoisana työläyden lisäksi. Aikaisemmissa tutkimuksissa (esim. Kähärä & Pietilä 2014) on noussut esiin samoja tekijöitä opiskelun edistämiseksi, kuin mitkä tässä opinnäytetyössä koettiin toimimattomana aiheuttavan opiskelun työläyttä. Opiskelua edistäviä tekijöitä ovat mm. toimiva viestintä, opintojen joustavuus ja tiedon löytämisen helppous.

Opiskelu yhteisöön kuulumisen tunteen on tutkittu (esim. Tinto 1975) vähentävän opintojen keskeyttämistä. Tämän opinnäytetyön mukaan opiskelijat kokevat kuuluvansa melko tiiviisti opiskeluyhteisöön (ka. 3,8, MD 4). Opiskelijat saavat tukea toisilta opiskelijoilta melko paljon. Saadusta tuesta on myös ollut myös melko paljon hyötyä opiskelussa. Opiskeluilmapiiri koetaan erittäin hyväksi, eikä pientä kilpailuhenkisyyttäköön koeta pahana. Lapin AMK:n Hyvinvointityöryhmän mukaan (Sipilä 2016) YAMK-opiskelijoiden vertaistutoroinnissa olisi kehittämisen tarvetta, sillä tällä hetkellä varsinaisia vertaistutoreita ei ole nimetty. Näyttäisi siltä, että opiskelijat kyllä saavat toisiltaan tukea ja kokevat siitä olevan hyötyä, ilman nimettyä tuutoriaakin. Uskon kuitenkin, että tähän kannattaa panostaa jatkossa entistä enemmän. Tuutorista olisi hyötyä varsinkin opintojen alkuvaiheen haas-

teissa. Aikaisemmissa tutkimuksissa (esim. Kähärä & Pietilä 2014) on myös toisilta opiskelijoista saatu tuki koettu tärkeäksi. Alkuvaiheen tuutorointiin tulisi myös Heikkilä ym. (2011) mielestä kiinnittää enemmän huomiota.

Opetustoiminta

Opetustoiminta-osion tuloksista voi tulkita, että opetus koetaan melko innostavaksi ja opetushenkilöstö melko osaavaksi. Vaihtelua toki opintojaksojen välillä oli suuresti. Erityisesti yhteisissä opinnoissa alkuhankaluuksiin meni liikaa aikaa. Opiskelijat saavat mielestään kohtalaisesti palautetta opinnoista, jossa olisi kyllä parantamisen varaa. Arviointi koetaan melko oikeudenmukaisena, vaikka vertaisarviointi ”näpästi” joidenkin mielestä. Arvioinnin saaminen kesti joskus myös kohtuuttoman kauan. Sanallista palautetta opiskelijat toivoisivat saavansa enemmän. Penttilän (2016) mukaan perustutkinto-opiskelijat ovat tyytyväisiä opintojen joustavuuteen, mutta palautetta he saavat opiskelustaan liian vähän. Tämän oppinäytetyön tulos oli samanlainen.

Opiskelijat toivoivat ajankäyttösuunnitelmaa kaikkiin opintojaksoihin, sillä sen avulla omaa ajankäyttöään voi suunnitella paremmin. Kaarina Kanteleen (2016) mukaan ajankäyttösuunnitelma pitäisi olla saatavilla kaikilla opintojaksoilla, mutta esim. Moodlea selaamalla kaikilta opintojaksoilta sitä ei löydy, jostakin syystä. Mikäli ajankäyttösuunnitelma tulisi olla saatavilla, olisi sen ehdottomasti myös oltava. Ajankäyttösuunnitelmien puuttuminen vähentää opiskelijoiden luottamusta oppilaitosta kohtaan.

Yhteydenpito opiskeluun liittyvissä asioissa koettiin melko hyväksi, mutta tuutorinnin hyödyllisyyteen oltiin vain kohtalaisen tyytyväisiä. Kyselyssä kysyttiin vain opettaja-tuutorointia, sillä opiskelija-tuutorointia ei YAMK-opiskelijoilla olekaan virallisesti. Myös opettaja-tuutorointia tulisi kehittää jatkossa. Opiskelijat kokivat, että vuorovaikutus toimi hyvin, mutta opiskelijan oli itse oltava aktiivinen ja ottaa ensin yhteyttä opettajaan. Joskus voisi opettajakin kysyä opiskelijalta, mitä kuuluu?

Kuntun (2011) mukaan opetus ja ohjaus ovat erittäin tärkeitä opiskelukyvyyn tekijöitä. Opiskelustressi johtuu usein opetukseen tai ohjauksen puutteeseen liittyvistä tekijöistä. Tässä opinnäytetyössä stressiä aiheutti mm. laajat oppimistehtävät. Opetukseen ja ohjaukseen oltiin tyytyväisiä, vaikkakin vaihtelua opintojaksojen välillä oli jonkin verran. Aikaisemmissa tutkimuksissa (esim. Lavikainen 2010) opiskelijat ovat toivoneet lisää opinto-ohjausta ja valinnaisuutta. Tässäkin opinnäytetyössä nousi esille, että esim. jatko-opiskeluun halutaan lisää ohjausta sekä opintoihin enemmän valinnaisuutta. Tiedonetsintä ja opiskelijan oma-aloitteinen rooli on aikaisemmin koettu opinnoissa hankalana (esim. Heikkilä ym. 2011). Sama toistui tässä opinnäytetyössä, sillä haastattelussa opiskelijat kertoivat tiedonhaun vievän suuren osan tehtävien tekemisen ajasta.

Arvioinnissa närästi vertaisarviointi ja sanallista palautetta haluttaisiin saada enemmän. Vertaisarvioinnissa ystävykset antavat toisilleen hyvät arvosanat. Kommentoinnin mahdollisuus vertaisarvioinnissa olisi koettu tarpeellisena. Pelkän numeron antaminen oli vaikeaa. Aikaisempien tutkimusten mukaan oikeudenmukaisuus ja kiitollisuus ovat positiivisesti yhteydessä kouluhyvinvointiin (Peizhen ym. 2014; Elovainio ym. 2011). Molemmat lisäävät merkittävästi kouluhyvinvointia. Tämän vuoksi oikeudenmukainen arviointi ja kiitollisuuden tunteminen opiskelussa ovat tärkeitä.

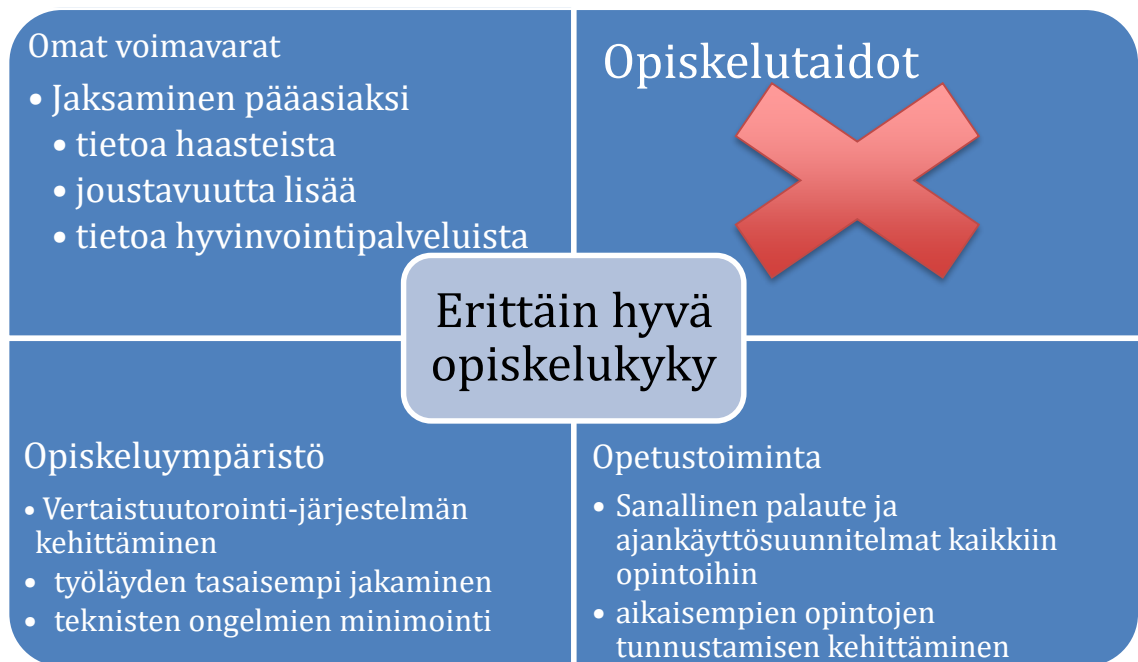
Opiskelun esteet

Opiskelijat ovat kokeneet monenlaisia esteitä opiskelussaan mm. ”Työvoimatoimisto”, joku yllättävä asia, taloudelliset tekijät ja opintojen työläys. Pekosen (2010) mukaan yliopisto-opiskelijoilla on ollut opiskelussaan myös monenlaisia esteitä, vamma tai sairaus, oppimisvaikeudet, taloudelliset haasteet, ajan käytön haasteet sekä opetuksesta ja ohjauksesta aiheutuneet esteet. Oppimisvaikeuksista ei tämän opinnäytetyön mukaan ole ollut haittaa YAMK-opiskelussa, sillä niitä oli niin vähän. Muutoin tulokset ovat samansuuntaisia.

Perustutkinto-opiskelijoiden kokemia esteitä opiskelussa on Penttilän (2016) mukaan ollut työssäkäynti, huono aikataulut, ohjauksen puute, opintojen työläys ja opiskelijan heikko motivaatio. Motivaatio oli YAMK-opiskelijoilla yleensä hyvä, mutta muutoin tämän opinnäytetyön tulokset ovat samanlaisia.

9.2 Miten YAMK-opiskelijoiden opiskelukykyä voisi edistää?

Ammattikorkeakoulujen opiskelukyky-suositusten mukaan (Kujala 2011) opiskelukykyä voidaan parantaa suunnitelmallisella opiskelukykyyn edistämällä, opiskelukunnan edistämällä, erilaisuuden huomioinnilla, arvostuksella, kannustuksella ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisellä. Tukea, ohjausta ja kannustusta tarvitaan koko opiskelun ajan ja työelämävalmiuksia sekä yhteisöllisyyttä tulee edistää. Lapin AMK pystyy auttamaan opiskelun esteiden poistamisessa ja opiskelukykyyn edistämässä kehittämällä toimintojaan entistä opiskelijaystävällisempään suuntaan. Hyvinvointia lisäämällä parannetaan myös tuloksia (Lantta 2015). Seuraavassa (Kuvio 24.) opinnäytetyön pohjalta nousseita kehittämissuhteita tarkemmin. Jokaisesta Opiskelukyky-mallin kolmesta osiosta on nostettu yksi kehittämissuhteita painotetusti esille.

Kuvio 24. Kehittämissuhteita Opiskelukyky-mallin mukaisesti kuvattuna

Omien voimavarojen kehittäminen: Jaksaminen pääasiaksi – hyvinvoinnista tuloksellisuutta!

Suurin kehittämistarve omien voimavarojen osalta on varmasti ajankäytölliset haasteet työn, opiskelun ja perheen kesken. Lapin AMK:n tulee jatkossa huomioida entistä joustavammat opiskelujärjestelyt, sillä motivaatiota ja sitoutumista

kyllä löytyy, aikaa vain on niukasti. Toisaalta liika joustavuus voi johtaa taas opintojen edistymättömyyteen. Opiskelijat tekivät tehtäviä monesti iltaisin, kun lapset oli saatu nukkumaan. Tämä ei ole hyvä asia, sillä vähäinen yöuni tuo mukanaan muita haasteita (esim. Gillen-O’Nell ym. 2013). Riittävän yöunen mahdollistaminen opiskelijoille olisi tärkeää ja joustavuudella tähän voisi yrittää pyrkiä.

Opiskelijoiden jaksamiseen panostamalla, saadaan opiskelukykyä edistettyä ja tuloksia parannettua. Jaksamista voisi parantaa alkuvaiheen orientoiviin opintoihin liittyvillä jaksamiseen ja työskentelyn rytmittämiseen paneutuvilla tietoisuuksilla ja jaettavalla jaksamisen oppaalla. Joillakin opiskelijoilla olikin jo ollut jaksamiseen ja stressinhallintaan liittyvä luento ja se oli koettu hyväksi. Kärnän (2016) mukaan tällainen luento olisi mahdollista järjestää osaksi orientoivia opintoja kaikille. Jaksamisen oppaassa tulisi kertoa myös hyvinvointipalveluista ja muista YAMK-opiskelijoille tarjottavista palveluista, sillä nyt niistä ei opiskelijoilla ollut tietoa lainkaan. Myös YAMK-tutkinnon tunnettavuutta työelämässä ja opintojen sisältöjä tulisi tuoda selkeämmin esille julkisessa keskustelussa.

Liikuntapalvelujen tarjoaminen myös YAMK-opiskelijoille selkeämmin, voisi olla vastaus heikkoon liikunnan harrastamiseen. Etäisyyksien hallinnan keinoja tulisi hyödyntää myös tässä asiassa. Mobiiliyhteislenkkeily tms. jossa kukin lenkkeilee omalla paikkakunnallaan, mutta on yhteydessä puhelimitse muihin opiskelutovereihin keskustellen mieltä askarruttavista aiheista, voisi olla mielenkiintoista kohteilla.

Opiskeluympäristön kehittäminen: Opiskelija-tuutori alun haasteisiin – vertaistuen maksimointi!

Toisena kehittämissuositukseksi Lapin ammattikorkeakoululle tämän opinnäytetyön pohjalta todetaan, että YAMK-opiskelijoille pitää kehittää jonkinlainen *opiskelija-tuutorointi järjestelmä*, vaikka etäisyyksien hallinnan välineitä hyödyntäen. Esimerkiksi viikoittaiset Skype-päivystysajat, joita varataan Moodlesta. Tuutori voisi järjestää mobiililenkkejä säännöllisesti. Opintojen tasaisempaa jakautumista opiskeluajalle tulisi suunnitella tarkemmin ja opintojen liiallista työläyttä tulisi pysäyttää jakamaan ja suhteuttamaan paremmin opiskelijan voimavaroja vastaavaksi. Mielestäni tulisi myös korostaa, että vuoden aikana tarkoitettu 60 opintopisteen

suorittamistavoite ei koske työnohessa opiskelevaa, vaan päätoimista opiskelijaa. Nyt opiskelijoilla oli käsitys, että aika (1v/60op) oli tarkoitettu työnohessa opiskeluun.

Virtuaalisten oppimisympäristöjen kehittämisessä tulee jatkossa panostaa myös opettajien tekniseen osaamiseen, jotta turhilta teknisiltä ongelmilta vältyttäisiin. Toki käyttämisen myötä kokemus näistäkin lisääntyy koko ajan. Opintojen valinnaisuutta ja yksilöintiä tulisi lisätä entisestään.

Opetustoiminnan kehittäminen: Sanallinen palaute ja ajankäyttösuunnitelma jokaiselle opintojaksolle – opiskelijan kehittämiskohteet esiin ja tukea jaksamisen suunnitelmallisuudella!

Kolmantena ehdotetaan, että opettajien tulee jatkossa antaa opiskelijoille *enemmän sanallista palautetta* opinnoista ja suoritetuista tehtävistä. Pelkkä opintojakson arvosana ei riitä kehittämään opiskelijaa riittävästi, sillä kehittämiskohteet jäävät tunnistamatta. Sanallista palautetta tulisi saada jokaisella opintojaksolla, vaikka nauhoitteena.

Tehtävän anto on monesti jätetty tarkoituksella aivan viimeisille minuuteille. Opiskelijat haluaisivat, että opintojakson tehtävät olisivat tiedossa heti alussa ja että niiden työläydestä olisi luotu *ajankäyttösuunnitelma*, josta selviää suunniteltu ajankäyttö tehtävän vaativuuteen nähden. Matkailualalla tällainen on ainakin ollut käytössä, mutta ei kaikilla aloilla. Kanteleen (2016) mukaan ajankäyttösuunnitelma kuuluisi olla saatavilla, mutta Moodlea selaamalla huomataan, että ei ole!

Aikaisempien opintojen tunnistamista tulisi kehittää siten, että niitä voitaisiin hyväksyä entistä laajemmin osaksi YAMK-opintoja. Haasteena on kuitenkin EQF-tason 7 vaatimukset. Myös opettajien osaamisen tason vaihteluihin tulee kiinnittää huomiota.

10 LUOTETTAVUUSANALYYSI JA POHDINTA

Opinnäytetyön luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa voidaan käyttää käsitteitä reliaabelius ja validius. Reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta, eli tutkimus antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliaabelius voidaan todeta usealla tavalla. Esim. kaksi tutkijaa päätyy samaan tulokseen tai jos samaa henkilöä tutkitaan kahteen kertaan ja tulos on sama, voidaan todeta tulokset reliaabeleiksi. Reliaabelius voidaan kvantitatiivisesta tutkimuksesta myös tilastollisesti selvittää. Validius tarkoittaa sitä, että mittari tai tutkimusmenetelmä mittaa juuri sitä mitä pitikin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 216.)

Käsitteet validius ja reliaabelius ovat usein käytettyjä kvantitatiivisen tutkimuksen piirissä ja niitä harvemmin käytetään kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Kuitenkin tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä tulee tarkastella jollakin tavalla. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta lisää tutkijan tarkka selostus tutkimuksen kaikista vaiheista. Usean tutkimusmenetelmän käyttämisellä pyritään myös tutkimuksen luotettavuuden parantamiseen. Tutkimusmenetelmien yhteiskäytöstä käytetään nimitystä triangulaatio. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 217.)

Kanasen (2014, 151–154) mukaan, laadullisen opinnäytetyön luotettavuuskriteereinä käytetään vahvistettavuutta, arvioitavuutta/riittävää dokumentaatiota, tulkinnan ristiriidattomuutta, tutkitun luotettavuutta ja saturaatiota. Vahvistettavuutta voidaan lisätä mm. usean tutkimusmenetelmän käyttämisellä, dokumentaatiossa tulee huomioida, että kaikkien vaiheiden ratkaisut on perusteltuja. Tulkinnan ristiriidattomuuden l. sisäisen validiteetin voi saada aikaan siten, että kaksi tutkijaa päätyy samaan lopputulokseen kirjoittajan kanssa. Saturaatio luotettavuuden vahvistamiskeinona tarkoittaa sitä, että eri lähteiden tarjoamat tutkimustulokset alkavat toistua, eli mitään uutta ei enää tule esiin.

Tuomi & Sarajärvi (2013, 132–133) esittelevät Suomen Akatemian tutkimuseettiset ohjeet joiden mukaan, hyvän tieteellisen käytännön mukaan tutkijat mm. noudattavat rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallen-

tamisessa ja esittämisessä, sekä tutkimusten arvioinnissa. Tutkijat myös soveltavat kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä menetelmiä ja toteuttavat avoimuutta sekä ottavat huomioon muiden tutkijoiden työt ja kunnioittavat niitä. Hyvän tieteellisen tutkimuskäytännön mukaan, tutkimus on suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti.

Tämän opinnäytetyön tekemisessä on noudatettu yleisiä tutkimuksen tekemiseen liittyviä periaatteita. Mittari eli kyselylomake on luotu huolellisesti ja testattu käytännössä kahteen kertaan ennen varsinaista lähettämistä. Google Forms -ohjelmassa laadittuun kyselylomakkeeseen luotiin Likert asteikon 1-5 ulkopuolelle vaihtoehto ”en osaa sanoa”. Tätä vaihtoehtoa ei haluttu liittää mittaristoon paikalle 6, sillä kiireessä moni olisi varmasti valinnut sen vaihtoehdon, ajatuksiinsa. Teknisistä syistä ”en osaa sanoa”- vaihtoehdon lisäämisen vuoksi, kysymyksiä ei voinut laittaa pakollisiksi, joten nyt vastaajalla oli mahdollista vastata sekä mittarilla 1-5 että ”en osaa sanoa” –vaihtoehtoon. Muutamassa kysymyksessä näin olikin käynyt. Ko. tapauksessa vastaus hylättiin kokonaan. Myös muutama kysymykseen oli jätetty vastaamatta kokonaan. Kyselylomakkeeseen oli kommentoitu, ettei sopivaa vaihtoehtoa löytynyt ja esitetty kysymyksiä lomakkeeseen liittyen, joten tässä mielessä, mittari ei ollut täysin aukoton.

Kyselytutkimuksen kysymykset oli laadittu siten että ensin kysyttiin yleisempiä ja helpompia kysymyksiä ja vasta lopuksi henkilökohtaisia ja pohtimista vaativia kysymyksiä. Taustakysymyksissä otettiin huomioon myös vastaajan anonymiteetin säilyminen, eikä kysytty esim. tarkemmin koulutusala. Taustakysymyksissä olisi voinut kysyä opiskelijoiden ikää ja kotipaikkakuntaa. Näistä oltaisiin saatu tarkempi käsitys myös YAMK-opiskelijoiden ikäjakaumasta ja siitä, kuinka kaukaa opiskelijat matkustavat päästäkseen lähiopetuspäiville mukaan. Matkat ja huonot liikenneyhteydet nousivat kuitenkin kommentoissa esiin. Toisaalta paikkakunnan kysyminen olisi heikentänyt vastaajien anonymiteettiä.

Vastausprosentti oli 26,2%, mikä on kohtalainen sähköisen kyselylomakkeen vastausprosentiksi. Tietysti suuremmalla vastaajamäärällä tuloksista olisi tullut entistä luotettavampia. Vastausmäärän lisäämiseksi muistutusviestejä lähetettiin kaksi kertaa ja lisäksi kysely avattiin vielä uudelleen käytettäväksi myöhemmin.

Näiden toimien avulla tieto kyselystä on saatettu kaikkien saataville ja mahdollisuus kyselyyn vastaamiseen annettu. Usean aineiston eli kyselyn ja haastattelun käyttö kuitenkin vahvistaa tulosten luotettavuutta.

Tutkimuksen vaiheet ja analyysi on kirjoitettu auki mahdollisimman tarkasti, joten tutkimuksen toistettavuus on varmistettu. Rajallinen kohderyhmä ja valittu tutkimusajankohta voivat rajoittaa tulosten yleistettävyyttä, sillä esim. opintojen alkuvaiheessa tehty tutkimus voisi antaa erilaisen tuloksen kuin tämä opintojen puolivälissä tehty kyselytutkimus. Haastattelut tehtiin opintojen loppuvaiheessa, joten näkökulma opintojen loppuvaiheeseenkin on huomioitu. Haastattelijoiden valinta ensin vapaaehtoisesti ja myöhemmin vielä täydentäen vahvistaa tulosten luotettavuutta. Huolellisesti valitut haastateltavat antavat täsmällistä tietoa tutkittavasta aiheesta, sillä heillä on siitä omakohtainen kokemus.

Opinnäytetyöllä ei haettu tulosten yleistettävyyttä, mutta tämän opinnäytetyön tuloksia voitaneen siirtää tai soveltaa koskemaan myös muita monimuoto-aikuisopiskelijoita, jotka opiskelevat perheen ja työn aiheuttamassa ristipaineessa.

Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää millaiseksi Lapin AMK:n YAMK-opiskelijat kokevat opiskelukykinsä, mitä esteitä he ovat kokeneet opiskelussaan ja miten Lapin AMK voisi auttaa esteiden poistamisessa? Tämä tutkimuksellinen kehittämistyö antoi hyvin vastauksia tutkimuskysymyksiini, vaikka vastausprosentti jäi melko alhaiseksi (26,2 %). Kyselytutkimuksen alhainen vastausprosentti voi mielestäni johtua siitä, että ajankohtana touko-kesäkuun vaihde oli hyvin kiireistä aikaa monelle opiskelijalle ja sähköposti täyttyi kaikenlaisista kyselyistä juuri tuona aikana.

Opiskelukyky Kuntun (2011) mukaan, koostuu neljästä osa-alueesta: Opiskelutaidot, opetustoiminta, opiskeluympäristö ja omat voimavarat. Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin opiskelukykyä omat voimavarat, opiskeluympäristö ja opetustoiminta -osioiden pohjalta. Tulosten perusteella voidaan sanoa, että Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-opiskelijoiden opiskelukyky on melko hyvä. Osan hyvästä opiskelukyvystä todennäköisesti selittää onnistunut opiskelijavalinta, sillä

jo hakuvaiheessa opiskelijoiden motivaatiota ja sitoutumista tarkastellaan erittäin tarkasti. Myös ryhmätöiden lisäämisellä ja uusien oppimisympäristöjen käyttöönotolla on omat vaikutuksensa. Opiskelijoiden opiskelukyvyssä on kuitenkin havaittavissa monenlaisia tekijöitä, jotka heikentävät opiskelukykyä ja näin ollen viivästyttävät opintoja.

Opiskelukyvyn teki hyväksi **omien voimavarojen** osalta hyvä motivaatio ja sitoutuminen opintoihin. Perheen ja läheisten joustaminen ja tuki, sekä työnantajan antama tuki myös paransivat opiskelukykyä. Opiskelukykyä, omien voimavarojen näkökulmasta, joillakin opiskelijoilla heikensi liikunnan harrastamattomuus, ajan puute, perheen, työn ja opiskelun yhdistämisen ongelmat sekä opiskelustressi, unen vähyyys ja terveydelliset seikat tai joku yllättävä asia.

Opiskelukyvyn teki hyväksi **opiskeluympäristön** osalta hyvä opiskeluilmapiiri, toisilta opiskelijoilta saatu tuki, ryhmään kuulumisen tunne sekä opintojen joustavuus ja hyvät oppimisympäristöt. Opiskelukykyä heikensi puolestaan joidenkin kokema opintojen työläys, virtuaalisten oppimisympäristöjen toimimattomuus ja rasittavuus sekä opintojen järjestämisen tiukka aikataulutus.

Opiskelukyvyn teki hyväksi **opetustoiminnan** osalta opetuksen innostavuus ja osaavat opettajat sekä yhteydenpidon toimivuus ja arvioinnin oikeudenmukaisuus. Opiskelukykyä puolestaan heikensi joidenkin mielestä laajat oppimistehtävät, sanallisen palautteen saannin nihkeys ja tuutoroinnin hyödyttömyyden kokemukset.

Opiskelijat olivat kokeneet hyvin monenlaisia opiskelun esteitä. Monet opiskelun esteet olivat hävinneet yleensä alkuvaiheen haasteiden jälkeen tai eivät kuitenkaan olleet haitanneet opiskelua kovinkaan paljoa. Osa esteistä olivat sellaisia, joihin Lapin AMK:lla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa esim. ”Työvoimatoimiston” kankeat järjestelmät omaehtoisen opiskelun aloittamisessa.

Yllättävää tutkimustuloksissa oli se, että ne vastasivat hyvin paljon aikaisemmista tutkimuksista saatuja tuloksia. Vaikka YAMK-opiskelijat ovat hyvin erilaisista lähtökohdista esim. työssäkäynnin ja perhetilanteen osalta, ovat tämän opinnäytetyön tulokset hyvin paljon samankaltaisia, kuin mitä aikaisemmat korkeakoulujen

perustutkinto-opiskelijoiden kokemuksia selvittäneet tutkimukset ovat osoittaneet. Syynä tähän voi olla se, että aikaisempiin tutkimuksiin on osallistunut monimuoto-aikuisopiskelijoita nuorten lisäksi, vaikka heitä ei niissä omana ryhmänä huomioitukaan.

Lapin ammattikorkeakoulun arvot luottamus, ennakkoluulottomuus ja yhteisöllisyys eivät nousseet mitenkään erityisesti opinnäytetyön aikana esille. Arvoista yhteisöllisyys näkyi eniten hyvänä ilmapiirinä ja ryhmätöiden tekemisenä ja osaamisen jakamisena oppimistehtäviä esittämällä. Luottamusta vahvistaisi yhdenmukaisten käytänteiden noudattaminen, sillä esim. opintojaksojen ajankäyttösuunnitelmien puuttuminen heikentää luottamusta. Ajankäyttösuunnitelman tulisi olla kaikilla opintojaksoilla saatavilla, mutta näin ei kuitenkaan ollut. Ennakkoluulottomuus näkyi uusien oppimisympäristöjen rohkeana kokeilemisena ja käyttämisenä oppimistehtävien tekemisessä. Arvoja pitäisi edelleen saada jatkossa enemmän esille jokapäiväisessä toiminnassa. Lapin AMK:n esteettömyys tai esteellisyys ei myöskään erityisesti noussut tutkimuksissa keskustelun aiheeksi. Tämä voi johtua siitä, että opiskeluympäristö koetaan esteettömäksi tai ettei tutkimukseen osallistuneet sellaiset henkilöt, joille esteettömyys on erityisen tärkeää.

Kehittämisehdotuksina Lapin ammattikorkeakoulun YAMK-yksikölle esitetään, että jatkossa panostetaan enemmän opiskelijoiden jaksamiseen ja kehitetään opiskelija-tuutorointi järjestelmä myös YAMK-opiskelijoille. Sanallisen palautteen ja ajankäyttösuunnitelman tulisi olla saatavilla jokaisella opintojaksolla. Näillä toimilla katsotaan, että hyvä opiskelukyky voi muuttua erittäin hyväksi tulevaisuudessa. Toivottavasti kehittämiskohteet otetaan toiminnassa huomioon. Opinnäytetyö kansitetaan ja toimitetaan YAMK-yksikön käyttöön. Mahdollisuuksien mukaan tulokset esitetään myös hyvinvointityöryhmälle myöhemmin.

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksillä saatiin vastaus opiskelukyvyn kokeemukseen. Erilaisilla tutkimuskysymyksillä ja tutkimusongelman asettelulla olisi opiskelijoiden opiskelukyvystä voinut saada vieläkin tarkempaa tietoa kvantitatiivien tutkimuksen analysointimenetelmillä. Jatkossa kannattaisi tutkia tarkemmin, miten esim. miesten ja naisten opiskelukyky eroaa toisistaan tai perheellisten ja

lapsettomien. Kannattaisi myös jatkossa seurata, onko opiskelukyvyyssä tapahtunut muutoksia, esim. muutaman vuoden kuluttua. Lisäksi nyt poisrajatun opiskelutaidot-osion mukaan ottaminen tutkimukseen tai sen tutkiminen omanaan antaisi hyvää tietoa, varsinkin YAMK-opiskelijoille hyvin tarpeellisesta aiheesta. Liikumisesta ja terveydentilasta onkin jo meneillään uusi tutkimus (Selkälä 2016), josta saadaan tarkempaa tietoa Pohjois-Suomen korkeakouluopiskelijoiden liikunnasta ja mielialasta. YAMK-tutkinnon tunnettavuudesta on myös menossa Arene ry:n (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto) tutkimus, jossa selvitetään YAMK-opiskelijoiden kokemuksia koulutuksesta ja sen tavoitteena on YAMK-tutkinnon tunnettavuuden lisääminen (Lohi 2016).

Matkani ”opiskelukykyviidakkoon” on ollut antoisa, mutta mutkainen. Käytin opin- näyteyöni tekemiseen aikaa yhteensä 1,5 vuotta, välillä enemmän paneutuen ja välillä kokonaan irtautuen, mutta kuitenkin taustalla kypsytellen aihetta mieles- säni. Voin olla tyytyväinen, että omista opiskelun esteistä huolimatta, olen saanut työni valmiiksi ja voin tämän jälkeen keskittyä täysipainoisesti elämään, itsevar- mempana, viisaampana ja avarakatseisempana ihmisenä.

LÄHTEET

- Ammattikorkeakouluopinnot 2016. SEAMK opinto-opas. Viitattu 24.2.2016 <http://ops.seamk.fi/fi/2015-2016/?part=op&page=ammattikorkeakouluopinnot>.
- Elovainio, M., Pietikäinen, M., Luopa, P., Kivimäki, M., Ferrie, J., Jokela, J., Suominen, S., Vahtera, J. & Virtanen M. 2011. Organizational justice at school and its associations with pupil's psychosocial school environment, health, and well-being. *Social Science & Medicine* 73. 1675-1682
- Erilaisten oppijoiden liitto ry. 2016. Oppimisvaikeudet. Kuinka yleisiä? Viitattu 18.4.2016 http://www.erilaistenoppijoidenliitto.fi/?page_id=20.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Feld, L.D. & Shusterman A. 2015. Into the pressure cooker: Student stress in college preparatory high schools. *Journal of Adolescence* 41. 31-42
- Focus Groups 1997. <http://www.gastr.uga.edu/gc/at/mim/mimmay97.html> (8.3.2000).
- Gillen-O'Neel, C., Fuligni A.J. & Huynh V.W. 2013. To study or to Sleep? The Academic Costs of Extra Studying at the Expenche of sleep. *Child Development*, Volume 84, Number 1. 133-142.
- Hannula, R-L, & Mikkola, O. 2011. Uni ja Opiskelukyky. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) *Opiskeluterveys*. Helsinki: Duodecim. 203-206.
- Heikkilä, A., Keski-Koukkari A. ja Eerola S. 2011. Korkeakouluopiskelun haasteet. Teoksessa Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) *Opiskeluterveys*. Helsinki: Duodecim. 31-33.
- Hirsjärvi S. & Hurme H. 2000. Tutkimushaastattelu Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki : Yliopistopaino.
- Jaako, J., 2013. Syyt korkeakouluopintojen pitkittymiseen ja keskeyttämiseen – olemmeko unohtaneet jotakin? Kehittäminen ja kokeilut. *Yliopisto pedagogiikka* 2013 vol 20. nro1. Viitattu 11.4.2015 <http://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2013/04/08/syyt-korkeakouluopintojen-pitkittymiseen-ja-keskeyttamiseen-olemmeko-unohtaneet-jotakin/> .
- Juola, V. 2016. Koulutus. Lapin ammattikorkeakoulu vuosikertomus 2014. Viitattu 22.2.2016 <http://www.pohjoistatekoa.fi/fi/Koulutus>.
- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä, Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän Ammattikorkeakoulu. Jyväskylä: Suomen Yliopistopaino Oy,

- Kangastie, H, Kähkölä, S., Kärnä, V. Saari, P, & Sipilä M. 2014. Lapin Ammattikorkeakoulun hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelma. Laadittu ja vahvistettu opetusjohtajan päätöksellä 20.5.2014. Viitattu 26.2.2016 <http://julkiset.lapinamk.fi/DropOffLibrary/Lapin%20AMK%20hyvinvointi-%20ja%20ohjaussuunnitelma.pdf>.
- Kantele, K. 2016. Henkilökohtainen tiedonanto, puhelinkeskustelu 4.2.2016.
- Kujala, J. 2011. Opiskelukyvyn ja yhteisöllisyyden edistäminen korkeakouluissa Teoksessa Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 154-156.
- Kunttu, K. 2011. Opiskelukyky. Teoksessa Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 34-35.
- Kurri, E., 2006. Opintojen pitkittymisen dilemma. Tutkimus opintojen sujumattomuustekijöistä yliopistossa ja niihin vaikuttamisen keinoja. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 27/2006. Yliopistopaino. Helsinki. Viitattu 11.4.2015 <http://www.slideshare.net/otusowl/2006-opintojen-pitkittymisen-dilemma>.
- Kähärä, M., & Pietilä P. 2015. Yksilöllisyyttä, Yhteisöllisyyttä ja Yhdenvertaisuutta - Näkökulmia Turun korkeakoulujen esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Viitattu 26.4.2015 https://www.utu.fi/fi/Opiskelu/opiskelu-yliopistossa/Documents/esteett%C3%B6myysraportti_2015.pdf.
- Kärnä, V. 2016. YAMK-opiskelijan opiskelukyky? Email veikko.karna@lapinamk.fi 3.3.2016. Tulostettu 3.3.2016.
- Laakso, J. & Kunttu, K. 2011. Terveystarkastukset opiskeluterveydenhuollossa. Teoksessa Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim.106-110.
- Lampinen M. & Turunen H. 2015. YAMK -koulutus vahvaksi TKI –vaikuttajaksi. Teoksessa Lampinen M. & Turunen H.(toim.) YAMK -koulutus vahvaksi TKI –vaikuttajaksi. Viitattu 23.2.2016 https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101028/HAMK_YAMK_TKI_2015_ekirja.pdf?sequence=1.
- Lantta, E. 2015. Opiskeluhyvinvointi kasvattaa laatua ja tuloksellisuutta. Teoksessa K. Peltonen & J. Tuominen (toim.) LAMK -yhdessä hyvinvointia etsimässä. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisusarja, osa 11. 22-26. Viitattu 22.2.2016 http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/103852/Peltonen_Tuominen_Yhdessa_hyvinvointia_etsimassa.pdf?sequence=1.
- Laki ammattikorkeakoululain muuttamisesta 10.6.2005/411
- Lapin ammattikorkeakoulu 2015a. Esittely. Arktisuudesta elinvoimaa. Viitattu 26.4.2015. <http://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Lapin-AMKin-strategia>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2015b. Esittely. Arvot. Viitattu 26.4.2015. <http://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Lapin-AMKin-strategia/Arvot>.

- Lapin ammattikorkeakoulu 2015c. Hakijalle. Esteettömyys. Viitattu 26.4.2015. <http://www.lapinamk.fi/fi/Hakijalle/Esteettomyys>.
- Lapin ammattikorkeakoulu. 2015d. Hakijalle. Ylemmät AMK-tutkinnot. Viitattu 26.4.2015. <http://www.lapinamk.fi/fi/Hakijalle/Ylemmat-AMK-tutkinnot>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2015e. Hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelma. Laadittu 20.5.2014 Viitattu 24.5.2015 <http://julkiset.lapinamk.fi/DropOffLibrary/Lapin%20AMK%20hyvinvointi-%20ja%20ohjaussuunnitelma.pdf>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2016a. Tilastoja. Opiskelijarekisteri WinhaPro. Tulostettu 25.2.2016.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2016b. Erillinen opinto-oikeus Lapin ammattikorkeakoulussa. Viitattu 26.2.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Hakijalle/Hakeminen/Erillinen-opinto-oikeus>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2016c. Avoimen AMKin väylä. Viitattu 26.2.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Hakijalle/Hakeminen/Avoimen-AMKin-vayla>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2016d. Hyvinvoinnin ja ohjauksen työryhmä. Viitattu 16.4.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opiskelua-tukevat-palvelut/Hyvinvoinnin-ja-ohjauksen-tyoryhma>.
- Lapin ammattikorkeakoulu 2016e. ETCS-järjestelmä. Viitattu 18.4.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Valmistuminen/ECTS>.
- Lavikainen, E. 2010. Opiskelijan Ammattikorkeakoulu 2010. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus ry. Uniprint Oy. Turku. Viitattu http://www.samok.fi/uploads/2011/03/opiskelijan_amk2010.pdf.
- Lohi, H. 2016. Kokemuksesi YAMK-koulutuksesta. Email heli.lohi@lapinamk.fi 12.5.2016 Tulostettu 12.6.2016.
- Maasen, P. Kallioinen, O., Keränen, P., Penttinen, M., Spaapen, J., Wiedenhof, R., Kajaste, M. & Mattila, H. 2012. From the bottom up Evaluation of RDI activities of Finnish Universities of Applied Sciences. Viitattu 22.2.2016 http://karvi.fi/app/uploads/2014/09/KKA_0712.pdf.
- Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Opiskelijalaitos. 4. painos, Helsinki: Methelp Ky
- Miettinen, I. & Kuntu K. 2011. Korkeakouluopiskelijoiden liikunta. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 198-201.
- Mikkonen, J., Lavikainen, E. ja Saari, J. 2013. Monituloiset. Korkeakouluopiskelijoiden tulonlähteet ja kokemus toimeentulosta erilaisissa elämäntilanteissa. Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus. 40/2013. Viitattu 26.4.2014 <http://www.slideshare.net/otusowl/2013-monituloiset>.

- Mikkonen, J. & Nieminen, J. 2011. Opiskelustressi ja voimavarat. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 40-43.
- Niemeläinen, J. 2013. Jumissa ruuhkassa? Tässä on sen hinta. Taloussanomat 7.1.2013. Viitattu 18.4.2016 <http://www.taloussanomat.fi/autot/2013/01/07/jumissa-ruuhkassa-tassa-on-sen-hinta/2013306/304>.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät, Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uudistettu painos. Sanoma Pro.
- OKM 2015a. Opintotuen rakenteen kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksiä 2012:29. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto. Aikuiskoulutuspolitiikan yksikkö. Viitattu 2.6.2015 <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/tr29.pdf?lang=fi>.
- OKM 2015b. Ehdotus ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliksi 2017 alkaen. Opetus ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2105:18. . Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto. Viitattu 16.4.2016 <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet/tr18.pdf?lang=fi>.
- OKM 2016a. Opetus ja kulttuuriministeriö. Bolognan prosessi. Viitattu 22.2.2016 <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/>.
- OKM 2016b. Opetus ja kulttuuriministeriö. Rahoitusmallimääritelmät. Viitattu 26.2.2016 <https://confluence.csc.fi/download/attachments/36603300/Ammattikorkeakoulujen%20rahoitusmallin%20indikaattorit.PDF?version=1&modificationDate=1448531148442&api=v2>.
- OPH 2016a. Opetushallitus. Koulutus ja Tutkinnot. Viitattu 16.2.2016 http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot.
- OPH 2016b. Opetushallitus. Ammattikorkeakoulut. Yksikköhinnan määräytyminen. Viitattu 22.2.2016 http://www02.oph.fi/asiakkaat/rahoitus/rahjulk14/09_AMMATTIKORKEAKOULUT.pdf.
- Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen 2016. Lapin Ammattikorkeakoulu. Viitattu 19.2.2016 https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutuksen%20opiskelijat-%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20amk.xlsb.
- Opintopolku 2016. Ammattikorkeakoulu. Ylempi AMK- tutkinto - kehity asiantuntijana. Viitattu 6.2.2016 <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ylempi-amk-tutkinto-kehity-asiantuntijana/>.
- Peizhen, S., Hongyan, J. Minyi, C. ja Feifei, Q. 2014. Gratitude and school well-being among Chinese University students: Interpersonal relationships and social support as mediators. Viitattu 26.4.2015 <http://www.sbp-journal.com/index.php/sbp/article/view/4253>.
- Pekkarinen, E. 2016. TKI. Lapin ammattikorkeakoulun vuosikertomus 2014. Viitattu 22.2.2016 <http://www.pohjoistatekoa.fi/fi/TKI>.

- Pekonen, E. 2010. Esteitä opintopolulla? Opiskelijoiden kokemuksia esteistä ja esteettömyydestä Kuopion yliopistossa. University of Eastern Finland. Viitattu 26.4.2015 http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0132-3/urn_isbn_978-952-61-0132-3.pdf.
- Penttilä, J. 2011. Opintojen viivästyminen ja keskeyttäminen korkeakouluissa. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 160-163.
- Penttilä, J. 2016. Opintojen eteneminen ja opiskelukyky. Teoksessa T. Villa (toim.) Opiskelijabarometri 2014. 31–43 Viitattu 16.4.2016 <https://drive.google.com/file/d/0B9L1fvjudy3GTEN-wUnNKa0s1Zmc/view?pref=2&pli=1>.
- Puusniekka, R. & Kunttu, K. 2011. Miltä suomalaisten opiskelijoiden opiskelukyky näyttää tutkimusten valossa? Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim. 36-40.
- Rantala, S. 2015. YAMK-koulutus tulevaisuudessa - Asiantuntijoiden näkemyksiä YAMK-koulutuksesta ja opettajan osaamisvaatimuksista. Oulun ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusala. Opinnäytetyö (YAMK). Viitattu 22.2.2016 http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/103543/Rantala_Suvi.pdf?sequence=1.
- Rouhiainen, K., 2010. Viisasten kiveä etsimässä: Miksi tradenomiopiskelija jättää opintonsa kesken? Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. Sarja B. No. 56. Jyväskylä. Viitattu 9.2.2016 https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiSp8rT3OrKAhXml-poKHVwNA7EQFggZMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.kyamk.fi%2Ffolders%2FFiles%2FKirjasto%2FKirjasto%2FJulkaisutoiminta%2FKyamk_B56_web.pdf&usq=AFQjCNFyw8GNm-GSfvIMy2e1JJpQEJ3ABg&cad=rja.
- Saari, J. 2013. Opintojen sujuvuus. opiskelijoiden edellytykset vuosittaiseen 55 opintopisteen suorittamiseen Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa. Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus 41/2013. Viitattu 26.4.2015 <http://www.slideshare.net/otusowl/2013-opintojen-sujuvuus>.
- Saari, J. & Kettunen, H. (toim.) 2013. Opiskelijabarometri 2012. Katsaus korkeakouluopiskelijoiden opintoihin, arkeen ja hyvinvointiin. Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus 39/2013. Viitattu 26.4.2015 <http://www.slideshare.net/otusowl/2013-opiskelijabarometri-2012>.
- Saari, S. 2011. Opiskelijoiden kriisit. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Porvoo: Duodecim. 48-50.
- Salminen, T. 2016. Työssäkäynti. Teoksessa T. Villa (toim.) Opiskelijabarometri 2014. 65–77 Viitattu 17.4.2016 <https://drive.google.com/file/d/0B9L1fvjudy3GTEN-wUnNKa0s1Zmc/view?pref=2&pli=1>.

- Selkälä, A. 2016. Kutsu vastaamaan Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoiden terveydentilaa käsittelevään testikyselyyn. Email mailer@zef.fi 11.4.2016 Tulostettu 12.4.2016
- Sinkkonen, M. 2015. Työpaketti 1: Kohti työelämää uudistavia ja TKI -toimintaa edistäviä oppimisympäristöjä. Teoksessa Lampinen M. & Turunen H. (toim.) YAMK -koulutus vahvaksi TKI -vaikuttajaksi. HAMKin e-julkaisuja 29/2015. 6-8 Viitattu 22.2.2016 http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/101028/HAMK_YAMK_TKI_2015_ekirja.pdf?sequence=1.
- Sipilä M. 2016. YAMK-opiskelijan opiskelukyky? Email maria.sipila@lapinamk.fi 4.3.2016. Tulostettu 14.3.2016
- Tilastokeskus 2014a. Ammattikorkeakoulutuksen suorittaminen nopeutui. Viitattu 16.4.2016 http://tilastokeskus.fi/til/opku/2012/opku_2012_2014-03-20_tie_001_fi.html.
- Tilastokeskus 2014b. Opiskelijoiden työssäkäynti. Viitattu 11.4.2015 http://www.tilastokeskus.fi/til/opty/2012/opty_2012_2014-03-20_tie_001_fi.html.
- Tilastokeskus 2016a. Koulutuksen keskeyttäminen 2014. Viitattu 16.4.2016 http://www.stat.fi/til/kkesk/2014/kkesk_2014_2016-03-17_tie_001_fi.html
- Tilastokeskus 2016b. Menetelmät. Viitattu 28.2.2016 <https://tilastokeskus.fi/tup/surveylab/menetelmat.html>.
- Tinto, V. 1975. Dropout from higher education: a theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 43 (1), 89-125.
- Tuomi J. & Sarajärvi A, 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi
- Törmänen, O., Kärnä V., Mehtälä M. & Pruikkonen, A. 2015. GAFE -yhteisöllisen oppimisen kehittämistä yhdessä työelämän kanssa Teoksessa M. Lampinen & H. Turunen (toim.) YAMK -koulutus vahvaksi TKI -vaikuttajaksi. HAMKin e-julkaisuja 29/2015. 17 Viitattu 22.2.2016 http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/101028/HAMK_YAMK_TKI_2015_ekirja.pdf?sequence=1.
- Valli, R. 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) *Ikänuoita tutkimusmetodeihin I, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. Juva: PS-kustannus.
- Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 18.12.2014/1129. Viitattu 22.2.2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141129>.
- Villa, T. 2016. Sosiaalinen hyvinvointi ja terveys. Teoksessa T. Valli (toim.) *Opiskelijabarometri 2014*. 43–57 Viitattu 17.4.2016 <https://drive.google.com/file/d/0B9L1fvjudy3GTEN-wUnNKa0s1Zmc/view?pref=2&pli=1>.

Vänttinen, T., Aalto, S. & M-L, Neuvonen-Rauhala. 2015. Kohti Master schoolia- Yhteistä ja erityistä Teoksessa M. Kivelä (toim.) Ketterä ja kehittyvä YAMK-koulutus. Mikkelin Ammattikorkeakoulun julkaisuja. 6-15. Viitattu 19.2.2015 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-588-528-9>.

Wolkoff, S., 2011. Korkeakouluopiskelijan toimeentuloturva on etuuksien ja palveluiden palapeli. Teoksessa K. Kunttu, A. Komulainen, K. Makkonen, P. Pynnönen (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim.58- 61.

LIITTEET

- Liite1 Sähköposti-saate
- Liite 2 Kyselylomake
- Liite 3 Muistutus-saate
- Liite 4 Uusintakerros-saate
- Liite 5 Haastattelurunko
- Liite 6 Avointen kysymysten kommentit
- Liite 7 Haastattelukomentit

Liite 1. Sähköpostissa lähetetty kyselytutkimuksen saate

Millainen on sinun opiskelukykysi?

Lapin Ammattikorkeakoulun YAMK-yksikkö tarvitsee apuasi. Opiskelen restonomi YAMK-tutkintoa ja opinnäytetyöni aiheena on YAMK opiskelijoiden opiskelukyvyn selvittäminen Lapin ammattikorkeakoulussa. Vastaa kyselyyn ja auta Lapin ammattikorkeakoulua vastaamaan paremmin opiskelun haasteisiin. Kyselyyn on lupa Lapin ammattikorkeakoululta.

Kysely on tarkoitettu ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville, jotka ovat aloittaneet opintonsa v. 2014. Vastausaika on 25.5. – 5.6.2015. Vastaamiseen menee aikaa enintään 8 minuuttia.

Haluatko myös haastateltavaksi? Kyselyn lisäksi haastattelen syksyllä 2015 muutamia opiskelijoita vielä tarkempien tietojen saamiseksi. Mikäli olet halukas osallistumaan myös haastatteluun, lähetä minulle erillinen sähköposti. Älä vastaa tähän viestiin!

Kyselyyn pääset osoitteessa: <http://goo.gl/forms/3nP8JW9xVK>

Lisätietoja opinnäytetyöstä antaa Päivi Hyttinen,
paivi.hyttinen@edu.lapinamk.fi puh. 0407253987

Kiitos ajastasi!

Liite 2. Kyselylomake

Opiskelukyky

Lapin ammattikorkeakoulun YAMK opiskelijoiden kokemana

*Pakollinen

A) Taustakysymykset

1. Sukupuoli *

- nainen
 mies

2. Perheellisyys *

- asun yksin
 asun puolison kanssa
 asun puolison ja lapsen/lasten kanssa
 asun lapsen/lasten kanssa
 Muu:

3. Käytkö opiskelun ohella töissä? *

- kyllä
 en

4. Kuinka vaativana koet työsi?

1= erittäin helppo 2=melko helppo 3= ei vaativa eikä helppo 4= melko vaativa 5= erittäin vaativa

1 2 3 4 5

en käy töissä

5. Opiskelu on *

- päätoimista
 sivutoimista

6. Opintojeni laajuus on *

- 60op
 90op

7. Kuinka monta tuntia käytät opiskeluun kuukaudessa? *

B) Opiskelukykyyhin liittyvät kysymykset**8. Kuinka joustavasti opinnot on järjestetty?**

1= erittäin joustamattomasti 2= melko joustamattomasti 3= ei joustamattomasti eikä joustavasti 4= melko joustavasti 5= erittäin joustavasti

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

9. Kuinka asianmukaisiksi koet fyysiset opetustilat?

1= erittäin epäasianmukaiset 2= melko epäasianmukaiset 3= ei epäasianmukaiset eikä asianmukaiset 4= melko asianmukaiset 5= erittäin asianmukaiset

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

10. Kuinka asianmukaisiksi koet opetusvälineet?

1= erittäin epäasianmukaiset 2= melko epäasianmukaiset 3= ei epäasianmukaiset eikä asianmukaiset 4= melko asianmukaiset 5= erittäin asianmukaiset

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

11. Kuinka toimiviksi koet virtuaaliset oppimisympäristöt?

1= erittäin toimimattomat 2= melko toimimattomat 3= ei toimimattomat eikä toimivat 4 =melko toimivat 5= erittäin toimivat

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

12. Kuinka työläänä koet opiskelun?

1= erittäin helppo 2 = melko helppo 3= ei helppo eikä työläs 4= melko työläs 5= erittäin työläs

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

13. Perustele valintasi**14. Kuinka vahvasti tunnet kuuluvasi opiskeluyhteisöön?**

1 = erittäin heikosti 2= melko heikosti 3= ei heikosti eikä vahvasti 4= melko vahvasti 5= erittäin vahvasti

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

15. Kuinka paljon saat tukea opiskelutovereita?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

16. Kuinka paljon vertaistuesta on ollut hyötyä opiskelussasi?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**17. Kuinka hyväksi koet opiskeluympäristön?**

1= erittäin huono 2= melko huono 3= ei huono eikä hyvä 4= melko hyvä 5= erittäin hyvä

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**18. Kuinka innostavaksi koet opetuksen?**

1= erittäin innostamaton 2= melko innostamaton 3= ei innostamaton eikä innostava 4= melko innostava 5= erittäin innostava

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**19. Kuinka osaavaksi koet opetushenkilöstön?**

1= erittäin osaamaton 2= melko osaamaton 3= ei osaamaton eikä osaava 4= melko osaava 5= erittäin osaava

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**20. Kuinka paljon saat palautetta opinnoistasi?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa

21. Kuinka oikeudenmukaisena koet arvioinnin?

1= erittäin epäoikeudenmukaisena 2= melko epäoikeudenmukaisena 3 = ei epäoikeudenmukaisena eikä oikeudenmukaisena 4= melko oikeudenmukaisena 5= erittäin oikeudenmukaisena

1 2 3 4 5

---

en osaa sanoa

22. Kuinka toimivana koet opiskeluusi liittyvän yhteydenpidon?

1= erittäin toimimaton 2= melko toimimaton 3= ei toimimaton eikä toimiva 4= melko toimiva 5= erittäin toimiva

1 2 3 4 5

---

en osaa sanoa

23. Kuinka paljon tuutoroinnista on ollut hyötyä opiskelussasi?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

---

en osaa sanoa

24. Kuinka paljon murehdit opiskeluun liittyviä asioita?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

---

en osaa sanoa

25. Onko joku yllättävä asia/tekijä vaikuttanut opiskeluusi? *

- kyllä
 ei

26. Jos joku tekijä on vaikuttanut opiskeluusi, niin mikä asia/tekijä?

27. Kuinka paljon ajankäytön hallinnan ongelmat vaikuttavat opiskeluusi?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**28. Kuinka paljon opiskelu on aiheuttanut taloudellisia huolia?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**29. Kuinka paljon perheesi ja läheisesi ovat joustaneet opiskeluaikana?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**30. Kuinka paljon työssäkäynti vaikeuttaa opiskelua?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**31. Kuinka paljon työnantajasi tukee opiskeluasi?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa

32. Kuinka paljon työnantajalta saamasi tuki merkitsee sinulle?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**33. Kuinka paljon läheisesi tukevat opiskeluasi?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**34. Kuinka paljon läheisiltä saamasi tuki merkitsee sinulle?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**35. Kuinka paljon koet opiskelustasi stressiä tällä hetkellä?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa**36. Kuinka innoissasi olet opiskelusta?**

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

○ ○ ○ ○ ○

 en osaa sanoa

37. Oletko harkinnut opintojen keskeyttämistä? *

- kyllä
 en

38. Jos olet harkinnut keskeyttämistä niin minkä vuoksi?

39. Kuinka terveelliseksi koet elämäntapasi?

1= erittäin epäterveelliseksi 2= melko epäterveelliseksi 3= ei epäterveelliseksi eikä terveelliseksi 4= melko terveelliseksi 5= erittäin terveelliseksi

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

40. Kuinka paljon harrastat liikuntaa?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

41. Kuinka paljon tämänhetkinen terveydentilasi vaikuttaa opiskeluusi?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin paljon

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

42. Onko sinulla jokin oppimisvaikeus?

- kyllä
 ei

43. Miten sitoutunut olet opintoihin?

1= erittäin vähän 2= melko vähän 3= ei vähän eikä paljon 4= melko paljon 5= erittäin sitoutunut

1 2 3 4 5

en osaa sanoa

44. Milloin haluat valmistua? *

syksy 2015

kevät 2016

syksy 2016

Muu:

45. Teetkö opiskelutehtävät ajallaan? *

kyllä

en

46. Kuvaile muutamalla sanalla ajatuksiasi opiskeluun liittyen

Lähetä

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

100 %. Sait sen valmiiksi.

Hei!

Opiskelukyky -kyselyyn on vielä aikaa vastata. Kiitos sinulle, joka olet jo vastannut. Jokaisen vastaus on tärkeä opiskelukyvyn edistämiseksi, joten jos et ole vielä vastannut niin aikaa on 5.6.2015 asti. Vastaamiseen menee aikaa enintään 8 minuuttia.

Kysely on tarkoitettu ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville, jotka ovat aloittaneet opintonsa v. 2014. Vastausaika on 25.5. – 5.6.2015 Gafe ympäristössä. Kyselyyn on lupa Lapin AMK:lta.

Kyselyn lisäksi haastattelen syksyllä 2015 vielä muutamia opiskelijoita tarkempien tietojen saamiseksi. Mikäli olet halukas osallistumaan myös haastatteluun, niin lähetä minulle erillinen viesti. Älä vastaa tähän viestiin!

Kyselyyn pääset osoitteessa: <http://goo.gl/forms/3nP8JW9xVK>

Lisätietoja opinnäytetyöstä antaa Päivi Hyttinen,
paivi.hyttinen@edu.lapinamk.fi puh. 0407253987

Kiitos ajastasi!

Liite 4. Kyselyn uusintakierroksen saate

Liite 4

Hei!

Opiskelukyky -kyselyyn on päätetty tehdä täydentävä kierros, joten vielä voit vastata. Kiitos sinulle, joka olet jo vastannut. Jokaisen vastaus on tärkeä opiskelukyvyn edistämiseksi, joten jos et ole vielä vastannut niin aikaa on 24.11.2015 asti. Vastaamiseen menee aikaa enintään 8 minuuttia. *Jos olet jo vastannut keväällä, niin tämä viesti on aiheeton.*

Kysely on tarkoitettu ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville, jotka ovat aloittaneet opintonsa v. 2014. Vastausaika on jatkettu 17.11. – 24.11.2015 Gafe ympäristössä. Kyselyyn on lupa Lapin AMK:lta.

Kyselyn lisäksi haastattelen joulukuussa 2015 vielä muutamia opiskelijoita tarkempien tietojen saamiseksi. Muutama on jo ilmoittautunut, mutta **tarvitsen vielä pari lisää.** Mikäli olet halukas osallistumaan myös haastatteluun, niin lähetä minulle erillinen viesti. Älä vastaa tähän viestiin!

Kyselyyn pääset osoitteessa: <http://goo.gl/forms/3nP8JW9xVK>

Lisätietoja opinnäytetyöstä antaa Päivi Hyttinen,
paivi.hyttinen@edu.lapinamk.fi puh. 0407253987

Kiitos ajastasi!

Liite 5.Haastattelurunko:

Liite 5.

Taustakysymykset: 60/90, työssäkäynti, perheellisyys, opintojen tilanne

Opiskelukyky-mallin osiot (keskustelua)

Opetustoiminta

Opiskeluympäristö

Omat voimavarat

Mitä ulkoisia esteitä on ollut opiskeluaikana?

Miten Lapin AMK voisi auttaa esteiden poistamisessa?

Omat voimavarat:

Työn opiskelun ja perheen yhteensovittaminen:

"Koska työn ja perheen jälkeen pitää löytää aikaa opiskelulle. Opiskelu kyllä muutoin on ihan mukavaa."

"Opiskelu yhdistettynä kolmen pienen lapsen kotiäitiyteen on työlästä, koska tehtävien teko alkaa yleensä illalla kello 21, kun saan lapset nukkumaan."

"Koulun-työn-perheen yhdistäminen on haastavaa eritoten kun työ on itsessään haastavaa, ajattelua ja keskittymistä vaativaa."

"Itse olen lähinnä panostanut opiskeluihin viikonloppuisin, mikä ei välttämättä ole ollut hyvä, kun töistä palautumiseen ei sitten varsinaisesti jää aikaa, vaikka on muutaman kerran päässyt upeaan flow tilaan tehtävien kanssa."

"Perhe on jäänyt valitettavasti vähemmälle huomiolle, varsinkin jos iltaisin töiden jälkeenkin on tehtävä tehtäviä. Mutta itse olen opiskelua tahtonut, ja vielä yritän pysyä mukana, vaikka juuri nyt 4.6. olen ihan puhki ja yritän kovasti tsem-pata itseäni aloittamaan opinnäytetyön teon."

"Työssä välillä kiirettä, eikä ehdi palautua kumpaankaan..."

"Työn ohessa opiskelu teettää kovasti töitä."

"Työnohella opiskelu"

"Työn ohessa opiskelu oli yllättävän haastavampaa kuin olin alunperin ajatellut, mutta sulautuivat kuitenkin jotenkin yhteen."

"Opiskelu työn ohella on erittäin vaativaa jo sinällään ajankäytön vuoksi."

"Työn ohessa ei helppoa, aika on tiukilla ja on muutakin elämää, joka on tässä ja nyt."

Ajan puute:

"Aikaresurssit ovat rajalliset myös kun työ painottuu talvisesonkiin, mikä kattaa syys-maaliskuun välisen ajan."

"Riippuu ajankohdasta. Välillä on aika löysää, mutta sitten taas on jaksoja, että tuntuu kuin pitäisi revetä moneen suuntaan yhtäikää"

"Työn ohella opiskelu vaatii asioiden priorisointia Aika kortilla Työön ja opiskelu-järjestelyjen yhteen sovittaminen joskus hankalaa."

"Työlääksi opiskelun tekee se, että aikaa opiskeluun on vähän työn ohella."

"Melko vaativan työn ohessa opiskeluun on ollut erittäin haastavaa löytää aikaa ennen kaikkea tehtäviin vaadittujen materiaalien hankkimiseen ja materiaalin läpikäymiseen. Täytyyhän aikaa löytyä asioiden sisäistämiseenkin."

"Suurin ongelma on varmaan juuri se, että vapaa-aikaa ei juurikaan ole työn ohessa opiskelussa. Jos pidät vapaata, kummittelee tekemättömät työt takalalla."

Riittämättömyyden kokemus:

"Koen että vaatavuustaso ylittää omat valmiudet ja pyrkii haastaamaan opiskelijaa."

"Onko itsellä liian suuret odotukset ja vaatimukset? Mutta en ole halunnut lähteä opiskelemaan "rimaa hipoen", vaikka siihen on täytynyt totutella."

"On käynyt mielessä myös se, että olenko edes tarpeeksi pätevä ja etevä suorittamaan tätä ylempää tutkintoa, kun tämä on näin työlästä. Ehkä se kuuluu oman kasvun prosessiin, mutta jos olisin tiennyt miten vaikeaa tämä opiskelu on, niin olisin harkinnut vielä toisen kerran aloitanko edes"

Opiskeluympäristö:

Virtuaaliset oppimisympäristöt:

"Menee paljon aikaa opetelle tutkimusten hakua ja uusien opiskeluympäristöjen opiskelu on haastavaa, GAFE, Hangout yms."

"Lisäksi erilaiset, uudet menetelmät - HangOuts, Youtube yms - ovat tietysti haasteellisia sinänsä ja tekniset ongelmat vielä ovat lisänneet työläyttä."

"Sähköisissä oppimisympäristöissä osassa ollut hieman hiottavaa käytännön toiminnoissa, mutta uskon että kehittyä vielä ajankuluessa toimiviksi."

"Joissakin opinnoissa menee suhteettoman paljon aikaa tietokoneen kanssa touhuiluun mm videon tekemiseen kuin itse substanssiin perehtymiseen"

"Virtuaaliopinnot ovat todella raskaita, erityisesti, kun aiempaa taustaa millekään ei ole. Julkisen terveydenhuollon puolella ei käytetä mitään näistä nykyisistä someapuvälineistä. Tuntuu, että tähän teknologiaan hukkuu itse asia. Olen hyvin väsynyt tähän opiskelumuotoon, joten odotan jo toihin palaamista"

Opintojen järjestäminen:

"Vapaa valintaisten opintojaksojen vaihtoehto määrä on suppea. Toki itse pitää olla aktiivinen hakemaan muita opintojaksoja."

"Opiskelu vauhti on kova työssä opiskelun ohella. Vastaa jo koko päivän opiskeluvauhtia."

"Opinnäytetyösuunnitelman yhteisiä Seminaareja pitäisi olla myös syksyllä. Saman alan opiskelijoilta saa erittäin tärkeitä näkökulmia opinnäytetyön etenemiseen. Kokonaisuus on kuitenkin ollut hyvä."

"Opintojaksojen toteutuksessa hyvin suuria vaihteluja mm. sisällössä, tavoitteissa, töissä. Jotenkin ei aina ymmärretä, että käydään kuitenkin yamk:ta, jossa suurin osa on myös töissä. Tämä aiheuttaa välillä haasteita, eikä niitä aina ymmärretä, vaikka toki itse olemme koulutukseen ajautuneet, lähteneet ja päässeet."

"kontaktipäiviä ei saisi olla enempää kuin 1-3 kuukaudessa, kaksi kontaktijaksoa lähemmäs on liian raskasta ja kallista pitkänmatkaliselle"

"Matkailualan opiskelijoita ei tulisi sitouttamaan pakollisiin läsnäoloihin marras-huhtikuun aikana. Koulu olisi helppoa ilman sesonkipainotteista työtä ja työ haittaa tuntuvasti opiskelijan sujuvuutta sesonkina. Ylitöiden lisäksi on mahdollista panostaa kouluun."

"Ryhdyks ensimmäinen vuosi vei opintoja hienosti eteenpäin."

Ilmapiiri:

"Ryhmätehtävissä on ollut välillä suuren kilpailun maku, eli kuka ehtii ensin kirjoittaa ja mahdollisimman paljon, vaikka tässä vaiheessa on oppinut paljon ryhmätöiden tekemisessä"

Opetustoiminta:

Oppimistehtävät:

"Vaatii ponnisteluja, varsinkin englanninkieliset lähteet, kirjalliset työt aikaa vieviä"

"Kirjalliset tehtävät vaativat paljon aikaa vievää materiaalin etsimistä ja perehtymistä - koen työlääksi ja ajankäytöllisesti haastavaksi juuri tämän perehtymisvaiheen ennen kuin pääsee varsinaisesti töihin. etätehtävät ovat mukavan joustavia vuorotyöläisenkin tehdä mutta ryhmätyöt tuottavat ongelmia jos aikataulu liian lyhyt"

"Ryhmäesseet ovat työläitä, koska kaikkia ryhmäläisiä ei aina tunne, ja kaikilla on omat elämäntilanteensa."

"Tehtävät vaativia ja aikataulullisesti kasautuvat vuodenvaihteeseen sekä touko-kesäkuun vaihteeseen."

"Työtä on paljon. Toisaalta koulutus on laaja, joten en odottanut opintojen olevankaan ns. "läpihuutojuttu"

”Työläänä laajojen tehtävien vuoksi ja tehtävät ovat samantyyllisiä, esseitä, ryhmässä. Osa kursseista olisi mennyt ulkopuokisilla luennoilla.”

”Tehtävät ovat olleet vaativia ja aikaavieviä ja jopa stressaavia. Mutta toisaalta opiskelu on erittäin antoisaa ja kaiken vaivan väärti.”

”Opiskelu monimuotoista ja mukavaa, vaikka hommaa riittää enemmän kuin osasin kuvitella. Oppimistehtävät ovat laajoja. Joskus opintopisteisiin nähden suhteettoman laajoja. Verrattuna muiden ammattikorkeakoulujen vastaavan alan suoritusvaatimukseen Lapin ammattikorkeakoulun matkailualan vaatimustaso on korkeampi.”

”Tehtävät ovat isotöisiä, mutta toki antoisia ja opettavaisia. Tehtävänannon ja palautuksen välillä yleensä liian lyhyt aika ja kun samalla sattuu joku työreissu, niin haastava tilanne.”

Opetus:

”Ylemmän korkeakoulun koulutuksen tulee olla jo aika tieteellistäkin ja tämän tulee näkyäkin kaikkien toimissa.”

Omat voimavarat:

Oma käyttäytyminen:

"...meitä oli sitten kaksi täällä päivät kotona, kun mieki olin opintovapaalla kone sylissä aamusta iltamyöhään, mutta tuota toisaalta hyvä juttu, mutta toisaalta hankala kun on kaksi lasta, jotka haluaa syäkki jossakin välissä ja näin pois päin ja kumpikaan ei halunnu irrottautua koneelta niin, niin siinä oli oma taikinointinsa aina välillä."

Jaksaminen:

"... en edelleenkään käsitä, miten jotku hoitaa tämän niinku työnohella."

"... Ja opettajat tuki hyvin, että hekin tiedosti tämän minun tilanteen ja tuota toki opiskelutoverit myös, mie kerroin avoimesti, että on aika rankkaa henkilökohtaisesti omassa elämässä, mutta kaikki suhtautu siihen tosi hienosti. Ja kyselivät välillä kuulumisia ja mutta se ei missään vaiheessa noussu pääasiaksi ja se opiskelu muuttu aika nopeesti mulle semmoseksi positiiviseksi stressiksi. Että se toimi, vaikka tavallaan se oli hirveen vaativaa, niin sitten se vei minun ajatukset pois näistä kaikista muista isoista jutuista, mitä siellä oli siellä henkilökohtaisessa elämässä."

"... ei sitä osaa aatellakkaan, mitä kaikenlaista voi liittyä niinku opiskeluun, miten paljon se vaatii sitten noita järjestelyjä..."

"...tuli tarve saada jotakin hyvin omaa, jota opiskelu oli, jotakin hyvin omaa. Ja siinä mielessä, vaikka hankalaa on miten paljon ympärillä, se anto hirveästi voimaa tuo opiskelu. Ja jotenki semmosta, se oli niin oma juttu ja semmonen itteä vahvistava juttu. Et se oli niinku semmosenaan jo tärkeä ja arvokas..."

" Omat voimavarani opiskeluun riitti hyvin."

Arvostus:

"... oon kattonu näitä erilaisia työtehtäviä ja niitten hakukriteerejä niin nyt on uus malli, en tiä onko muualla, mutta mejän alalla, nin tuota, tämmösiin ylempiin, vaativimpiin esimiestehtäviin niin saatetaan edellyttää että on tiedekorkeakoulu-tutkinto. Rajataan tämä ylempi ammattikorkeakoulututkiinto niin ku ulkopuolelle (...) niin tottakai siinä tulee vähän semmonen olo, että, että niin oliko viisasta käyvä tämä, tämä tutkinto riittää osastonhoitajan tehtäviin nyt jatkossa, mutta tuota, eipä juuri muuhun tällä hetkellä."

"... oisko pitäny tämän sijasta käyvä joku toinen tai mennä suoraan yliopistoon opiskella siellä joku sopiva tutkinto. Niin niin tuota, et sillai nyt oon törmänny siihen, et mulle on suoraan sanottu että tuota tutkintoa ei arvosteta. Että ei, ett vaikka se on kuinka korkeakouluasetuksen mukkaan samalla tasolla kun maisteritutkinto, niin käytännössä se ei ole."

"... Mut se on se siitä kehittyny, mitä ylempi ammattikorkeakoulututkinto oli aikanaan, että se oli hyvin semmonen pussinperä, josta ei ollu käytännössä juuri mitään muutaku omaksi iloksi jotakin niin tuota nyt siitä kuitenkin johonki, joihinki esimiestehtäviin riittää, sanon näin että riittää tämä ylempi ammattikorkeakoulututkinto."

"... ei sitä ylempää ammattikorkeakoulututkintoa ihmiset tunnista, et mitä se on, että kyllä heki niiku kysyy multa, että jaa että mihis sie valmistut ja mikäs sie nyt olet ja näin..."

"... Mutta kyllähän se vähän hassua oli, että tutkintotodistus tuli ja ei sitä ole tarvinnu kenellekään näyttää. Kyllä se osaaminen ja se mitä koulussa on oppinu niin kyllä se täytyy ihan muilla tavoin niin kun pystyä todistamaan."

Suorituspainet:

"... siinä tulee semmonen suorittaminen hyvin herkästi, että on niinku hankala erottaa ja niinku muistaa, että minkäs takia minä siellä koulussa olen, että onko se nyt se arvosana ja onko se nyt niinku se opettajalle se hyvän tehtävän tekeminen vai olisko se idea kumminkin hyödyttää enemmän sitä työnantajaa vai onko se idea kumminki se että mie opin eniten että se on kans niinku se , että sitä on niinku kolmen tämmösen intressin paineessa niin se on kans vähän niinku haastavaa, että se kans vaikuttaa siihen kuormittavuuteen sitten."

"... mulla kans kävi niin, että ite sen riman niinku asetti niin korkealla, ja vaikka siellä muut niiku yritti just sitä sanoa, että ei se ole tämä se pääjuttu tai näin, niin niin sitte sitä oli ite jotenki niin siinä mukana, että kun oli mielenkiintosisia aiheita, mielenkiintosisia kursseja ja halus niinku oppia lisää ja näin, niin kyllä sitä vain alko suorittamaan."

"... ite sen muodostaa sen riman siihen, että sitten taas miten sitä niinku pystys madaltamaan, niin en osaa siihen vastata."

"... opettaja sano meille monesti, meille opiskelijoille niinku sano, että ei pidä ottaa liian vakavasti kaikkia asioita, mutta se hyvin herkästi menee tuolla tietoenkin kaikki kun on aikuisia ja jokainen joka sinne hakee, todennäköisesti joku tavote on niin kyllä se suorittaminen sieltä nousee varmasti hyvin niinku nopeasti, esille ja sittehän se heijastuu sinne ommaan käytökseen sitten sitä istutaan siinä tietokoneella, jätetään syömättä, keskitytään siihen, yritetään saaha se hieno upea essee siinä ja halutaan menestyä opinnoissa ja sitten jää liikkumiset, jää unet jää muut..."

Oma kehittyminen:

"... Ja toinen asia kans mikä tulee, minä opin valtavasti."

"... Työelämässä se kynnyks nyt keskustella ja niinku ne taidot niinku karttuu paljon laajemminkin, sä et opi pelkästään sitä, että tämmösiä tutkimuksia on tai tämmösiä asioita sieltä, vaan myös mie niinku koen, että on saanu hirmu paljon lisää just tähän omiin voimavaroihin sieltä koulusta."

"... itellä se koko korkeakoulututkinnon tai tämän yamkin suorittaminen linkitty niin vahvasti siihen työnantajaan ja työnantajan kehittymistarpeisiin että niinku sen opiskelun myötä mie kyllä sain heille osotettua sen minun ammatillisen pätevyyteni ja mie sain niitten tehtävien, kun ne olivat tämmösiä näkyviä tehtäviä, että ne ei ollu tenttiä, vaan ne oli semmosia tehtäviä, jotka piti soveltaa sinne työelämään, niin ne saivat jokaikinen kerta jotaki konkreettista hyötyä, niin tavallaan mie olen sen opiskelun kautta nyt kannukseni ansainnut siellä, ja kukaan ei kyseenalaista sitä, ettenkö minä osaisi ja näin."

Taloudelliset tekijät:

"... Tuohan on hirveän hyvä tuo aikuisopintotuki, että tuota sen turvin on kohtalaisen helppo kuitenkin opiskella lyhyitä aikoja."

"... työtilanne on nyt huomattavasti parempi, kun sillen vuosisitten ja tietyllä lailla se arki rytmittyy, okei, vaikka siellä edelleenki on niitä hankaluuksia ja ongelmia niin, koen kyllä että hyvä tilanne sinänsä kaikin puolin ja kyllä opiskelut oli oikea ratkasu siihen tilanteeseen."

"... ihan katteellisena kuuntelen. Mullon kyllä työmäärä lissääntyny ja tehtävät on vaativampia, mutta palakka ei oo muuttunu."

"... on niinku erittäin hyvin menny nämä asiat palkan ja tämmösten suhteen, että opiskelu tuki erittäin hyvin työelämää ja työelämä taas sitten niinku vastas oikein hyvin näihin opiskelun tarpeisiin että sieltä puolelta tuli sitä joustoa kans. Ja on heijastunu sitten omaan elämään sitten tosiaan sillä, että rahatilanne on vähän kohentunu. Onhan se aina mukava."

"... kauhean vaikea oli, kun piti niinku sanoo palkkatoive (...) alkaa niinku määritelmään, että mikä on se työn arvo, että mitä mie ite, että niin hirveän tarkasti, hyvä, etten niinku laskenu laskimella, että mitä voi niinku pyytää ja sittenkkään en uskaltanu tasalukua laittaa, vaan semmosen epämääräsen summan. Kauhean vaikea kun tuota on tottunu siihen, että palkka nyt ei oo kovin iso, vaikka tuntee, että tekkee kuitenkin tärkeää ja arvokasta työtä ja monipuolista niin tuota se oon vaikea määritellä."

"Itse jäin työttömäksi opintojen aikana mikä johti lopputyön aiheen muutokseen ja sitä kautta siirryin opiskelemaan moni ammatilliseen ryhmään. Monella opiskelijalla oli sama ongelma eli opiskelu kestää kauemmin kuin määräaikaiset työt."

"...tosi hyvä tämä ateriakorvaus, sehän oli käytettävissä muuallakin kun koululla ruokalassa. Esim. meillä työpaikalla niin sai käyä sillä hinnalla syömässä ja tuota se on rahallisestikin iso juttu. (...) samaten se, kun saa alennuksella nuita juna-matkoja..."

"...koulun kautta sai majotuksen hoidettua aika edullisesti, että kun oli tuossa ke-väälläki ja kesällä oli mulla kurssi, niin ja oli vähän heikohko rahatilanne, niin sit-ten koulun kautta löyty sitten opiskelijäkämpä, jossa pysty sitten majottumaan, niin se oli kyllä niinku todella todella iso apu silloin ja mahdollisti sen, että pystyn sitten käymään siellä ne lähipäivät. Se oli todella hyvä juttu..."

"Oma opiskeluni oli sirpaloitunut Kemian ja Rovaniemen välille. Tämä aiheutti mi-nulle aikatauluongelmia ja matkustus kustannuksia."

Opiskeluympäristö:

Virtuaaliset oppimisympäristöt:

"... olin huonojen yhteyksien päässä niin tuota, kyllähän se sitten ärsytti siellä työpaikan koneella istua yötämyöten, mutta kun ei muuta mahdollisuutta ollu sitten niin pakkohan se oli siellä sitten tehdä..."

" asun semmosessa paikassa, mejän talo on tutkitusti semmosessa katveessa että, se on hiivatin huonot nää, nää mitkä yhteyvet, nää internetyhteyvet. Niin se oli aivan hirveätä nämä videotehtävät kun nettiyhteys pysy päällä jonku 6 minuut-tia ja ja poikki. Niin alota taas alusta ja taas alusta ja se videon editointi niin se oli niin ku kertakaikkiaan, joillaki saatto mennä joku 3-4 tuntia videon tekemiseen niin mie tein sitä 8 päivää semmosta tehtävää, niin siinä tuntu, että tää ei nyt mene ihan oikein, että tässä menee niinku väärille raiteille tämä koko homma, mutta se johtu ihan pelkästään näistä internetyhteyvestä, ei mistään muusta, ei ne ollu vaikeita ne tehtävät, hankalia tai epämiellyttäviä, mutta kun netti ei pe-lannu niin se ei pelannu ja kun oli kesäaika niin tuota, niin niin sain kyllä tukea sitten taas kun koulu aukes ja siellä oli joku joka neuvo, mutta tuota, niin se otti pattiin, lievästi sanottuna..."

"...alussa kun kokeiltiin sitä blogi-juttua kokeiltiin niin, sehän oli ihan karmeaa henkilökohtasesti mulle, tuntu, että on ihan sokea sitä käyttäessä ja kaikki ym-märtää mut väärin ja näin, mutta sitten siinä sitä pikkuhiljaa oppi käyttämään näitä etä laitteita ja muita ja oli hyvin saatavilla ja helposti ja nopeasti tiesi kyllä mistä ne löytää, että kun siellä netissä sivuilla oli se sovellukset osio, niin sieltä kautta löyty raportit ja löyty ne i- linkit ja muut ja opettajat laitto kyllä aina selkeät linkit..."

"... alussa just tän tietotekniikan kautta, mitä nää nyt onkaan, niin tuota alussa se oli ihan kauhun paikka ja se, että miten täällä toimitaan ja mitä kuuluu tehdä ja niihinki sai hyvin vaihtelevasti ohjausta, ohjausta, mutta tuota tosiaan, että ei se, sehän niinku helpottu kerta kerralta ja tuota eti siinä sitten ollu enää mitään on-gelmaa näin niinku tehdä..."

"... se oli aivan ihanteellinen silloin kun oli ne yrityksen työkalut käytettävissä ja koulun työkalut käytettävissä niin pysty kikkailemaan ties mitä vaikka millä soveluksella, mut sitten nyt kun ei oo enää se koulun tunnarit eikä pääse kattoo tutkimuksia ja ei pääse lukemaan kaikkea materiaalia ja näin, niin tuntuu, että se verkosto niinku pieneni todella paljon."

"... Ja sitten se mikä oi mukavaa ja hyvää, niin esim. kun oi Kajaaniin päin yhteyksiä ja näin, niin myös sinne suuntaan toimi hyvin, ja meni hienosti yhteen ja oli myös Kemiinkin päin oltiin välillä yhteydessä, mutta kyllä ne niinkun ne etäyhteydet sitten toimi hyvin..."

"... ite oon tämän etäopetuksen, niin kun nämä skype-yhteydet ja muut niin, oon kyllä kokenu, että ne on ollu hyviä, ja se opetus sieltä kautta on toiminu, ja että mitä on i-linkissäkin oltu ja näin, niin kyllä ne tunnrit on toiminu etänäkin oikein hyvin..."

Opintojen järjestäminen:

"Minusta niinku pääsääntöisesti hyvin tyytyväinen ja tuota tosi kiva koulu."

"... ite olin sillai tyytyväinen siihen opiskelun antiin ja sisältöön..."

"... se opiskelun hinta se tuota, se oli tehty hyvin matalaksi."

" ei pitäisi ainakaan niinku se Lapin Amk:ssa se, että rahallisesti opiskelu olisi kallis ei kyllä tartte sitä pelätä kenenkään etteikö joku vähävaranankaan pystys opiskelemaan, että kyllä oli niin hienosti järjestetty nuo että oli edulliset ruoat ja muut, että vaikka tiukka budjetti itselläkin on, niin silti pysty niinku saamaan sitä koulutusta, se oli aivan loistavaa."

"... Ja lähiopetusjututkin niin nehän oli siellä nauhotuksina ja tallennuksina, jos kävi niin, ettet sitten päässy just silloin siihen paikalle."

"... Ja tuota vähän semmosia henkilökohtasia ratkaisujaki tehtiin, jos se oli mahdollista. Siinä kyllä yrittettiin kyllä sieltä puolelta aika hyvin ja tuettiin..."

"... meillä oli yks luento siinä alussa, jossa puhuttiin, todella hyvä opettaja oli, joka luennoi, ilmeisesti terveyden edistämisen puolelta, hän puhui ihan tästä stressistä ja stressinhallinnasta nimenomaan, se oli hyvä. Siitä niinku kaikki tajus vähän, että okei että oikeasti opiskelu voi vaikuttaa ihan fyysisesti ja tulee vaikuttamaan fyysisesti niin se ei tullu niinku yllätyksenä..."

"... oli niinku mukava nähä just tuota että, et siihen tulee sitä vuorovaikutusta niin paljon työskentelytapojen takia, kun oli pakotettu, että sulla oli niitä sekaryhmiä ja sun oli pakko vain pärjätä niiden ihmisten kanssa."

"... sai ottaa toisista koulutuksista ja muuten, että siihen oli haettu sitä joustavuutta tosi hyvin. Ja se niinku kyllä autto siihen opiskelukykyyn tosi hyvin, että motivaatio lisääntyy ja siitä se hyöty on niinku tosi hyvä, mutta tiän tosiaan, että jotkut sitten kokivat, ettei se ollu ehkä se kurssi ei ollu välttämättä soveltuva aina tai ei saatu vietyä sitä esim. työelämään niin vahvasti, kun olisi ehkä sitten haluttu."

"... tuo aikaraami, se puolitoistavuotta, se on tiukka varsinkin työnohella, niin kyllä suuresti kunnioitan niitä, jotka pystyy sen työnohella puolessatoistavuodessa hoitamaan, en käsitä, että miten se on mahdollista, mutta tuota, osa pystyy..."

"... opintopisteiden määrän jakautuminen, niin meille se oli hyvin tasasta, meille kyllä näytettiin joka ikisellä kurssilla, näytettiin se, että monestako tunnista ja min-kälaisista tehtävistä ne koostuu ne opintopisteet. Ja se oli hyvin selkeä niinku ite jaotella sitä aikaa sitten sen exel-tilukon mukaan. Siitä ymmärsi, että kirjalliset tehtävät vie tän verran aikaa, tekstiit vie tän verran aikaa ja näin..."

"... se toinen rykäsy mikä tuli, niin se oli sitten siinä touko-kesäkuussa samanlainen aivan karkea, hillitön määrä mitä taas niinku teit niitä opintopisteitä..."

"... Sitten jotenki siihen syksylle mulla omat opinnot meni sillä tavalla, että sain kesällä tehtyä mukavasti vielä opintoja niin syksyllä mulla ei enää ollu sitten ku se 5 op tekemättä ja opinnäytetyön viimeistely. Niin se jotenkin tuntu, että no tämän on helppoa, että nythän tämän pystyy jotenkin rytmittämään sen opinto-tehtävien tekemisen paljon paremmin..."

"... niin ku tavallaan annettiin sille syksylle rauhaa keskittyä enemmän siihen opinnäytetyöhön, mikä oli omalla kohalla aivan niinku välttämätöntä ja se pelas tosi hyvin."

"... nuita koulupäiviä oli keskimäärin se 2-3 kuukauvessa niin se oli ihan soppeli. Soppeli, ja ne oli ihan semmosia tehokkaita päiviä..."

"... minä kans tykkäsin, että oli joka kuukausi se muutama päivä ja ne oli tosi hyvin sijoiteltu ne päivät, että oli viikonloppuakin siellä, että pysty ottamaan töistä vapaata ja järjestelemään, järjestelemään niitä, ja se mikä oli todella hyvää..."

"...todella vaativiahan ne pisteet oli ansaita. Meillä ei ollu yhtäkään ns. helposti tullutta pistettä, vaan joka ikinen piti kyllä ansaita ja todella kovalla työllä..."

Opetustoiminta:

Oppimistehtävät:

"... monesti ne oli kumminkin ne tehtävän annot niin laajoja, ettei sieltä ehkä ihan hahmottanu, että mitähän tällä tehtävällä sitten haetaan kuitenkaan..."

"... tää oli ensimmäinen koulu mistä mie tykkäsin, voi sanoa että alusta loppuu tykkäsin ja tuota olin kauhean innostunu ja yks syy siihen oli, ettei ollu niitä tenttejä, vaan ne oli nimenomaan näitä kirjallisia tehtäviä nääs oppii ainakin mulle paljon paremmin kun niinku tenttiin pänttääminen..."

"... niin tuo tenttiminen ei oo minun juttu ja sitten mie opin ite parhaiten tekemällä niin mulla kans nämä tämmöset kirjottamiset ja muut niin, kyllä ne oli niinkun se oikea tapa niinku saaha suoritettua jos mun ois pitäny tenttiä tehdä niin ei siitä ois, ei mulla ois jaksanu mielenkiinto pysyä yllä, enkä ois niinku ehtiny tehdä, että

siinä mielessä kumminki, vaikka nyt kritisoitiin aina sitä, että oli paljon tehtävää, niin tietyllä tavalla sie sait tehdä ne silloin kun sie ite ne pystyt, niinä aikoina kun sie pystyt, sie et ollu sidottu siihen tiettyyn kellonlyömään.”

Opetus:

”... lähitunneilla, niin välillä tuntu, että opettajillakin oli tosi paljon hakusessa, että kuka tekee ja mitä tekee, ja mikä se kurssin sisältö sitten on. Että se oli jotenkin niinku hämmentävää, että siinä meni aina siinä tunnin alussa hirmu pitkään aikaa siihen tekniikan laittamiseen ja näkymiseen, ja sitten toki siinä sitten, vuoden aikana siihen selvästi, muodostu semmonen rutiini, että ensin varataan se 15 min. siihen, että saadaan se tekniikka toimimaan ja diaesitys käyntiin ja sitten opettajat kertoo mitä he kurssilta odottavat ja näin, mutta kun heilläkin oli monesti, että siinä oli kaksi tai kolme opettajaa, niin ne ei sitten aina tienneet, että, et kuka menee seuraavaksi ja kuka sanoo minkin osion ja mitenkäs nämä ryhmät nyt muodostetaankaan ja pitäskö meidän nyt alkaa muodostamaan niitä ryhmiä, 8 henkee vai otettasko kumminkin 6 vai tehtäskö 4 tai näin. Niin siitä pikkusen kritiikkiä, että hieman paremmin oisin toivonu, että ois valmistauduttu, ihan siihen lähiopetuspäivän järjestämiseen.”

”... meillä taas suju hyvin, että tuota mejän opettajat oli nää kaks, jotka oli päätoimisesti siinä eniten, niin tuota, minusta heillä pelasi taas työnjako hyvin ja he oli valmistellu tunnit hyvin ja tuota, ja just tämmösiä ryhmätöitä tehtiin hyvin paljon niin siihen ei käytetty juurikaan aikaa, vaan he oli niinku miettiny, miten se tapahuu ja tuota tää ryhmäjako, ja tuota, ja ne meni kyllä minusta ihan hienosti...”

”... tietenki meitä oli paljon, kun oli iso auditoriollinen väkeä niin, niin siinä ei paljon muuta voi kuin luennoida sillon...”

”... niinku pääsääntöisesti niin opetus oli minusta hyvä, ja hyvin järjestettyäkin...”

”... tää nyt luisti minusta tosi hyvin, että ei ollu semmosia tyhjiä päivä eikä tyhjiä tunteja voi sannoo, että yhtään...”

”... enemmän se kritiikki kohdistuu niihin yhteisiin tunteihin, että sitten taas, mitä meillä oli niin kun omia, omia tunteja niin ne oli paremmin jäsenneltyjä ja samaten meillä oli teknologia puolen ihmisten kans jonkun verran samoja kursseja ja näin niin, ne oli paremmin järjestetty ja mitä kokeneempi opettaja oli tai opettajat niin sitä paremminhan he toimivat yhteen...”

”Ryhmiiin jakautumien kesti välillä aivan liian kauan. Tehtävän jako ja ryhmiin jakautumien saattoi kestää parituntia. Kun nousee viideltä aamulla että ehtii Rovaniemelle ja kello kymmenen päästään tekemään harjoitustyötä niin on jo aika turhautunut koko kurssiin...”

”... oon ollu myöskin positiiviesti yllättynyt siitä opetuksen tasosta (...), että on niin kun meillä oli paljon luennoitsijoita suoraan sieltä yritysmaailmasta ja että hyvin päteviä luennoitsijoita, nin se oli erittäin erittäin positiivista...”

”Opetus oli pääosin itseopiskelua. Opettajan rooli oli hyvin vähäinen ja liittyi lähinnä ohjaamiseen ja tehtävien esittelyyn ja opiskelun etenemisen seurantaan.”

”Opettajan osaaminen oli hyvällä tasolla. Tämä näkyi esim. kykynä ratkaista esiin tulleita ongelmia ja siinä miten joustavasti opinnot saatiin etenemään.”

”Opiskelu oli vuorovaikutteista jossa opiskelijoille annettiin riittävästi vastuuta opinnoista.”

”... vaikka niitä ei oo suoranaisesti meille opetettu, niin siinä on väkisinkin oppinu, että osaa nyt kommunikoida paremmin eri alojen kanssa ja hoksaa sitten näitä omia rajoituksiansa levon ja muun suhteen, että kuinka paljon tarttee ja ei tartte jne. että semmosta, niillä on varmaan ehkä joku oma terminsäkin sitten, semmosta piilo-oppimista. Se on niinku semmonen, jännä oli huomata.”

”... se opiskelumateriaali oli kyllä ilmaiseksi saatavilla eikä tarvinnu ostaa niitä kirjoja, vaan hyvin pitkälle suosittiin niitä kirjaston kirjoja ja niitä meijänki kirjastosta erinomaisesti sai niitä tarvittavia kirjoja, niitä oli siellä hyvin saatavilla. Niin tuota se, niinkun se oli tosi iso juttu.”

”... opettaja, kun hänellä on sen verran paljon tuota kokemuspohjaa, tuolla opettamispuolella niin hän sitten aika hienosti osasi aina muokata niitä kursseja...”

”... tunnithan oli jo hyvin vaihtelevia, paljon oli keskustelua paljon oli ryhmätöitä ja tuota jos ei jaksanu istua niin sai seistä tai kävellä siellä tunnilla, välillä piettiin taukojumppaa tai ylimääräisiä happihyppyjä...”

”...varsinkin vanhemmat opettajat niin kyllä osasivat soveltaa...”

Opiskelun esteet:

*”... kävin siellä haastattelussa ja pääsykokeissa ja näin ja sain tiedon, että tulini hyväksytyksi ja siinä nousi sitten ensimmäisen kerran ongelmaksi työvoimatoimisto, ja ensinnäkin **työvoimatoimiston saavutettavuus**, heihin ei saanu yhteyttä tai jos saikin niin se oli joku yleinen palvelunumero ja ei oo ketään semmosta yhtä henkilöä keneen ois voinu ottaa yhteyttä. Ja sitten palloiteltiin virkailijalta toiselle ja sitten piti hakea kaiken maailman jollekin lautakunnalle ja muille laittaa sitten hakemuksia ja tästä, että haluaisin opiskelijaksi. Sitten piti oottaa sitä lautakunnan vastausta hyväksyvätkö he minut opiskelijaksi vai eikö ja sitten piti liiton kans säätää, että mitä rahaa mulle maksetaan ja kuka maksaa ja tuliko työvoimatoimistosta nyt ne laput ja sitten piti hommata koulultaki jo niitä lappuja ja näin, niin tuntu, että aha, no selvä, että siinä oli jo semmonen iso kynnyks, että teki mieli jo nostaa kädet pystyyn, että antaa olla.”*

*”... sitten taas tuo **työvoimatoimisto** niin kyllä mie aika esteellisenä heidät niinku ja heidän byrokratian ja paperisouvin ja tuommosen niin tuntuu välillä vähän turhanpäiväiseltä, toki heilläkin on parannettu ja siirtyny tuonne nettiin aika paljon, että näin, mutta se tavoitettavuus ja tämmönen niin se tuntuu aika käsittämättömältä välillä...”*

”... koulu oottaa vahvistusta, että pääsenkö minä sinne vai enkö minä pääse ja enhän minä voi sinne lähtee, jos minua ei ole hyväksytty että mie saan sinne rahoituksen ja muun. Ettei mulla jää sitten tuo, tuo tuo, sitten ettei tuu mistään

rahaa. Se jotenkin tuntuu niin käsittämättömältä. Et kaikki muut kyllä tukee, mut sitten se julkinen puoli ei tue.”

”... sitten kun ne sai ne paperit ja kun sai vihdoinkin ne kaikki kuntoon niin sitten sen jälkeen kyllä homma toimi todella hyvin. Sitten sieltä tuli automaattisesti rahat ja oli helppo laittaa menemään kaikki hakemukset ja kaikki muut mutta se, min-kälaisen ruljanssin siihen piti käydä läpi, että sie sait niinku ne hommat käyntiin. Se oli kyllä todella kuormittavaa ja todella niinku raskas.”

Kehittämistoiveita:

Opintojen järjestäminen:

”...varmaan tämmönen yksilöinti ja erilaisuuden huomiointi, toki ne tehtävät pysty valittemmaan jokkainen sillätavalla, et se palveli itseä ja palveli sitä omaa työtä, työtä, et siinä mielessä olen hirveän tyytyväinen...”

”... oli palautekeskustelu siellä lopussa niin tuota pyyettiin, että että näihin va-paavalintaisiin ainakin tulisi enemmän sitä enemmän vaihtelua, enemmän valinnanmahollisuuksia ja et ne oli nyt aika ja niitä oli aika vähän ja kun itelläki oli tosi vaikea miettiä, että minkä noista niinku haluais ja mikä olis semmonen, mikä palvelis omaa työtä ja itseä niinku kaikista parhaiten, et semmosta lissää sinne toivottiin...”

”... noissa mainoksissa mitä nytki oon kattonu, lehissä niin siitä kyllä ymmärtää että niinku työnohella 1,5 vuotta ei oo mikkään iso juttu. Sitä mie vähän hämmästelän, koska se on hiiskatin iso juttu. Mutta yllättävän moni meilläkin sen selvitti työnohella tuossa 1,5 vuodessa, yllättävän moni, että meitä oli tosi vähän, jotka oli opintovapaaalla pitempää aikaa tai ylipäänsä ollenkaan kuitenkin aika moni valamistu.”

Jaksaminen:

”... tavallaan olisin niin ku kaivannu ohjausta, jotain ihan perus kertausta, miten essee kirjoitetaan tai mitä opettajat olettavat, että missä muodossa me vastataan tai millä tavoin tai näin...”